శ్రీదేవీ సూక్త పరమార్థం

mohan
PUBLICATIONS
ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయం
ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆరోగ్యాది అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి... ఫేస్‌బుక్
FB@mohanpublications
మోహన్ పబ్లికేషన్స్
కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట, రాజమహేంద్రవరం - 533101.

mohanpublications.com
granthanidhi.blogspot.in

శ్రీ మాత్రే నమః

శ్రీదేవీసూక్త పరమార్థము

"సోఽహమ్" - సమాధి

రచయిత

శ్రీకాకుళవాసి, శ్రీ శ్రీయానందనాథాపరనామధేయ

ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ

ప్రకాశకుడు

రచయిత్రు ప్రియశిష్యుడు, చిత్తూరు నివాసి

గ్రంథె ఆంజనేయశ్రేష్ఠి

ముద్రాపకులు

శ్రీవేదవ్యాస ముద్రాక్షరశాల, చిత్తూరు

శ్రీదుర్ముఖి] 1956 [విజయదశమి

ఓమ్

గ్రంథప్రకాశకునకు దీవన

శ్రీమాత! నీతత్త్వ మాయూల మెఱింగించి
కన్నుఁదెఱ విప్పవే కమలనయన!
గ్రంథిభేదనశక్తి గలిగించి సత్కృపన్
సాహం సమాధిభాగ్యమ్ము నిమ్ము;
అంజనభూత బ్రహ్మజ్ఞాన మిది, పాపు
మావిద్యకాంధ్యదుష్టామయమ్ము;
నేత్రిపాటను జీవయాత్రాసుఖంబు నీ
చేతనుండుట నదే యూఁతయిమ్ము;

యజనవిష్ణున్నమౌ ధన మమిత మిచ్చి
శ్రేష్ఠిగాఁజేపి సతము నా శ్రేష్ఠ సుతున
కాయురారోగ్య భోగభాగ్యమ్ము లిచ్చి
యన్వయకరునిఁ జేయుమా యాదరించి ॥

— శ్రీ శ్రియానందనాథుఁడు.

శ్రీ మాత్రే నమః

అభిజ్ఞుల అభిప్రాయములు

లక్ష్మీప్రదానసమయే నవవిద్రుమాభాం
విద్యాప్రదానసమయే శరదిందుశుభ్రాం।
విద్వేషివర్గహననే చ తమాలనీలాం
దేవీం త్రిలోకజననీం శరణం ప్రపద్యే ॥

శ్రీ శ్రీయానందనాథపీఠనామధేయులు, బ్రహ్మశ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారు నాయందైన ప్రేమముతోఁ దమ వ్రాసిన ప్రత్యేకకృతిని నాకుఁబంపుచుంటయు, నేనది సడ్డమైఁ జదివి యానందించి యేవో మాటలు వ్రాసి పంపుటయు నాచారమై పోయినది. శ్రీ శర్మగారు జగమెఱిఁగిన బాపనయ్య. శ్రీవారి సౌందర్యలహరి దేవీపంచస్తవీ మహాసారమంత్రపాఠాద్యనువాదములు, స్వతంత్రరచనములైన 'అమ్మతో ముచ్చటలు' శ్రీసూక్తరహస్యార్థదీపిక, బాలాంబాభీమేశ్వరనుతిశతకములు మున్నగునవి యంధ్రమునఁగవిపండితసాధికాదృతములై, వారి యధ్యాత్మికానుభవమును, అనువాదసామర్థ్యమును, గవితాధీపటిమములను నలుమూలలఁజాటినవి.

ఈ శ్రీదేవీసూక్తము ఋగ్వేదసంహితాభాగమందలి యెనిమిది ఋక్కులతోనైనది. దేవతలెల్లరు శ్రీదేవీసమ్ముఖమునఁజేరి ప్రార్థింపఁగా స్వమహిమము నాయమ్మయే వాగ్దేవీరూపయై దేవతలకు బోధించినది గాన దీనికి శ్రీదేవీసూక్తమని వ్యవహారము. ఇటులే రాత్రిసూక్తమనునది, రాత్ర్యధిష్ఠానదేవతాప్రతిపాదకమై యథర్వవేదమందలి యెనిమిది ఋక్కులతోనైనది యొకటి కలదు. ఈ రెండును జండీసప్తశతీపాఠమునకంగములుగాఁ గైకొనఁబడినది.

చండీపాఠమునకంగస్తోత్రకల్పనమందు భిన్నభిన్నతంత్రములందు భిన్న భిన్న రీతులు గలవు. కొన్నింట దేవీసూక్తము పూర్వాంగములందలిదిగాను, రాత్రిసూక్తము ఉత్తరాంగములందలిదిగాను, మఱి దీనికి స్వతంత్రస్తవముగాను గ్రాహ్యంబగుచున్నది. ఎటులైనను దేవీసూక్తము చండీస్తోత్రమునకు ప్రాణమువంటిదే. ఇంక వేదాధ్యయనాభ్యాసులు సప్తశతీపద్ధతిని పాఠము చేయునపుడు ప్రథమచరిత్రమందలి మొదటి అధ్యాయమునందుగల రాత్రిదేవతాకస్తుతినే రాత్రిసూక్తప్రతినిధిగాను, తృతీయచరిత్రమందలి ప్రథమాధ్యాయమునందుగల దేవీస్తుతిరూపశ్లోకములనే దేవీసూక్తప్రతినిధిగాను గైకొనుచున్నారు.

శ్రీశర్మగారు గ్రంథాదిని 'నేనెవరు' అను శీర్షికతో వ్రాసిన విషయమును మంచి విమర్శదృష్టితోం జదివినపుడు యీ సూక్తమందలి యాధ్యాత్మికరహస్యభావముల నెఱుంగుటకుం బాఠకులకెంతో చేయూంత యనక తప్పదు. ఈ ప్రకరణమందే శ్రీదేవీసూక్తశబ్దనిర్వచనప్రయోగవిశేషములు, గాయత్రీమహిమాదులు చొప్పించి సమన్వయించిన వీరి ధీపటిమ శ్లాఘ్యమనుటతిశయోక్తి కాదు.

శ్రీశర్మగారు దేవీసూక్తవివరణములో మొదట వేదఋక్కును, పిదప విద్యారణ్యభాష్యానుసారముగా దానితాత్పర్యమును వ్రాసి, యూపైని స్వబుద్ధికుశలతతో నాత్మానుభవమును జోడించి సాధకసుబోధముగా సోదాహరణముగ వ్రాసినది నిజముగం బరమార్థవివరణమే యనిపించి సాధకలోకమునకు ఆత్మానుసంధానప్రయత్నమున మార్గదర్శియై యుపకరించునని నా విశ్వాసము.

తొలి ఋక్కునందు రుద్రవసుఆదిత్యవిశ్వేదేవముఖ్యశబ్ద నిర్వచనమును బ్రహ్మశక్తిరూపాత్మతత్త్వమును చక్కగా వివరింపబడినవి.

పంచమఋగ్వివరణమున "ఉన్నతి"యను దాని విశేషమును, పశ్యంతీమధ్యమావైఖరుల స్థానభావములు, కులశబ్ద నిర్వచనము, మంత్రవర్ణ బలసమర్థనము మున్నగువాని వివరణము గ్రంథకర్తృవిశేషానుభూతినే వివరించును.

ఇటులే యారవ ఋక్కునందుగోళవివరణము మున్నగు పలువిషయములు సాధకసుబోధకముగా వ్రాసిరి.

నిజముగాఁజండీపాఠానురాగులకిది ప్రాణశక్తిధారకము. ఇట్టి వివరణమును చదువక, ఆత్మతత్త్వము నెఱుంగక, అర్థానుసంధానము లేక చేయఁబడు చండీస్తోత్రమె కాదు; ఏదైనను ఆశానురూపఫలమునీయ లేదు. చండీస్తోత్రమునకుఁ బ్రాణమువంటిదైన యీసూక్తవివరణమును సాధకలోకమునకిచ్చిన శ్రీశర్మ గారికి మేమెల్లరము కృతజ్ఞులము.

శ్రీవారు వ్రాసిన "దుర్గాసప్తశతీసర్వస్వవివరణమును" "సత్య – నారాయణ – శర్మ – సాధనము" అను తేటతెనుఁగు రతనాల మూటయుఁబయల్పడియెనా — శాక్తాద్వైతులకే గాక, ఆధ్యాత్మికసాధకులకెల్లరకు మార్గదర్శకజ్యోతులై యొప్పునని యాశించుచున్నాము.

ఈ గ్రంథమందలి రెండవ భాగమైన "సోఽహంభావ సమాధి"ని గూర్చి రెండు మాటలు. ఇది శ్రీశర్మగారి ప్రియ శిష్య యగు నొక యువతి ప్రశ్నమునకు సమాధానరూపమైనను,

ఆస్తికోపాసకసాధకబృందమునకు బహూపకారి. సమాధ్యవస్థ యన నేమో తెల్పి, దాని యెడ సాధకులొందు భ్రమప్రమాదములెట్టివో వివరించిన వీరి సిద్ధహస్తము ఆరురుక్షువులకవలంబమని నమ్ముచున్నాను.

శ్రీశర్మగారిపుడు జనుల యవగాహనసామర్థ్యమును గుర్తించియే కాఁబోలును, పద్యాత్మకానువాదములను మాని తేటతెనుఁగున గద్యాత్మకవివరణములను లోకమునకిచ్చుచున్నారు. ఇది మెచ్చఁదగినది.

ఇందు ముఖ్యముగా యమనియమాదియోగాంగనిర్వచనము, సమాధిశబ్దబోధము, ప్రత్యక్షానుభూతదృష్టాంతములతో సప్రమాణముగానొప్పుచున్నవి. సోహంపదమందలి, అస్మత్తచ్ఛబ్ద సంయోగసమన్వయము రమ్యము. వ్రాయఁబూనిన నెంతయో కలదు. నాగ్రంథశరీరము పెరుగునను భయమున విరమించుచున్నాను.

ఆధ్యాత్మికోన్నతియే మానవజాతీయతకలంకృతియని లోకకల్యాణము నెంచి రచనములొనర్చు శక్తి సడలనీయక శ్రీశర్మగారికి దీర్ఘాయురారోగ్యములనిచ్చి మనుచుఁగాతమని శ్రీ త్రిపురాంబను వేడుకొనుచున్నాను.

అరసవల్లి,
2—5—56.

విద్యాభాస్కర,
ఇ. వెంకటరామశర్మ.

శ్రీమాత్రే నమః

పూజ్యపాదులు శ్రీశ్రీయానందనాథుల పాదములకు
నే॥ వే రాకృష్ణశాస్త్రికృత వందనశతము సమర్పితము.

ఓమరు ప్రేమతో నావినోదమునకై పంపిన శ్రీదేవీసూక్తపరమార్థవివరణమును, సోఽహంభావసమాధివ్యాసమును ఆమూలాగ్రముగాఁజదివితిని పదిసారులు. తనివి తీఱదు. తాము గ్రంథవిషయకాభిప్రాయమును గోరకున్నను, నేను జిజ్ఞాసుమాత్రుఁడనే యైనను, శ్రీమాతృప్రేరణమున మీయీరచనములను గూర్చి కొన్ని మాటలు వ్రాసి పంపుచున్నాను. స్తవమో వాస్తవమో యన నమ్మయే ప్రమాణము.

కృతి లోకకల్యాణప్రయోజనమైనపుడు, నిర్దుష్టము నపూర్వవిషయభూషితము నైనపుడు, పఠనముతోనే పాఠకునిలో నొక యభిప్రాయమేర్పడుట సహజము. ముద్రితాకారమునొంది, పండితాభిప్రాయముఖములైన కృతులను విమర్శబుద్ధితోఁజదివి గ్రంథవస్తువమూల్యమై హృదయంగమమైనపుడును, సహృదయసాత్త్వికులు గ్రంథకర్త కోరకున్నను పఠనజనితానందము పట్టలేక తమ యభిప్రాయములను వ్రాసి పంపుచుందురు. వానిని ప్రకాశింపఁజేయవలయునను నాస కాదు. గ్రంథకర్తకుఁదాము ఋణపడియున్నటులెంచి, యంతతో ఋణముక్తులయినటులెన్ని విధి నెఱవేర్చితిమని తృప్తినొందుదురు. కవి శపించునో యని కొందఱు కాతరంపడుచుందురు. నేనీతెగవాఁడను. గాన నామాటలు చదువుకొని యాశీర్వదింపుఁడు.

స్వామీ! సౌందర్యలహర్యనువాదములన్నిటినో చూచితిని. మీది కన్నా మిన్నగలవారెన్నఁ బోరు. మీ “యమ్మకో ముచ్చటలు” కల్పవల్లికలై, మీ “శ్రీసూక్త రహస్యార్థవివరణ” మణిదీపజ్యోతులై సాధకుల దారిని నిస్తమస్కము గావించి, సాధకకోటి నున్నతభూమికారోహణమం దొంత యిచ్చునని యాధ్యాత్మిక సాధనపథమందున్న వారెందఱో యన్న మాట. మీ “శ్రీమన్న్యాసపద్ధతి” పరశివతత్త్వబోధచేయు నొజ్జమిన్న. శ్రీదేవీపంచస్తవ్యనువాదము శ్రీకాళిదాసుని హృదయమును పుడికిపుచ్చుకొని వెలిఁబెట్టినదని యనుశీలించి యనిన పండితులమాట సుబద్ధమా? “నీవే నే”నని యమ్మచే ముమ్మాఱనిపించిన సామ్మహోక్తి మహాప్రయాసబ్రహ్మోపాసన మహిమమును మీ తేటతెనుఁగు చాటి చెప్పుచున్నది.

ఇపుడు తమరు పద్యరచనములను దగ్గించి గద్యరూప వివరణములను దేటతెల్లముగాఁ జేయుట, సాధకుల యాధ్యాత్మిక చక్షురున్మీలనము చేయించు నంజనశలాకలను బోలిన కృతులను వెలయించుట మాదృశులకు మహోపకారము.

ఇపుడు తమరు పంపిన శ్రీదేవీసూక్తపరమార్థముం జూడకున్నచో, సాయననీలకంఠకృతభాష్యములతోనే మా తృప్తి యాఁగి యుండెడిది. ఇపుడో, చండీపాఠాంగమైన దీని పరమార్థము నెఱింగికొని చండీతత్త్వబోధకు అధికారమింత యలవడిన దని యలరుచున్నాను. అపూర్వభావములమ్మయే మీ కందిచ్చిన దన్నను, తద్రూపముగా నమ్మయే వెలువడినదన్నను నన్నెవ్వరు నేమియుననరు.

ఇఁక 'సోఽహంభావసమాధి' — ఇది సాధనరాజ్యమందంతర్నిలయవసతికధికారముఁగలవారికి స్వాగత పత్రము. సామాన్యముగా సాధకలోకమునకుఁజరమఫలమైన సమాధ్యవస్థానుభవమును గూర్చిన భ్రమప్రమాదములను సోదాహరణముగాఁజూపి స్వానుభవముతో నిశ్చితాంశమును బోధించునిది యొందఱో మబ్బునో మాపఁగలది. లోకులను దెమలనీకున్న శ్రీవిద్యావిషయకాశంకలను దొలఁగించు నెన్నో సందర్భముల నీవివరణములందుఁజొప్పించి మాకెంతో మేలు చేసితిరి.

స్వతంత్రములైనను, అనువాదములైనను మీగద్య పద్యరచనములు విద్వచ్ఛిరోధార్యములని తెనుఁగు మాగాణికిఁదెలిసినదే; భాషాభివృద్ధికై కంకణము గట్టికొన్న మంత్రిపుంగవుల సత్సంకల్పము ఫలించి, తమార్తునికిఁబూర్ణచంద్రోదయరసమువలె, నేఁడు సన్నగిల్లిపోయిన భాషాయోషాంగమును బోషించినప్పటిమాట, పోనెపోనీ, యంతేదాఁక ముఖ్యముగా నిట్టియాధ్యాత్మికరచనములు గద్యమయములై వెలయుటనే వాని సాయమునసే, భారతులు యథార్థభారతులై "యాత్మభారతిశక్తిముందు, అణుశక్తి యొంత" యనఁగల మహాత్ములు మఱల మన భారతీయులందు వెలయఁగలరు. గాన దామిటుపై నిట్టి నిగూఢాధ్యాత్మికబోధరచనములనే యిట్టి తేటతెనుఁగున గద్యరూపముగానే చేయుచుఁబ్రచురించినచో, మాసిన గుడ్డల వంటివైన మాయట్టివారి మనములనంటిన మాలిన్యములను దొలఁచి రంజనయోగ్యములుగాఁజేయునని నా యాశ.

అమ్మ కృప జూఱఁగొన్న వారికందరాని యాధ్యాత్మిక రహస్యముండదనుటకన్న ముగ్ధుఁడనైన నేనేమియు ననలేను.

ఇంగమాత్రమైన యీదేవీసూక్తపరమార్థవివరణమును బట్టి చూడ, అంగియైన మీ శ్రీదుర్గాసప్తశతీపూర్ణ వివరణము, చక్రవర్తి పేదలకు జూఱగొన నిచ్చిన యొక పెన్నిధిగానుండఁగల దని తోఁచును. అందు మాకుంబాలు దొరికె మాదుర్గము లెన్నఁడు తొలఁగునని యాశించుచున్నాను.

శ్రీమాత ముద్దుబిడ్డలయి మాతృసేవ యెటులు చేయఁ దగునో యటులు చేయుచున్న మిమ్ము నీరుజులుగా మఱి డెబ్బది యేండ్లు మనిచి, మీచేతి కుంచె యాఱకుండ, జాఱకుండఁజూచి, తన చిత్రములను విచిత్రతరములుగ వెలయించు బలము నొడఁగూర్పుఁగాతమని వేఁడుకొందును.

హైస్కూలు పండితుఁడు,
నాయుడుపేట.
25—4—56.

మీ పాదరేణువు,
పి. కృష్ణశాస్త్రి.

ఓమ్

శ్రీమాత్రే నమః

"శ్రీగురుః సర్వకారణభూతా శక్తిః"

అవిద్యకాంధ్య భేషజ
దేవితత్త్వప్రవేశదీక్షాసంధా
నాపితనిజశిష్యున్ శ్రీ
శ్రీవిద్యానందనాథు సేవింతునెదన్.

—: సాధకోద్బోధము :—

కూర్చితే, నీమనఃకుసుమమ్ము, శ్రీమాత
కిచ్చు పూదోయిట నెన్నఁడైన?
దొరలించితే, యశ్రులురల నీతల నొక్క-
సారి దేవీపాదసారసముల?
"మాతఃప్రసన్నోఽస్మి మాం శాధి" యంచు శ్రీ
గురురూపశక్తినిఁ గోరినావె?
ఎఱుఁగుదే, శ్రీమాతృహృదయరాజ్యమున నీ
వొక సారథిపటంబు నొకపుడైన?
నిక్కమ్ముగాఁగన్గెనే, మాతృవిశ్వరూ
పముఁగాంచు రతి యొక పారియేని?
నమ్మి చేసితె, "శరణం వ్రజ మామేక"
మన్నట్టి తల్లిమాటెన్నఁడేని?
"కనుగొందు నీదు యోగక్షేమ మిట్టులైన"
నను నమ్మబాసలోఁ తరసికొంటె?
అర్జించుకొన్నావె, అమ్మయే వచ్చి ని
న్నాలింగనము చేయునంత చనవు?

ఏడ్చినావే, "తల్లి ! యెన్నాళులీయెడ
కన్నబిడ్డఁడ నేను గాన" యంచు?
ఇందులకసక నీవెప్పుడైన శ్రీమాతృ
హితధర్మమొం జాచరించినావె?
అభయవరదమాతృహస్తమ్ము లెపుడు సా
ర్థములౌనొ నీవెఱుఁగఁ జూచినావొ?
ఈయలేదను నేమపే కాని, తల్లి చి
త్తము ద్రవించెడి కీలు తలఁచినావె?
ఏదియును లేదు; మించలే దీసశర్మ
సూక్తములు, మాతృముఖనీరజోద్భవమధు
కణము, లవి క్రోలి జగదంబ కౌఁగిటఁ బడి
సాధకా ! మఱి రాణటు సౌఖ్యపడుము.

శ్రీమాత్రే నమః

మాతృస్నేహము (అమ్మ నెయ్యము)

"శృణ్వంతు విశ్వే అమృతస్య పుత్రాః"

అమ్మా ! యంచెలుఁగెత్తి నన్నుఁబిలువుండాతీయనౌ పిల్పు, క
ర్ణమ్ముల్ సోకిన నన్నె నే మఱచెదన్; మర్పించెదన్నిమ్ము నై
తమ్ముల్; శీతలసాధనేతమున మీ తాపమ్ముఁ జల్లార్తు; ని
త్యమ్మై యొప్పఁగ మీకుఁగూర్తుసమరత్వమ్మున్వినుండాత్మజుల్. 1

కన్నులన్విచ్చి యొకసారి కనుఁ, డిఁకెంత
తడవు కన్మూసికొని యిట్లు దైన్యపడుట?
ఒక్క గడియైన మిమ్ము నాయొడిని వీడ్చి
దింపఁబోనయ్య ! నా ముద్దుదినుసు మీరు. 2

బిడ్డలీరలు; నాయొడిం జేరుగు వారు;
ఉమ్మలిక లేదు; మఱి మీకు నమకు లేదు;
పుట్టుసావులు మఱి లేవు; బాధలు లేదు;
క్రోలుఁడీ నెయ్యపుంజనుబాలు, తండు; 3

అమృతమయవస్తుసంతానమయ్యు మీర
లక్కటా! నిత్యక్షామమనెడి గుహను,
బడి తెమలలేక యున్నారు; పరమదీను
లగుచు, దుఃస్వప్నపీడితు లార్తులునయి. 4

ఎదపెడ దెబ్బలై భువి జనించుట చప్పుట వేయుచుండఁగా
నుడుగని రోగశోకముల యుమ్మలికమ్మది మర్మభేదియై
కడుఁగడుఁగక్కసింప, నుడిఁ గ్రక్తమునంబడి, వేడి యూరుపుల్
వెడలఁగ వేగనేల? యిటనే మఱలుండిదె నన్నుఁజూడుఁడీ. 5

కనుఁడు మీకయి నిడిచి పదమ్ము తెఱచి
యుంచితిని; నా యనంత బాహువులు సాచి
యుంచితిని, మిమ్ముఁజేకొని యూరడింప;
తడవు చేసినచో నమృతమ్మె విసము. 6

సత్యవస్తువిజయభేరి సద్దు వినరె?
సత్యలోకామలజ్యోతి సకలదిశల
వెల్గగనరాదె? మీతల్లి పిల్పులకును
నభము మాఱ్మ్రోగు నదియు వినఁబడ లేదొ? 7

సత్యసంబోధనస్వనశ్రవణమునను
గడలి చెలియలి గట్టును గడచు నదిగొ;
ప్రాణమయసత్యము పిలిచినంత వసుధ
సాఁబమా జడ్డు వాసి యుత్సాహమందు. 8

ఉరవడింగొని వాయువు కెరలి కెరలి
వీచు నాసత్యనినదము వినియె చూడిః
ఆపవిత్రప్రణవనాద మంతరిక్ష
మెల్లనిండెను వెలితిలే కిదిగొ వినుఁడు. 9
కల్లచీకటి మీకనులగప్పు, నింత
దాక దిగ్భ్రమమునఁగడు దైన్యమొంది,
యలసి నిదురించుచున్నారె? యక్కటకట!
కొడుకులారా! వడిగ మేలుకొండు లెండు. 10
మీ మొగములిటు త్రిప్పుఁడు; మిమ్ముఁజూచి
యుగములై పోయె; మిమ్ము నా యొడిని నిల్పు
కోర్కె తీర్పుఁడు; మఱిమఱి కోరనయ్య!
రండు; మీ యమ్మ యొడిని గూర్చుండుఁడయ్య! 11
చిత్తమారఁగ నమృతసంజీవనాంబు
ధారలన్నిమ్ము నాడింతుఁదనయులార!
శాంతిసుఖముల పేరిటి స్వచ్ఛజలము
లందుఁదోఁగఁగ వచ్చు మీయంత నంత. 12
అమ్మ యొడిలోన మీరు నిత్యమ్ము నుండు
టదియె బ్రాహ్మీస్థితి యను సత్యమ్ము నెఱిఁగి
యా మహాలాభమంది మీరమరులరయి
చెలఁగఁజూడరె! యిప్పుడైనఁదెలిసినదఁటె. 13
సర్వకారణభూతయా శక్తి యనెడి
శ్రీగురుశుభాశిషామృతవృష్టి మీదు
తలలపైఁజల్లఁగా నిరంతరము కురిసి
ధన్యులౌదురు గాక నాతనయులార! 14

శ్రీమాత్రే నమః

శ్రీదేవీసూక్త పరమార్థవివరణము

"నేనెవరు?"

అమ్భృణుఁడను మహర్షి కూఁతురు "వాక్" అను నామె బ్రహ్మవిదుషీ; (ఋషీక) గాన నామెయు ఋషియే. ఆయమ్మ సచ్చిదానందరూపపరమాత్మతోఁ దాదాత్మ్యము (సంపూర్ణాభిన్నత) నొంది యేమాటలతో నాత్మస్వరూపము వెల్లడించెనో, యాగ్రంథమే దేవీసూక్తము పేర వెలయుచున్నది. ఋగ్వేదమందలిది. ఇందలి మంత్రము లెనిమిది.

ఈ దేవీసూక్తమె శ్రీచండీస్తోత్ర (దేవీమాహాత్మ్యము) పాఠమునకుఁ బునాది తెలివి. చండీపాఠమనునది దీని చక్కని విస్తారవివరణమే.

దేవీసూక్తమను నీవేదభాగము భ్రమప్రమాదములు లేని యాప్తకామయైన ఋషిక యనుభవమే; గాన నిది యపౌరుషము. చండీపాఠమందలి పదరాశి యొక మహర్షి నోర వెడలినను, ఆశబ్దరాశి యేజ్ఞానమును, నేభావములను వెల్లడించెనో యవి నిత్యములు, అపౌరుషములు.

దేవీసూక్తము — స్వయంప్రకాశయు, క్రీడనశీల యునౌ (సృష్టిస్థితిలయతిరోధానానుగ్రహములనెడి పంచకృత్యములే క్రీడలు) పరాశక్తిని (మహామాయను) గూర్చిన సూక్తము. సూక్తమనఁగా, స్వానుభవమున నిస్సంశయముగాఁ బలికిన

విషయము. సూ + ఉక్తము = తల్లినిగూర్చిన పలుకు. శ్రీ + దేవీ + సూక్తము = శవర్ణము ఆనందవాచి. రేఫము తేజో(జ్ఞాన)వాచి; ఈ = బ్రహ్మశక్తి; కాఁగా జ్ఞానానంద స్వరూపయు, స్వయంప్రకాశశీలయు, క్రీడనశీలయు నైన తల్లిని (జగన్మాతను) గూర్చి స్వానుభవముతో నిస్సంశయముగాఁ జెప్పఁబడినది. అనఁగా మహాలక్ష్మి పేర వెలయు మహామాయను గూర్చి నిస్సంశయముగా స్వానుభవముతోఁ జెప్పఁబడిన గ్రంథము.

శ్రీ పదమునకు జ్ఞానానందస్వరూపబ్రహ్మమనియే యర్థము. మాతృభావముతో నుపాసింపఁబడు బ్రహ్మవస్తువే మాయ — యనఁగా బ్రహ్మశక్తి. మహామాయ సర్వోత్కృష్ట బ్రహ్మశక్తి. శక్తిశక్తిమంతుల కభేదమనుట శ్రుతిప్రతిపాదితము. బ్రహ్మవస్తువు స్త్రీ గాదు పురుషుఁడునుఁ గాదు. అది "యదా యదా హి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారత। అభ్యుత్థానమధర్మస్య తదాత్మానం సృజామ్యహమ్" అను గీతలందలి ప్రతిజ్ఞావాక్యాను సారముగా స్త్రీ గానో పురుషుఁడు గానో, అవసరముంబట్టి, యేశరీరముతోనో ధర్మసంస్థాపనార్థ ముదయించుటే యవతారము. అవతారమూర్తులు స్తుతింపఁబడి యర్చింపఁబడుచుండును. భగవద్విషయమున నిది మన దేశమున వింత కాదు. పురాణములందెల్లెడ నివియే ముచ్చటలు. అయినను "ఇతిహాస పురాణాభ్యాం పరమార్థః ప్రకాశ్యతే" అను సూక్తిని బట్టి భగవదవతారకథాసందర్భములందెల్ల నిమిడియున్న పరమార్థ విషయములను బయల్పెట్టుటకు మనము ప్రయత్నించిన యప్పుడే, భగవద్విభూతివిశిష్టులై నారాయణావతారముగాఁ బూజింపఁబడు వ్యాసులను మనమును బూజించినట్లగును; మనకుఁబురాణపఠనఫలము నప్పుడే చేకూరును. ఉండనిండు.

ఋషి నోర వెల్వడు శబ్దరాశి ప్రకాశింపఁజేయు జ్ఞాన భావము లపౌరుషములంటిరి. అన్ని కాలములందు నన్ని తెగల కుం జెందిన సాధకమహాపురుషుల హృదయములంబాజ్ఞానమే, ఆభావమే యభివ్యక్తమగుచుండును. దేశము: కాలము, వస్తువు, భాషయను వానియందలి భిన్నతయే (వేఱుపాటే) కారణముగా, అపౌరుషములయిన యాజ్ఞానభావములను దెలుపు పలుకులందు మాత్రము భిన్నత కానవచ్చుగాని, విషయ మందుఁగాదు.

శ్రీ దేవీసూక్తమందలి ప్రతిపాద్యవిషయము (నిశ్చయ జ్ఞానముతో నెలకొల్పఁదగినది) సచ్చిదానందస్వరూపపరమాత్మ. దేవీమాహాత్మ్యమందీపరమాత్మయే మహామాయాస్వరూప ముతో, నుపాఖ్యానాకారముతోఁ జక్కఁగా వర్ణింపఁబడినది. పరమాత్మయు మహామాయయు నభిన్నులు.

తర్క-శాస్త్రమూలకవిచారముచేతను, మాఖికాలోచనముచేతను గొందఱు, మాయ నాత్మకంటెను వేఱుగాఁబలుకుదురు; అయినను బ్రహ్మనిష్ఠులైన సాధకపురుషులు కాళిదాస-గౌడపాద-శంకరాచార్యాదులు వేదావిరుద్ధముగా మాయాబ్రహ్మములు కేవలమభిన్నములనియే తెలిసికొని తెలిపిరి. ఎంత దాఁక సాధనముండునో, ఎంతదాఁక దేహముండునో, యంత దాఁక నాత్మ మాయారూపమునసే యభివ్యక్తమగుచుండును.

ఎపుడు పరమాత్మ తెలియఁబడునో యపుడు సాధ్యము లేదు; సాధకుఁడు లేఁడు; సాధనము లేదు; చింతనము లేదు; భాషయు లేదు; భాషయుఁజింతయు సాధనముతోడనే వచ్చుటచే ఆత్మ మాయారూపమునఁ బ్రకటితమగుచుండును. గానఁబర

మాత్మయే దేవీమాహాత్మ్యమందు (చండీపాఠమందు) ప్రతిపాద్య విషయమగుటచే, అదియే మహామాయగా నభివర్ణితమైనది. ఈశబలతత్త్వము దేవీమాహాత్మ్యమందడుగడుగున విశదమగుచునే యుండును.

ధర్మశాస్త్రములన్నింటను ప్రధానలక్ష్యము పరమాత్మజ్ఞానమే. ఆత్మవస్తువు, జాతివర్ణసంప్రదాయములను వానిని గూడి, లెక్కలేని భిన్నరూపములందును సర్వజీవులందును సమానముగాఁ గానవచ్చుచున్నది. జీవుఁడీ తన రూపము నెఱుంగుటకే ప్రయాసపడుచుండును.

ఎంతదాఁక దీని నెఱుంగలేఁడో యంతదాఁక నతఁడు సాధారణజీవమాత్రుఁడే. ఎప్పుడీ జీవుఁడాత్మానుసంధానమును ప్రత్యక్షము చేసికొనఁ (తానెవ్వఁడో తెలిసికొన = బ్రహ్మసాక్షాత్కారముచేసికొన) గల్గుచున్నాఁడో యప్పుడే వానికి, సాధకుఁడు భక్తుఁడు ననుపేళ్లు పెట్టుచున్నదీ లోకము.

ఎప్పుడు మనుష్యుఁడాత్మవస్తువు వంకనే నడుచుట ననుభవింపఁగల్గుచున్నాఁడో, యపుడే వానియందు గానవచ్చు బాహ్యలక్షణములనే సాధనము, నివృత్తిమార్గము నందురు. ఆలక్షణములే శాస్త్రమందు విధినిషేధరూపముగా వర్ణింపఁబడినది. వాస్తవముగాఁ గర్మము సాధనము; జీవుఁడు సాధకుఁడు; ఆత్మస్వరూపానుభవమే సాధ్యము. ఆత్మభావము లేని సాధనము లెన్నియైనను బూర్ణఫలము నీయఁజాలవు. ఎంతదాఁక 'నేను' అనుదాని కంటె, దేవత వేఱని యుపాసింపఁబడునో, యంతదాఁక వాస్తవముగా ఒక్క 'నేను' ఉపాసింపఁబడినపుడైనను, నేను దక్క నితరమేదియు నెచ్చటను లేదు గాన, అది విధిపూర్వక

మైన యనుష్ఠానము కాదు; గాన ముక్తిరూపమహాఫలము నీయఁజాలదు. సారాంశమేమనఁగా, ఆత్మభావరహితమైన సర్వ సాధనములును అజ్ఞానముతోఁగూడినవే. ఇది యద్వైతసాధన బోధము. మహావాక్యార్థసాధనబోధము.

ఇప్పుడిచట రెండు మాటలు చెప్పఁదగి యున్నవి. ద్విజ జాతులకుఁజిన్ననాఁడు జరుగు ప్రధానప్రథమసంస్కారము ఉప నయనము. ఇందుపాసింపఁదగిన బ్రహ్మవస్తువును గూర్చిన జ్ఞానము నిచ్చు 'గాయత్రి' యను మంత్రమే యుపదేశింపఁబడును. "ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ" అని యెత్తుబడి నపుంసకలింగపద ముతోఁ జేయఁబడినను, ఉపాసనమందు బ్రహ్మమును మాతృ బుద్ధితోఁగొల్చుటె శ్రేయస్కరమని విధించుచు, మొదటి స్థూలోపాసనమందు "ముక్తావిద్రుమహేమనీలధవళచ్ఛాయై ర్ముఖై" రిత్యాది శ్లోకరూపధ్యానమందు బ్రహ్మమునకు స్త్రీ రూపకల్పనమునే చేసిరి. మఱియు సూక్ష్మోపాసనము (మంత్ర జపరూపము) నందు నామంత్రమును గాయత్రీమంత్రమనిరి. "గాయంతం త్రాయత ఇతి గాయత్రీ" = తన్ను గానము చేయు వానిని గాపాడునది యనియు, "గాయం త్రాయత ఇతి గాయత్రీ" గాయమును = ప్రాణమును గాపాడునది, అనఁగా దీర్ఘాయురారోగ్యముల నిచ్చునది యనియు నర్థము. దీర్ఘాయు రారోగ్యవంతుఁడై సాధకపురుషుఁడు బహుకాలము బ్రహ్మము నుపాసించుటయుఁగర్మక్షయము చేసికొనుటయు నను లాభముల నొందఁగల్గును. త్రాణము భయమువలననే కదా. భయమన నేది? "అథ తస్య భయం భవతి" అను శ్రుతినిబట్టి పునర్జన్మ భయమే భయము. ఆభయత్రాణము జ్ఞానమూలకము.

"జ్ఞానాదేవ ముక్తిః" జ్ఞానమునొసంగి తన్మూలముగా ముక్తి నిచ్చునది గాన గాయత్రి. "వేదమాతా తు గాయత్రీ" యను టచే, జ్ఞానమును బుట్టించునది యనియు; వేదమనగా బ్రహ్మము; దానిని దెలియఁజెప్పునది యనియు, "వేద స్త్వం తపో బ్రహ్మ" యనుటచే, జపరూపతపస్సు నంగీకరించునది యనియు, అంగీక రించి జ్ఞానదానము చేసి ముక్తినిచ్చునది యనియు నర్థము. ఆ గాయత్రీనామకసంధ్యాదేవికి వందనము చేయుచో, దేవీ = స్వయంప్రకాశశీల, క్రీడనశీల యనియు, వరదా = కోర్కెల నిచ్చునది, భర్తగా భావింపఁబడు పరమాత్మ నిచ్చునది, (బ్రహ్మ మును బొందించునది) శ్రేష్ఠమైన దానిని (ముక్తిని) ఇచ్చునది యనియు నర్థమిచ్చు చక్కని సార్థకపదములతోనే మనకు బోధిం చిరి. అంతేగాక "అక్షరం బ్రహ్మసమ్మితమ్" = నాశనరహితయు, బ్రహ్మముతో అధిష్ఠాన అనుష్ఠాన అవస్థాన నామరూపములందు సమాన యనియు బ్రహ్మశక్తుల యభిన్నతనే బోధించిరి. ఇచట నపుంసకలింగము ఛాందసము.

మఱియునట్టి బ్రహ్మమాయను గాయత్రి నుపాసించు నపుడు వసిష్ఠభారద్వాజాదులు చేసిన బోధ చూడుఁడు.

"న భిన్నాం ప్రతిపద్యేత గాయత్రీం బ్రహ్మణా సహ।
అహం బ్రహ్మేత్యుపాసీత విధినా యేన కేనచిత్ ॥

గాయత్రి, సంధ్య యను (చక్కఁగా ధ్యానింపఁబడునది; భ్రూఘ్రాణముల సంధియందు = ఆజ్ఞాచక్రమందు ధ్యానింపఁబడు నది.) నామములనొప్పు బ్రహ్మశక్తిని బ్రహ్మముకంటె వేఱని తలఁపరాదు. అహం = నేను, బ్రహ్మేతి = బ్రహ్మమనే యని, ఉపాసీత = ఉపాసింపవలయును, అని శాసించుట బ్రహ్మ

మాయల కభేదమనియు, 'నేను' అనువాఁడు సత్యజ్ఞానానంద స్వరూపబ్రహ్మమునకు భిన్నుఁడు కాఁడనియుఁజేసిన గట్టి తత్త్వ బోధమే కదా. కావున నట్టి నిశ్చయబోధమును సార్థకపదములతోఁ జేసిన మంత్రద్రష్టలైన ఋషులు ప్రథమపూజ్యులు గనుకనే ప్రత్యేకమంత్రోపాసనాదులందును బ్రహ్మ—విశ్వామిత్ర—వసిష్ఠ—వామదేవ—నారదాదులైన వారినే తొలుదొల్త శిరసా వహించుచు (శిరమున న్యసించుకొనుచు) గౌరవించుచున్నాము. ఈ దేవీసూక్తమందును అమ్భృణీ ఋషికి; వంద్య. ఈయుపన్యాసముచే ఆత్మభావసహితమైన సాధనమే శాస్త్రోక్తము, జ్ఞానసహితము, ఫలదము నని తేలును.

మఱియొక్క విశేషము చదువరు లెఱుంగనిదికాదు. చిన్ననాఁడుపదేశింపఁబడిన యుపాసనారహస్యమునకు జ్ఞాపికగా నుండుటే కాక, ఇతరులను సంబోధించునప్పుడును "తత్త్వమసి" యను మహావాక్యార్థమును 'నేను, నేను' అని యెల్లప్పుడు నను కొను 'నీవు' అనువాఁడవును ఆబ్రహ్మమవే కాని జీవమాత్రుఁడవై, కరచరణాదివిశిష్టమైన శరీరము నీవు కావు సుమా యని మాటిమాటికి నుద్బోధించుటకే పేరి ముందు శ్రీ, బ్రహ్మశ్రీ, రాజశ్రీ, మహారాజశ్రీ, శ్రీవేదమూర్తి యను గౌరవార్థకములను దగిల్చి పలుకు వ్రాయు నాచారము సనాతనము. లోకమందు వ్యవహారమునకై విగ్రహమున కేసంజ్ఞ పెట్టినను "విగ్రహమందలి 'నీవు' జ్ఞానానందస్వరూపుఁడును, సర్వపరిపాలకుఁడునైన పరమాత్మయే సుమా" అని తెలుపుటకే. తొల్లింటి జ్ఞానసంపన్నులు లోకానుగ్రహబుద్ధితోఁ జేసిన కట్టుబాటు, తత్త్వబోధకమైన మర్యాదాని మేలు కదా.

పిలుపులందు సైతము జ్ఞానసంపత్తిని గాంచు భాగ్యము భారతులదే. "భాయాం రతాః భారతాః" తేజస్సు నందాసక్తి గలవారలు భారతులు. బ్రహ్మభర్గస్సు నుపాసించు నాసక్తి మనకే సుప్రసిద్ధమనియు, అట్టి సార్థకనామమున కర్హులమైన మనమే ధన్యులమని సంతసించి గర్వింపనా? ఆ భారతి మన ద్విజ జాతులనుండియుండొలఁగి మనమే కోల్పోతిమని దుఃఖించి క్రుంగనా? గాయత్రీమంత్రమందలి భర్గశ్శబ్దమునకర్థ మీ తేజస్సే (బ్రహ్మ శక్తి.)

"భేతి భాసయతే లోకాన్ రేతి రంజయతే జనాన్ ।
గ ఇత్యాగచ్ఛతేఽజస్రం భరగో భర్గ ఉచ్యతే ॥"

ఇట్టి తత్త్వబోధకసంబోధనము దేశాంతరులందు లేదని నేనన లేను. పాశ్చాత్యుల గౌరవసంబోధనము Sir = (A title of respect, used in addressing a man before using his name) సర్ అనునది శ్రీశబ్దవికారమే. ఆవంకకెగఁబ్రాకి, యిపుడు పాశ్చాత్యులనఁబడుచున్న యార్యసంతతివారలయందు సుప్రసిద్ధముగా మును వ్యవహారమందుండిన శ్రీశబ్దము తత్త్వ బోధక, మదికాలక్రమమున వారి నోళ్ల వికృతి నొందిన బహు సంస్కృతపదజాలముతోఁబాటు మాఱిన పలుకుబడితో 'సర్' అయినది. ఈ రహస్యార్థము వారును వారి భాషాపాండితిని గడించియు వివేకింపని మనలో ననేకులును నెఱుంగకున్నంబోలెం గాక. పూజ్యతమవస్తువు బ్రహ్మము. సచ్చిదానందస్వరూపము. ఆలక్షణమును బోధించు పదము శ్రీ. తత్త్వబోధకము కనకనే నామాదిని వారును గౌరవార్థకమని చేర్చుచున్నారు. ఇప్పటికే చాల దూరము పోయితిమి. ఇఁకఁబ్రకరణమునకు వత్తము.

మఱియు నాత్మానుసంధానముతోఁ గూడిన యాహార విహారాదులైన కర్మనియమములు వైదికము లౌకికములైనను, సాధనములనియే యన వచ్చును.

ఈ యాత్మయే నేను; నేను తల్లిని; నన్నెఱుంగుట — యనఁగాఁ దల్లిని జేరి యాత్మసాక్షాత్కారము చేసికొనుటయును నిమ్మూఁడు మాటలకును నర్థమొక్కటే.

దేవీసూక్తమందు 'అహమ్' అను మాటచే నేయర్థము (ఏ తత్త్వము) తెల్పఁబడెనో, యదే చండీపాఠమునందు **మహామాయగా** వర్ణింపఁబడినది. ఆ దేవీసూక్తమందు 'ఆత్మ' యన్నదే (నేను అన్నదే) చండీపాఠమునందు 'తల్లి'.

ఇందువలనఁ జండీస్తోత్రపాఠమును కేవల శాక్తసాంప్రదాయపాఠ్యపుస్తకముగానే తలంచు వారికీమాట భయ విస్మయజనకము గాఁ దోఁచును. మహామాయ ముమ్మాఱు మూఁడు రూపములతో (మహాకాళీ, మహాలక్ష్మీ, మహాసరస్వతీ రూపములతో) నవతరించి చేసినది దేవశత్రుసంహారమే కావున నాచరిత్రములతో దేవిని స్తుతించు ఫలము శత్రు వినాశమే యనుచుఁదమ రాజకీయవ్యవహారములందు గెల్పును, శత్రూచ్చాటన వశీకరణ మారణాదులను గాంక్షించి స్తోత్ర పాఠము చేయువారునుంగలరు. అట్టి వారి భ్రాంతిని దొలఁగించి "స్వర్గాపవర్గదా దేవీ' యను స్తుతివాక్యము సార్థకముగా జ్ఞానదానము చేసి ముక్తినిచ్చుట పాఠఫలము చండీ" యని తెలుపుటకే, "కరుణాసాగర మహామాయాదేవి; యట్టి లౌకిక వాంఛాఫలము నిచ్చినను పరమపురుషార్థప్రదానమునకై కంకణము గట్టుకొన్న యభయహస్త చండీ" యని చెప్పుటకే

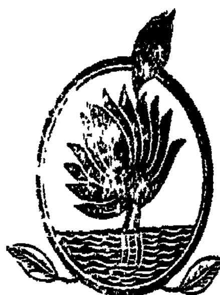
చండీస్తోత్రపఠనమునకు ముందు, అనగా సాధనయుద్ధయత్న మునకు ముందు, ఉద్యోగపర్వమనఁబడు దేవీసూక్తము పేరి మాతృన్యాసమును, అర్గల యను పేరి మాత్రభిముఖగమన మును, కీలకమను పేరి యధికారనిర్ణయమును, కవచమను పేరి మాత్రనుభూతిని విధిగాఁజేయక చండీపాఠము చేయుట వ్యర్థ మని ఋషులు శాసించిరి. గాన లౌకికఫలప్రదమే యిది యను వారి భ్రాంతిని దొలఁచుటకే యింతగా వివరించి తత్త్వబోధకుఁ గడంగుట. అందు దేవీసూక్తము ముఖ్యతమము. జీవునకుఁ దెలిసియో తెలియకో, యేది యభీష్టవస్తువో, దాని ప్రకృత స్వరూపసంబంధమందు, ఏదో యొక విధమైన స్థూలజ్ఞానము అత్యంతావశ్యకము, కానిచో నభీష్టమునొందు దారి, కడు నిడుపై పోవును, గాన శ్రీదేవీసూక్తపరమార్థము నెఱుం గకయే చండీతత్త్వమందుఁ బ్రవేశించుట నిషేధింపఁబడినది.

లోకమందు సాధకులనేకులు విఫలమనోరథులగుట చూచుచున్నారము. దాని కొక్కటే కారణము. ఉద్దేశ్యము (గుఱింపఁదగినది) లేక పోవుటయు, ఉపాసనవిధులను గుప్త ముగాఁదెల్పిన మహర్షుల హృదయము నెఱుంగకయు శ్రమ పడుటే.

భగవత్స్వరూపము తెలియఁబడక — ఆత్మ సాక్షా త్కారము నొందక, "ఆత్మా వా అరే ద్రష్టవ్యః శ్రోతవ్యో మంతవ్యో నిదిధ్యాసితవ్యః" అను నుపదేశమందుఁదొల్త 'ద్రష్టవ్య' పదముండుటను గమనింపక, సాధనమార్గమందు ముందంజ వేయుచు ననేకవిఘ్నములకు సాధకలోకము పాల్పడుట యందు వింతేమున్నది?

సరే, కానిండు; సాధకులారా! ఇపుడు మనము తొలు దొల్తఁదల్లిస్వరూపము నెట్టులో యెఱుంగుటకై దేవీసూక్తమును శరణు జొత్తము.

కొన్నితంత్రములందు దేవీమాహాత్మ్యస్తోత్రమున కీ సూక్తము పూర్వాంగము గాను, గొన్నింట నుత్తరాంగము గాను గానవచ్చు నైనను, దేవీతత్త్వమును దేవీమాహాత్మ్య గ్రంథహృదయము నెఱింగికొని స్తోత్రజపమునకుఁగడంగుటయే శ్రేయస్కరమని తోఁచి, పూర్వాంగముగానే యెంచి వ్రాయుచున్నాను. అమ్మకరుణ యూఁత.

శ్రీ దేవీ సూక్తము

(పరమార్థవివరణము)

అహం రుద్రేభిరిత్యష్టర్చస్య సూక్తస్య అమ్భృణీ వాగృషిః; బ్రహ్మరూపా మహాలక్ష్మ్యభిన్నా సైవ దేవతా; త్రిష్టుప్ఛందః; ద్వితీయాయా ఋచో జగతీ; దేవీమాహాత్మ్య సంపుటీకరణోత్తరాంగత్వేన (పూర్వాంగత్వేన వా) జపే వినియోగః ॥

1. ఓం అహం రుద్రేభిర్వసుభిశ్చరామ్యహమాదిత్యైరుత విశ్వదేవైః। అహం మిత్రావరుణోభా బిభర్మ్యహమిం ద్రాగ్నీ అహమశ్వినోభా ॥

అథర్వశిరస్సునందు దేవీప్రతిపాదకమై చెప్పబడుటచే దీనికి దేవీసూక్తమను పేర వ్యవహారము.

అమ్భృణుండను ఋషి కూతురు "వాక్" అను పేరు గలది, బ్రహ్మవిదుషి. కావున నామెయె ఋషిక (మంత్రద్రష్ట్రి) సచ్చిత్సుఖాత్మికయై, జగత్కారణమై, మహాలక్ష్మ్యభిన్నమైన యామెయె దేవత. ఆబ్రహ్మముతో తాదాత్మ్యము ననుభవించుచున్నదై (సర్వజగద్రూపముతో సర్వాధిష్ఠానమైనది) నేనె సర్వము నగుచున్నానని యాత్మస్తుతి చేయుచున్నది.

నేను, ఏకాదశరుద్రులతోను, ద్వాదశాదిత్యులతోను, విశ్వదేవులతోను తాదాత్మ్యమునం (వారికంటెను వేఱు గాక) జరించుచున్నాను. మిత్రావరుణుల నిర్వూరను నేనె బ్రహ్మ

భూతనై ధరించుచున్నాను. ఇంద్రాగ్నులను నేనె ధరించుచున్నాను. అశ్వినీదేవతల నిరువురను నేనె ధరించుచున్నాను. నాయందే జగత్తంతయు ముత్తెపుంజిప్పయందు వెండివలె సత్యస్థమై కానవచ్చుచున్నది. అనఁగా మాయయే (బ్రహ్మశక్తియే) జగదాకారముతో పరివర్తించుచున్నదని భావము. అట్టి మాయ యాధారముగా నుండుటచేతనే, అసంగుడైనను బరమాత్మకు సర్వోత్పత్తికారణత్వము చెప్పఁబడుచున్నది.

వివరణము:— అహమ్ = నేను; సచ్చిదానందస్వరూపాత్మను నేనె. సాధారణముగా 'నేను' అనఁగానే దేహాత్మబుద్ధివిశిష్టుఁడై, జననమరణధర్మము గలిగి సుఖదుఃఖములతోఁగూడి, సంసారజుష్టుఁడైన జీవమాత్రుఁడనియే తోఁచును. అయిన నించుక స్థిరముగా 'నేను' అను దాని స్వరూపానుసంధానము చేసి చూచుచో, మనము దాని మహోన్నతభావము నెఱుంగఁగలము.

సాధకపిపాసువులారా! రండు; ఇఁక మన యాత్మ చేయూఁతతో ముందునకుఁబోవుదము. చూడుఁడు; మనమెల్లరము 'నాదేహ' మనుచున్నాము. ఇది విచారించినచో, దేహము 'నేను' అను వానికిఁజెందిన వస్తువులలో నొకటి యనియు, 'నేను' దేహముకంటె వేఱనియుఁదోఁచును. నేను చూచుచున్నాను; ఇది నాదేహము; నాదేహము చిక్కినది; బలిసినది యనుచున్నాము. దేహము నేను గాను; దేహము నాది. ఇటులు మనము 'నేను' అనుదానిని దేహముకంటె వేఱని రూఢిగాఁదెలియఁగలుగుచున్నారము. ఈవరుసనె ముందు

నశించిపోయినచో 'నా ప్రాణము, నా మనస్సు, నా విజ్ఞానము, నా యానందము' అనియేకదా పలుకుచున్నాము. మనమది యెఱుఁగకే యనుచున్నారమా? కాదు, అటు కాదు; తెలిసియుఁ దెలిసికొనలేకయే యీభావము. ఎంత పరిహాసాస్పదము! తెలిసికొననంతకుఁ దెలియనే తెలియదు. ఇప్పుడు తెలిసికొనఁగూర్చుండుమేని నిజమెఱుఁగఁగలము.

ఈ 'నేను' దేహముకంటెను, ప్రాణముకంటెను, మనస్సుకంటెను, విజ్ఞానముకంటెను, ఆనందముకంటెను వేఱురూపముగా ననుసంధానింపఁబడుచున్నది. అనఁగాఁ బంచకోశములకంటెను లోపలఁ బ్రకాశించు వస్తువుకంటె వేఱు కాదు. తాను నివసించు నింట నెవఁడును 'ఇల్లు నేను' అనుకొన లేఁడో, యట్లే 'నేను దేహమను, నేను మనస్సును, నేను ప్రాణమను' మున్నగు నిట్టి ప్రతీతి నేనాఁడు నెవ్వఁడును బొందఁడు. ఆయిల్లు కూలిపోయినపుడు నేను దుఃఖితుఁడను; ఇల్లు బాగున్నపుడు నేను సుఖయునై యెటులున్నానో, సరిగా నటులే, దేహమనఃప్రాణాదులతోడ 'నేను' అనుదానికి సుఖదుఃఖమాత్రసంబంధమున్నది. దేహాదుల సుఖదుఃఖములయందు, ఈ 'నేను' కేవలసుఖదుఃఖముల యనుభవమును మాత్రమే చేయుచున్నది. ఎందుకుఁ జేయుచున్నదో మునుముందు చెప్పఁబడును. వాస్తవముచే 'నేను' సుఖదుఃఖరహితుఁడై దేహాదిశూన్యుఁడైన యొకఁడు.

ఈవిధముగా మనము దేని యాథార్థ్యమును వెదకుచున్నామో దాని జాడ దొరికినది. ఇఁకమనము దాని స్వరూపమును దెలియఁబ్రయత్నింతము. ఇంతదాఁక విచారబుద్ధి

సహాయముతో ముందడుగు వేసితిమి. ఇపుడు శాస్త్రయుక్తుల
సహాయమును గైకొందము. ఏమన, ఆత్మస్వరూపజ్ఞానము
కావలయునన్నచో, వాని కృపను మించిన యుపాయము మఱి
లేదు. "తస్మాచ్ఛాస్త్రం ప్రమాణం తే కార్యాకార్యవినిశ్చయే"
యని గీతాగురుడు నంగీకరించినదే. మన క్షుద్రబుద్ధివలన నెంత
ధారణ కాదగుచున్నదో, యంతఁదెలియఁబ్రయత్నించుటందు
హాని యేమున్నది?

సరే; దేహాదులకంటెను వేఱయిన 'నేను' అను దాని
సంధానము పొందఁబడినది. ఇఁక దాని స్వరూపముఁదెలియనో
తెలియఁజెప్పనో పూనినచో నొక నిశ్చయమునకు రావలయును.

అచింత్యము, అవ్యక్తము, సర్వేంద్రియాగమ్యము
నైనదే సత్యమొకటి యున్నది. విచారించిన నా 'నేనె' వరో
పట్టువడదు. మాటలచే నిట్టిదని చెప్పనుంగాదు. అయినను దానిం
దెలిసికొనఁగలము. ఏలన నది సత్యము. సత్యమనెడి యే 'నేను'
కలదో దానిని మనము సర్వదా యనుభవించుచునే యున్నా
రము, గాని తెలియ లేకున్నాము. బాగు! ఈ నేననుదానికే,
సత్యము ఆత్మ యని పేళ్లు పెట్టుచున్నాము.

శాస్త్ర మేమనుచున్నది? ఈ యాత్మస్వరూపము ఆనం
దమనుచున్నది. ఆనందవస్తువును విడదీసినచో మనమేమి కను
గొందుము? అదె సత్యజ్ఞానానందములని. (అదె సత్ — చిత్ —
ఆనందము అని). సత్ = ఒక యునికి; చిత్ — ఈయునికియే
చైతన్యమనుము. ఆసత్తయే యీవిధముగాఁ (చైతన్యమయ
ముగా) ప్రతీతమగుచున్నది. అది కేవలసత్త కాదు. అది
చిన్మయము; అనఁగా జ్ఞానమయము. మఱి యీజ్ఞానమయ

సత్తయే ఆనందమయము, నిరవచ్ఛిన్నము. ఇంకను సరళమైన భావముతో నాలోచింతము.

నేనున్నాను, నేను దెలిసికొనుచున్నాను. ఏమని? నేనున్నాను అనియు, నేనన్నదే నాకన్నిటికంటెను ప్రియతమవస్తువనియుఁగాదా. ఇందుచేత అదే, ఆ నేనన్నదే ఆనందమయము. ఈసచ్చిదానందస్వరూపాత్మయే 'నేను'. ఈ నేనె సత్యము = త్రికాలాబాధ్యము; మున్నుంటెను, ఇపుడున్నది, ముందుండును. మున్ను నా బాల్యమందని, ఇపుడు నాయౌవనమందని, ముందు నావార్థకమందని మనము చెప్పికొనుచుండుటచేఁ ద్రికాలాబాధ్యమని గదా యర్థము. అదె సత్యము, అనఁగా నిత్యము. ఇదిగో యీసత్యలాభమే జీవుని యుద్దేశ్యము (లక్ష్యము). ఇంకను దీని సచ్చిదానందస్వరూపమును వివరించుకొందము. మెలఁకువతో నున్నపుడు, అనఁగా స్థూలేంద్రియసంబంధమున్నపుడు (ఇదె జాగ్రదవస్థ) నేను చూచితిని (కంటితో), నేను వింటిని (చెవితో), నేను రుచి చూచితిని (నాలుకతో) నిట్టులు తానింద్రియములతోఁగూడి యాడుకొనుచున్న యవస్థకు సర్వమునకు సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాఁడు. స్వప్నమందయిన దానికిని (సూక్ష్మేంద్రియసంబంధముతోడి తన యవస్థకును) అనఁగాఁదాను గలఁగన్న దానికిని మేలుకొనఁగానే యటులే సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాఁడు. గాఢనిద్రయందు (సుషుప్తియందు) నేనేమియు నెఱుఁగననియుఁదన యజ్ఞానావస్థకును (ఇంద్రియవిషయసంబంధమింతయు లేని యవస్థ) మేలుకొనఁగానే సాక్ష్యమిచ్చుటే గాక, అపుడు హాయిగా (ఆనందముగా) నిదురించితిననియుఁజెప్పుచుండుటచేఁదన స్వరూపమానందమనియుఁజెప్పుచున్నాడు. ఈతీరుగా మూడవస్థలయందును దాను తెలివియే

డై సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాఁడు; కనుక సత్యము జ్ఞానము ఆనంద మును దన రూపములని చెప్పికొనుచునే యుండియుఁదెలియ లేకున్నాఁడు. అన్ని యువస్థలయందునుండుటచే సత్; ఉండుటెల్ల జ్ఞానస్వరూపముతో సాక్షియై కావున చిత్; వైషయికముల నెఱుంగమిని, స్వస్వరూపమైన హాయి (ఆనందము) యుందుం డుటచే ఆనందమునునై — యనఁగా (సచ్చిదానందములు) తన రూపమని చెప్పికొనుటే కాదా?

కావున 'నేన'న్నదే సత్యము. ఈసత్యలాభమే జీవ మాత్రుని యుద్దేశ్యము. సబబేమనఁగా, ఆ 'నేను' అను దానికిఁ బుట్టుట, చచ్చుట, కీడు, మేలు, నగవు, వగపు మున్నగునవి యేవియు లేవు. పూర్ణానందస్వరూపము.

ఐనను, లౌకికానందమును నీయూనందమును సరిగానొక్కటి కావుచుఁడీ; లోకమందభీష్టవస్తువు లభించినంతనే జనుఁడు సుఖించు (ఆనందించు) చున్నాఁడు. దానికి వైపరీత్యమైనపుడు దుఃఖించు చున్నాఁడు. మఱి, యీ నేనన్నదియో అభీష్టము, అనభీష్టము, పొందుట, పొందకుండుట మున్నగునవేవియు లేని నిరతానంద మయక్షేత్రము. పెక్కేల? దానికి దేహము, మనస్సు, ప్రాణము, ఇంద్రియములు, ధర్మము, అధర్మము, సుఖము, దుఃఖము, జగత్తు మున్నగు భావము లేవియు లేవు. అది సర్వ భావవిముక్తమయిన సచ్చిదానందస్వరూపాత్మ. అదే నేను. అదె సత్యము. దాని యందు నిత్యయుక్తుఁడై యుండి సుఖానుభూతి నొందుటే బ్రాహ్మీస్థితి. మొత్తమున, సర్వదా యీ 'నేను' అను వస్తువును ధరించి యుంచుటే (నిరంతరధ్యానబలముచేఁ

దానినిదక్క నన్యమును దలంపకుండుటే) మనుష్యుని మనుష్యత్వము. 'నేను' అననేమో తెలియని వాఁడే పశువు (జన్మపాశబద్ధుఁడు) అని శాస్త్రకారుల మాట. ఈ 'నేనే' సాధకుల యిష్టదైవము. కాళీ, కృష్ణ, శివ, చండీ, దుర్గా, త్రిపుర, అల్లాహ్ మున్నగునవి దీని పర్యాయపదములే.

ఏసాధకుఁడెంతగాఁదన యిష్టదైవమునకుఁజేరువగా మెలఁగునో, యంత యున్నతిని సుగమును బొందును. ఏమన, సుఖమే (ఆనందమే) వాని స్వరూపమని చెప్పితిని గదా. మును ముం దీతత్త్వమే విరివిగాఁబలుతావుల నాలోచించుకొందము.

మాటిమాటికి నీయాత్మతత్త్వవిమర్శనముచేతనే చక్కఁగా నెఱింగికొని, యపుడె చండీతత్త్వమందుఁబ్రవేశింపవలయును.

అమ్భృణఋషి కూఁతురు 'వాక్కు' ఎప్పుడీసత్యమందు (నేనునందు) అవస్థిత యైనదో, అపుడామె యేమి చెప్పినదో, అదె దేవీసూక్తము. (దేవిని గూర్చి చక్కఁగా నిస్సందేహముగాఁజెప్పిన గ్రంథము.)

ఆమె యేమి చెప్పినది? "నేను, ఏకాదశరుద్రులు, అష్టవసువులు అను వాని రూపమునఁబ్రకాశించుచున్నాను."
ఏకాదశరుద్రులు:— రోదయతి సర్వమంతకాలే, ఇతి రుద్రః. వేదభాష్యకారులు సాయణాచార్యులు 'అంతకాలమందన్నిఁటి నేడిపించువాఁడు రుద్రుఁడు' అని నిర్వచించిరి.

చక్షుఃకర్ణాదిపంచజ్ఞానేంద్రియములును, వాక్పాణిపాదాది పంచకర్మేంద్రియములును, మనస్సు నను నీపదునొకండును ఏకాదశరుద్రులు. ఇవె జీవుని జననమరణరూపబంధమునకు హేతు

వులు; కనుకనే యేడ్పించుటకుంగ_ర్తలు. మనము దేని నింద్రియ ములు దారిని సదా ఖండఖండమై తన్యస_త్తనుగా ననుభవించు చున్నారమో, అది సచ్చిదానందస్వరూపమైన "నేను" _ ఆత్మను. ఇతరమేదియును గాదు. నేనే యింద్రియముల దారిని క్షుద్రక్షుద్రజ్ఞానరూపమునఁ బ్రకాశించుచున్నాను. నేను ఏదయి యున్నానో దానినే మనము ఇంద్రియములు మనస్సు అనువాని ద్వారా యెఱుంగుచున్నాము. ఎప్పుడింద్రియములును మనస్సును నిదురించునో, అప్పుడు మఱి యాత్మస_త్త ననుభవింప లేకు న్నాము. అందుచేతనే, ఇంద్రియముల నాయమున మనమేవిషయ మును గ్రహించుచున్నామో, అటులే మనసుచే నేదేది విచా రించుచున్నామో యది యంతయు సత్యస్వరూపాత్మయే. సాధకులారా! ఈవేదవాక్కులను హృదయమునఁబదిలము చేసి కొనుఁడు.

అష్టవసువులు:—— వసువులు దేవభేదము (గణముగాఁ గూడి యుండువారు). ధనములు ఐశ్వర్యములు అణిమా దులు అనువాని రూపమున ఆసత్యమే ప్రకాశించుచున్నది. భగవంతుని వసువు శుద్ధస_త్త్వగుణముగాఁజెప్పఁబడును గాన విశుద్ధస_త్త్వగుణోదయమైనపుడు సాధకునందు గగు ర్పాటు, కన్నీరు, వణకు, చెమ్మట మున్నగు నెనిమిది బహిర్లక్షణములు ప్రకటమగును; అవే అష్టవసువులు. అవె అష్టైశ్వర్యములు. ఈయష్టవసురూపముగా నై తము 'నేను' అనెడి యాసత్యమే, సత్యస్వరూపాత్మయే ప్రకాశించును.

ఆదిత్యులు — విశ్వదేవులు:—— నేన ద్వాదశాదిత్యవిశ్వ దేవబృందరూపముగా వెలయుచున్నాను. ఆదిత్యులు అదితియం

దుఁబుట్టినవారు అదితి నాశనరహిత - మూలప్రకృతి - త్రిగుణాత్మిక (సత్త్వరజస్తమోమయి). బుద్ధి, అహంకారము, చిత్తము, మనస్సు అను నీ యంతఃకరణచతుష్టయము ప్రకృతి వల్లనే కలిగినది. నాలుగంతఃకరణము, మూడు గుణముల సంయోగముచే న్యూనాధికతానుసారముగాఁబండ్రెండు భేదములుగలవి యగును. సత్త్వగుణాత్మకబుద్ధి, రజోగుణాత్మక బుద్ధి, తమోగుణాత్మకబుద్ధి; యిటులే మనశ్చిత్తాహంకారములను గుణించి చూడఁగాఁబండ్రెండగును. ఇవె ద్వాదశాదిత్యులను పేర వెలయును. వీని రూపముగా నేను (సత్యస్వరూపాత్మ) ప్రకాశించుచున్నాను.

ఒకసారి మనసును రుద్రుఁడనియు, మఱొకసారి యాదిత్యుఁడు ననుటయందుఁదప్పులేదు. మనస్సుయొక్క యంశజ్ఞానమే కర్మేంద్రియాభిముఖమై(ఇంద్రియకేంద్రమై)దుఃఖదాయకమగును. అపుడు రుద్రుఁడు. మఱి యే యంశజ్ఞానము బుద్ధికి (మహత్తత్త్వమునకు) అభిముఖమై (జ్ఞానేంద్రియాభిముఖమై)సుఖదాయకమగునో అది యపుడు ఆదిత్యుఁడు. అనఁగా మనసుయొక్క యీయంశమందుఁజైతన్యప్రకాశమధికమని భావము.

విశ్వదేవులు:— ఏ చైతన్యము ఈ విశ్వరూపమందు విరాజమానమగుచున్నదో అదె విశ్వదేవుఁడు. అనేకనామరూప వ్యవహారములు గలదయి విశ్వరూపముగా నేచైతన్యసత్త వెలయుచున్నదో దాని పేరె విశ్వదేవుఁడు. ఇది యనేకనామరూప విశిష్టమై ప్రకాశించుటచేతనే విశ్వదేవగణమయ్యెను. ఆ చైతన్యాంశ మసంఖ్యభేదములతోఁదోఁచుట కిదియే కారణమై విశ్వదేవులనేకులయిరి. ఈ విశ్వదేవమూర్తులయందును నేను

(సత్యమే)నిత్యము ప్రకాశించుచుండును. ఇందువల్లనే మనకేది జగద్రూపముగాఁ బ్రతీతమగుచున్నదో, యది 'సత్యమే'. "యదిదం కించ, తత్సత్యమ్" తై॥ శ్రుతి॥ అనఁగా మనకేది ప్రత్యక్షము (ఇంద్రియములచేఁ దెలియఁబడుచున్నదో) అగుచున్నదో, అది యంతయు 'సత్యమే'.

సాధకులారా! ఈ కానవచ్చు విశ్వజగత్తంతయు'సత్యము' (నేను)యొక్క ప్రకాశమే యనుట మర్వాసుఁడు. ఈ ప్రపంచమంతయు 'నేను'యొక్క వ్యక్తరూపమే ఈ తత్త్వమంతయు దేవీమాహాత్మ్యమందు విశదము కాఁగలదు.

మిత్రావరుణులు:— మిత్రపదము సూర్యనామములలో నొకటి. ద్వాదశాదిత్యులలో నిది ప్రథమము, ప్రధానము. అంతఃకరణము యొక్క సత్త్వగుణప్రకాశమునకే మిత్రుఁడని పేరు. సారమైన మాట యేమనఁగా, ధర్మమే మిత్రుఁడు; ధర్మమే యథార్థబంధువు; ఏమన మరణించిన వెంటనే తోడనే వచ్చుచు నానందమును గలిగించునది ధర్మమను మిత్రుఁడే.

వరుణుఁడు జలాధిదేవత. జీవుని సంసారసాగరమునందనంతకాలము ముంచువాఁడు. ఇచ్చోట నధర్మమే వరుణశబ్దము నర్థము. 'వృణోతి పాశైరితి వరుణః' సంసారమనెడి త్రాళ్లచేఁ గట్టువాఁడు. కనుకనే వరుణునకు 'పాశీ'యని పేరు. పాశములు గలవాఁడు పాశి. సంసారబంధన యోగ్యపాశము అధర్మము; కావుననే 'మిత్రావరుణౌ ధర్మాధర్మౌ' అని శ్రుతియు నుడువుచున్నది. ఈ రెండును 'నేను'అనుదాని రూపమే.

ఇంద్రాగ్నులు:— సుఖదుఃఖములు; ఇంద్రుఁడు ఐశ్వర్యశాలి, సుఖస్వరూపుఁడు; అగ్ని తనదాహజనకత్వముచే దుఃఖ

స్వరూపము. కావున నింద్రాగ్నిపదములకు సుఖదుఃఖములని యర్థము.

ఇటులే, అశ్వినులు ప్రాణాపానములు. "అశ్వినౌ ప్రాణాపానౌ" శబ్దకల్పద్రుమము. 'అశూ వ్యాప్తౌ' గమనస్వభావము గలవారు. వాయురూపములు, గాన ప్రాణాపాన వాయువులను అశ్వినీకుమారులందురు.

మిత్రావరుణులు — ఇంద్రాగ్నులు — అన్నట్టులే అశ్వినులు ఉభయాత్మకదేవతలు గాన ద్వంద్వము. స్థూలజగత్తునం దీదేవతలు ధర్మాధర్మములు, మఱి వానివలనఁగల్గు సుఖదుఃఖములు; వాని భోగస్థానము అపానసహితప్రాణము. వీని రూపముతో 'నేను' = విశుద్ధచైతన్యమయాత్మయే వెలయుచున్నది. ప్రాణమనఁగానే జడవాయుమాత్రమే కాదు. అనుభూతిస్థానము. అపానసహచారిత్వమే కారణముగాఁ బ్రాణమునకు భోగసిద్ధి. ఉభౌ బిభర్మి=రెండింటిని ధరించుచున్నాను. అనఁగా ఆత్మగాక వేఱుగా మఱి యొకటి లేదు గాన, నదె యీ రూపముతోఁ బ్రకాశమానమగుచున్నది. ఈ విశిష్టభావములతోఁ బ్రకాశించుచున్నను దన విశుద్ధాఖండచైతన్యసత్తకు బిందుమాత్రమైనను గొఱత లేదు.

ఆత్మ యొక్కటే జగత్తునకు నిమిత్తకారణమును ఉపాదానకారణమును నైనది. కుమ్మరి కుండవంటిది కాదు. కుండకుఁ గుమ్మరి నిమిత్తకారణమును, మన్ను సారె మున్నగునవి యుపాదానకారణమును నగుచున్నవి. జగత్కారణవిషయమున నిటులు కాదని యెఱుఁగునది. ఏలన, "సోఽకామయత। బహుస్స్యాం ప్రజాయేయ।" అను శ్రుతిచే,ఆత్మయే నిమిత్తకారణము; "ఆత్మన

ఆకాశః సంభూతః। ఆకాశాద్వాయుః। వాయోరగ్నిః। అగ్నే రాపః। అద్భ్యః పృథివీ॥" ఇత్యాదిశ్రుతిచే ఆత్మయే ఉపాదాన కారణమునగుచున్నది. తన రూపములే యైన పంచభూతములు ఉపాదానకారణమగుటచేత, ఉభయకారణత్వము ఆత్మదే. ఇందుచేత 'నేను' ఒక్కటే యైనను అనేక భావములతో వెలయు చున్నది. అనేకభావములను ధరించు కర్తయై యున్నది. కనుకనే వాక్యమందు 'బిభర్మి' యని ప్రయోగము.

ఇక్కడ మఱొక్కమాట. రుద్ర, వసు, ఆదిత్య — మున్నగు పదములకిట్టి వ్యాఖ్య చూచి 'ఇది మాకు నచ్చలేదు. ఈ నామములకు దేవమూర్తులున్నవా?'యందురేమో! వినుఁడు- రుద్రాదిశబ్దములు, ఎట్టి విశిష్టచైతన్యమును ప్రకాశింపఁజేయునో, యట్టి విశేషభావమునొందిన చైతన్యాంశముల నామములే దేవతలై, యవి యంతటను విరాజిల్లుచున్నవి.

భక్తుల కాతరప్రార్థనములకు లోఁగి కృపాపూర్వకవిశిష్ట మూర్తులతో ఆ సత్యవస్తువే ప్రకాశించును. కావుననే పురాణ ములందు దేవమూర్తుల వర్ణనము విపులముగాఁ గానఁబడును. దేవతాతత్త్వద్వితీయఖండమందది విపులముగాఁగానవచ్చును.

2. అహం సోమమాహనసం బిభర్మ్యహం త్వష్టారముత
పూషణం భగమ్। అహం దధామి ద్రవిణం హవిష్మతే
సుప్రావ్యే యజమానాయ సున్వతే॥

యాగాదులయందు అభిషోత్యమైన (దంచివడఁబోయఁ దగిన) సోమరసమును నేనె ధరించుచున్నాను. త్వష్టను, పూషుని, భగుని నేనె ధరించుచున్నాను. హవిర్హోమములు చేసి దేవతలకు హవిస్సుల నందించు సోమయాగమొనర్చు సోమ

యాజులకు, యాగఫలమనెడి ధనమును నేనె యిచ్చుచున్నాను. (దీనిచే బ్రహ్మమునకు ఫలదాతృత్వాపపత్తి) నేనె శత్రుహంతయైన సోముని, త్వష్టను, పూషుని, భగుని ధరించుచున్నాను. దేవతల నుద్దేశించి ప్రచురహావిర్యుక్తముగా సోమయాగాదులను జేయు యజమానుల యజ్ఞఫలమును నేనె ధరింతును.

వి॥ అహానస్ = శత్రుహంత యని యర్థము. సోమ మనఁగా సోమయాగము. దుర్జయులైన కామక్రోధాదిశత్రు వులను గెలుచుటకై సోమయాగాదులు చేయఁబడును.

పక్షాంతరమున — సోముఁడనఁ జంద్రుఁడు. ఆ తఁడు మనస్సునకధిపతి. ఎపుడు మనస్సు కామక్రోధాదివృత్తులనెడి శత్రువులకు వశము గాక పోవునో, యపుడు వానిని గెల్చునది (చంపునది) యగును, గాన సోముఁడనఁబడును.

త్వష్టా = విశ్వకర్మ; అనఁగా నీవిశ్వముయొక్క ఘట నము చేయువాఁడు. ప్రపంచమును నిర్మించు పని చేయువాఁడు. అనఁగా నే చైతన్యము మూలముగా నీవిశ్వఘటనము బహు ప్రకారనామరూపములతో వ్యాకృతమగుచున్నదో, అదియే త్వష్ట.

పూషన్ = సూర్యుఁడు, పుష్టిరూపచైతన్యము. ఏచై తన్యము దేహమును మనస్సును బోషించునదిగా నున్నదో, యాచైతన్యమునకే 'పూషా' యని పేరు.

భగ = షడ్విధైశ్వర్యము; అనఁగా నీశ్వరత్వము. అన్ని విధముల నభ్యుదయమును, అమోఘసంకల్పమును (కోర్కి మొక్క పోకుండుట) రూపముగా నేచైతన్యము వెలయు చున్ననో, యదె భగశబ్దవాచ్యము.

వీరిని — అనఁగా, శత్రుసంహారకర్తారి సోముఁడు, విశ్వసృష్టి నకారి త్వష్ట, పోషణశక్తిరూపుఁడు పూషుఁడు, పక్షోష్ణ శ్రోత్రమయుఁడు భగుఁడు, ననువీదేవతలను 'నేన' ధరించుచున్నాను. అనఁగా, సచ్చిదానందస్వరూపాత్మనైన 'నేన' యీ స్వరూపములతో వెలయుచున్నాను.

'అహం దధామి ద్రవిణం' — ద్రవిణమును (ధనము) నేన ధరించుచున్నాను. కేవలసోమయాగాదికర్మకాండ రూపముగా ధరించుట కాదు. కర్మకాండమునకలసి ధనము (ఇష్టద్రవ్యము) ఏదో, అదియు నాచేతనే ధరింపఁబడుచున్నది. శాస్త్రోక్తమైన కర్మకాండము యథావిధిగా ననుష్ఠింపఁబడి నపుడు, దానివలన నొక యపూర్వమైన (శుభంకరమైన) యదృష్టఫలము గలుగును. సమయము వచ్చునపుడు ఆయదృష్టమే యథోక్తఫలమును గలిగించును. ఈయపూర్వతకే ద్రవిణమని పేరు. అదె కర్మఫలమనెడి ధనము. దానిని నేన ధరింతును. అనఁగా కర్మఫలప్రదాత్రిని 'నేను'.

'హవిష్మతే సుప్రావ్యే యజమానాయ సున్వతే' యజమానులు (యాగములు చేయువారు — కర్మకాండము ననుష్ఠించు వారు) దేవతల నుద్దేశించి బహుహవిస్సులతో సోమయాగాదులను జేయుదురు. ఆయాగాముల నగు ద్రవిణమును గాలాంతరమున భావిఫలముగా యజమానుల కిచ్చు నిమిత్తము 'నేన' ధరించి యుంతును.

ఈయాగము అంతరమైనను ఫలప్రదాతృత్వము చిచ్ఛక్తి స్వరూపమైన యీ 'నేను' దే. అదె భగవత్పూజ్యపాదులు శ్రీశంకరులు తమ సౌందర్యలహరిలో, 33 వ శ్లోకమందు

"శివాగ్నౌ జుహ్వాంతః సురభిఘృతధారావహుతిశతైః" అని ప్రతిపాదించిరి. ఇచట శివాగ్ని బైందవస్థానమైన త్రికోణము. సురభిఘృతధారలతో వేల్చుటనఁగా, సర్వవాసనలను దొలఁగించుకొని "శివోఽహ"మనెడి మహావాక్యార్థబోధముతో నిల్చుట. దీని ద్రవిణము (ఫలము) పరమానందము. అంతర్యాగ ఫలము.

ఒక్క చైతన్యస్వరూపాత్మయైన 'నేనె' సర్వకర్మరూపము గాను, కర్మోపయోగివస్తురూపముగాను, కర్మసంస్కారరూపముగాను, కర్మఫలరూపముగాను వెలయుచున్నాను; అని యిమ్మంత్రార్థము.

3. అహం రాష్ట్రీ సంగమనీ వసూనాం చికితుషీ ప్రథమా యజ్ఞియానాం। తాం మా దేవా వ్యదధుః పురుత్రా భూరి స్థాత్రాం భూర్యావేశయంతీమ్॥

నేనె జగదీశ్వరినై యుపాసకుల యభీష్టములిత్తును; సాక్షాత్కరించుకొనఁదగిన పరబ్రహ్మమును నేనయై సాక్షాత్కరించుచున్నాను. కావుననే పూజార్హులలో మొదటిదానను. ఇటులు గుణవిశిష్టనై ప్రపంచస్వరూపముతోనుండి, భూతజాతములందు జీవభావముతోఁ బ్రవేశించి యున్న నన్నుద్దేశించియే దేవతలు బహుదేశములందుఁబూజలొనర్చుచున్నారు. (ఇటులు విశ్వరూపముతో నుండుటవలన వారు చేయుచున్నదెల్ల నన్నుద్దేశించియే యని భావము.

వి॥ నేనె యీబ్రహ్మాండమున కేకాధీశ్వరిని. నేను లౌకికపారలౌకికధనముల నీయఁగలదానను. 'నేనె' బ్రహ్మసాక్షాత్కారరూపజ్ఞానమనై యున్నాను. ఈజ్ఞానమె సర్వవిధములైన

ముపాసనములకును బునాది. నేనె ప్రపంచరూపముగా ననేక భావములతో (వికారములతో) నున్నాను. అటులే యనంత జీవభావముతో భూతజాతములందుఁజొచ్చి యున్నాను. దేవతలు నన్నె యీరీతి ననేకభావములతో నుపాసింతురు.

ఈమంత్రమందు 'అహం' పదము స్త్రీలింగముగాఁ జెప్పఁబడినది. అహమ్ అలింగకము. అన్ని లింగములందును దానికి వ్యవహారము గలదు. ఆత్మవస్తువు పురుషుఁడుఁగాదు, స్త్రీయుం గాదు. ఈమంత్రమునందు స్త్రీలింగార్థమునఁబ్రయోగము (రాష్ట్రీ, సంగమనీ, చికితుషీ, ప్రథమా) చూచి, యిటులే యితరమంత్రములందును శక్తిరూపముగానే చైతన్యవికాసముఁ జూచినచోఁదెలియ వచ్చునది యేమనఁగాఁబ్రాచీనాచార్యులెల్లరు నీవేదమంత్రములు దేవీపరములనియే యీగ్రంథమునకు దేవీసూక్తమని పేరుపెట్టిరి.

'అహమ్' అవ్యక్తము అనిర్దేశ్యము నని మున్నే చెప్పితిని. వాక్యములలోనికి రాఁగానే, యది శక్తిరూపముగా వెలయింపఁబడినది. రాముఁడు, కృష్ణుఁడు, శివుఁడు మున్నగు పుంలింగపదములే ప్రయోగింపుఁడు; దుర్గా, కాలీ, రాధా, త్రిపురసుందరీ మున్నగు స్త్రీలింగశబ్దములే ప్రయోగింపుఁడు; లేదా, బ్రహ్మము మున్నగు క్లీబలింగశబ్దములే ప్రయోగింపుఁడు; అందు వచ్చి పోవునదేమియు లేదు. అపుడేది స్థిరమైనదో, ఎంతదాఁక మనోబుద్ధీంద్రియధ్యానధారణద్వారా ప్రకాశితమగునో, యది యంతదాఁక శక్తిరూపముగానే ప్రత్యక్షీభూతమగును. ఉండనిండు. ఇఁక మనము మంత్రార్థము నెఱుంగఁబయత్నింతము.

రాష్ట్రీ = ప్రపంచరూపముగా వెలయు ననంతబ్రహ్మాండముల సృష్టిస్థితిప్రలయతిరోధానానుగ్రహములనెడి యయిదు కృత్యములను జేయఁజాలినది ఒక్కమాట, జగదీశ్వరి.

వసు = ధనము. గోవులు, బంగారు, వెండి, యిండ్లు, భూములు, పుత్త్రులు మున్నగు లౌకికధనమును, జ్ఞానవిద్యాధర్మనిష్ఠాదులైన యలౌకికధనమును, ముఖ్యముగా నిచ్చునది, కాఁగా "సంగమనీ" సర్వప్రకారధనదాయిని ఆ 'నేను' అన్నదే.

ఇంతకు మున్ను ధనరూపముతో నేనె వెలయుదునని చెప్పినది; ఇపుడు, ఆధనమును బొందించు దాన నేనె యన్నది.

చికితుషీ యనఁగా బ్రహ్మజ్ఞానము. ఏజ్ఞానము వలన నేది 'నేను' అను దాని జ్ఞానమును గలిగించుచున్నదో అజ్ఞానస్వరూపము 'నేను' తల్లిని.

ప్రథమా యజ్ఞియానామ్ — ఈజ్ఞానమే యజ్ఞాంగసమూహమునందు మొదటిది. నేను అను దానిస్వరూపము నెటులో శ్రమపడి యెఱింగికొని, యజ్ఞాద్యుపాసనమందుఁ బ్రవర్తింతురు. అటు కానిచో నాకర్మములు విధిరహితములే యగును. గానఁజికితుషియే ఉపాసనములకెల్ల 'ఆది'. దీనిచే మనకు దెలియునది యేమి? ఉపాసనము, ఉపాసనఫలము ఉపాసనమునకు మూలమైన జ్ఞానముగా నైతము ఒక్క నేననెడి చైతన్యసత్తయే ప్రకాశించుచున్నదని కదా.

భూరి స్థాత్రా = అనేకభావములతో (రూపములతో) నుండునది.

భూరి ఆవేశయంతీ = అనఁగా ననేకభావములయందుఁ జొచ్చి యుండునది.

అనంతభావములతో నున్నదానను 'నేను'. అనేక భావములందు నిత్యముప్రవేశించి యున్నది 'నేను'. అట్టి నన్ను దేవతలు తల్లి యనిరి. ఇటులు 'నేను' (ఆత్మ) అను దానిని దేవతలు భజించుచున్నారు.

ఉన్నతజ్ఞానవీర్యసంపన్నసంతానము దేవతాగణము. అది యీ యనంతవైచిత్ర్యముతో నిండిన జీవజగద్రూపముగాఁ బ్రకాశించుచున్న 'నేను' అను దానినే యనేకవిధములుగా నుపాసించుచున్నది. అనఁగా గానఁబడుచున్నదంతయు, నందున్నదంతయు 'నేను'. అదె సత్యము, ఆత్మ. ఇట్టి జ్ఞానముతోనే మీరు సరళశిశువులవలె నన్నే యాత్మ యని, తల్లి యని గొంతెత్తి పిలువుఁడు. ఇదె దేవతాలక్షణము.

4\. మయా సో౽న్నమత్తి యో విపశ్యతి యః ప్రాణితి య
ఈం శృణోత్యుక్తమ్। అమంతవో మాం త ఉపక్షి
యంతి శ్రుధి శ్రుత శ్రద్ధివం తే వదామి ॥

అన్నము తినువాఁడు భోక్తృశక్తిరూపనైన నాచేతనే తినఁగల్గుచున్నాఁడు. చూచువాఁడు చూచుశక్తినైన నాచేతనే చూడఁగల్గుచున్నాఁడు. వినువాఁడు వినుశక్తినైన నాచేతనే వినఁగల్గుచున్నాఁడు. ఊపిరి తీయుట విడుచుట యను పని చేయువాఁడు ప్రాణశక్తినైన నాచేతనే యవి చేయఁగల్గుచున్నాఁడు. ఇటులన్నింటను శక్తిరూపమున నున్న దానినిగా నన్నెఱుంగని వారే యెఱుక లేనివారు. వారే పుట్టుచావులనెడి సంసారమునఁ బడి చెడుచున్నారు. ఓయి, సఖుఁడ! నేఁజెప్పఁబోవునది వినుము. శ్రద్ధతోఁగూడిన ప్రయత్నముచేతనే పొందఁదగిన యిట్టి బ్రహ్మాత్మకవస్తువును నేను నీకుపదేశించుచున్నాను.

వి॥ యోఽన్నమత్తి. తినఁబడు వస్తువంతయు నన్నమే. స్థూలదేహమును పెంచుటకే కాని, మనోమయాదిసూక్ష్మదేహ పుష్టికే కాని, జీవుఁడెట్టి యాహారవిహారసంగ్రహము చేయుచున్నాఁడో యది నిర్వహించుచున్నదానను, సచ్చిదానంద రూపాత్మను 'నేనె'.

యో విపశ్యతి — తెలివికంటితోనో, తోలుకంటితోనో, జీవుఁడేది ప్రత్యక్షము చేసికొనుచున్నాఁడో అప్రత్యక్షము చేయుట యను క్రియయు 'నేను' ద్వారానే నెరవేఱుచున్నది.

యః ప్రాణితి —— సదా యూపిరి తీయుట విడుచుట యను ప్రాణనక్రియచేతనే జీవగణము జీవితమగుచున్నది. దాని కర్తయు 'నేనె'.

యశ్శృణోతి —— కర్ణేంద్రియము దారిని జీవగణము శబ్దమును గ్రహించుట యను క్రియకు సైతము కర్తను 'నేనె'.

ఇటులన్నివిధములైన పనులును నావల్లనే సిద్ధమగుచున్నవి. ఈమాట నమ్మని వారె నన్నవమానించువారు. మనుష్యుఁడు లేవగల్లె నేదో కర్మము చేయుచు నది నాప్రయత్నమే యని వదరుచున్నాఁడో, ఏయహంకారముతో బోరవిఱుచుకొని తిరుగుచున్నాఁడో ఆపురుషకారమెవరిది? ఆపురుషుఁ డెవఁడు? ఆయహంకారరూపకార్యమేది?

"నేత్రాదిజాలకోపాంతే హృత్ప్రాదాసనలీలయా।
వారం వారం త్వయా దేవి రూపాదిమధు సేవ్యతే॥"

సౌభాగ్యహృదయము.

కొంచెము విచారించినచో సర్వముం దెలియఁగలదు. అయినను దెలియఁబూనని వాఁడె 'నేను' అను దాని నుపేక్షించు పండితంమాని, అవమానించువాఁడు, అవమానమొందువాఁడు.

ఈశోపనిషత్తు ఇట్టివానినే 'ఆత్మహా = ఆత్మఘాతిపురుషః' డన్నది. ఇటుల "సత్యమును" నన్న "ఆత్మను" అవమానించు వారే "త ఉపజీవ్యంతే" పుట్టుచావులనెడి సంసారమందనేక విధములుగాఁగుందుచున్నారు.

ప్రకాశరూపధర్మము పశుపక్షులు మున్నగు వానియందు సైతము గానవచ్చుచున్నది. జీవులలో శ్రేష్ఠుఁడైన మనుజునందు ఈ ధర్మవికాసమే లేనపుడు వానిని పశువుకంటెను హీనుఁడన్నచో నన్యాయ మేమున్నది? చూడఁగా జగత్తునం దెల్లరదృష్టియందు నిది యుపేక్షింపఁబడుచున్నది.

ఆలోచింపుమా! నీవు దారిఁబోవునపుడు నీకు సంకటదశ యొకప్పుడు గలుగవచ్చును. ఒక్కడబ్బునకును ఇబ్బంది పడుదువు; నీ తావు నీవు చేరఁగానే నీకు వందకైనను లోటు లేదు. కాని యపరిచితస్థలమందుఁజిక్కువడుటచేత నీవిపుడవమానితుఁడవై యున్నావు. అట్టి యపుడు పాతటికము లేని యొకఁడు, అయాచితముగనే నీగోడెఱింగి నీకొకపైసా యిచ్చి యుపకారము చేయుననుకో. అపుడు నీవిల్లు చేరఁగానే ఆ యొక్కపైసాకు బదులు పది రూపాయలిచ్చి వేయుదువు. దేవుఁడే కాపాడినాఁడందువు. ఆ దేవుఁడే వీనిని బంపినాఁడందువు. నీవు బ్రతికిన యంత కాలమును నీ హృదయమందు ఆ పైసాతోఁగూడ, నది యిచ్చిన వానిని స్మరించుచు సన్మానించుచుందువు. వానియెడ నట్టిట్టిదన రాని కృతజ్ఞభావమును, నమ్రభావమును నీ హృదయమందుఁ బుట్టుచునే యుండును. కాన నీవు మనుష్యుఁడవే యైనచో, నేది మన సర్వకర్మములకుఁ బ్రేరకమై యున్నదో, దేని ప్రకాశము గ్రమ్ముటచేతనే మన యీ జగద్వ్యాపారభోగవాసనలు పూర్ణ మగుచున్నవో, యేది మనకు సర్వస్వప్రాణశక్తియో, యేది నమ

సర్వస్వమో, దానివంక నీవు పూర్ణ సరళభావముతో నొక్క-కృతజ్ఞతాపూర్ణదృష్టి పఱపవలదా? పఱప లేకున్నావు.

ఇందుచేతనే, ఆత్మయు సత్యమునైన మనతల్లి(జగన్మాత) గంభీరస్వనముతోఁగరుణతో, "ఓయి! మంచివాఁడా! 'తే వదామి శ్రద్ధివం శ్రుధి' నేఁజెప్పునది సడ్డమై వినుము. నీ యందాత్మ స్వరూపమై యేది ప్రకటితమగుచున్నదో దాని మహత్త్వమును జూడుము. 'నేను' అను నా సత్యమునెడ నసడ్డ చేయకుము. దానియెడఁగృతజ్ఞుఁడవగుము. దానినె పూజింపుము." అనుచున్నది.

జీవుఁడా! చూడుము; నీయాహారవిహారములు మున్నగు జాగతికకార్యములు — చిన్న యూపిరి తీయుట మొదలు మోక్షప్రాప్తిపర్యంతము ప్రత్యేకకర్మమందును చైతన్యరూపముగా, జ్ఞాన బోధరూపముగా ఏది ప్రకాశించుచున్నదో చూడుము! ఎచ్చటినుండి కర్మ యుబుకుచున్నదో, మఱల దేని యందు లీనమగుచున్నదో చూడుము. సర్వకర్మనియంత యెవరో తెలియుము. మఱెవ్వరుంగాదు. అది నీవు సర్వదా యనుభవించుచునే యున్నావు; అది నీకుఁగేవలము ప్రత్యక్షము; దానిని విడిచి నీవు క్షణమైన నుండలేవు. అదె నీ ప్రియతమవస్తువు. దానికి నీవు దూరముగా నున్నావనుకొంటే దూరమే. అటులు పొరపడవేని నీకదె యన్నింటికంటెఁజేరువనున్నదే చుమా! అదె నీ 'నేను' సర్వేంద్రియాగమ్యమైనను సత్యమే; దానినె శరణొందుము.

5. అహమేవ స్వయమిదం వదామి జుష్టం దేవేభిరుత
మానుషేభిః। యం యం కామయే తం తముగ్రం
కృణోమి తం బ్రహ్మాణం తమృషిం తం సుమేధామ్ ॥

నేనే యీ బ్రహ్మత్వాదివస్తువనని నీకుఁజెప్పుచున్నాను. ఇంద్రాదులు వేల్పులుం నన్నే సేవింతురు. సృష్టి చేసినవాని రక్షింపఁ దలంచితినో వానిని సర్వాధికునిగాఁజేయుదును. వానిని సృష్టి సమర్థునిగాఁ జేయుదును. వానిని అతీంద్రియార్థదర్శనుఁడైన ఋషిగాఁజేయుదును. వానిని శోభనప్రజ్ఞ గలవానినిగాఁజేయుదును. (అనగా బ్రహ్మజ్ఞానినిగాఁజేయుదును.)

వి॥ 'నేను' అను దాని తత్త్వమును, నేను గాక మఱెవ్వరు చెప్పఁగలవారు? కారణమేమన – నేనె తెలిసికొనుదానను; నేనె తెలియఁబడు దానను; నేనె తెలిపెని. నన్నెఱుంగువారు మఱియొకరు లేరు. అందుచేతనె "అహమేవ స్వయం వదామి" నేను స్వయముగా నీకు బ్రహ్మతత్త్వోపదేశము చేయుచున్నానన్నది. మఱియు నీ తత్త్వము (ఆత్మస్వరూపబోధము) వేలుపులును మనుజులును గోరఁదగినది. బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాది దేవతాబృందము నైతము దాని కొఱకనంతకాలము తపస్సు చేయుచున్నదనుట పురాణములందెన్ని తావులనో కనుచున్నదే, వినుచున్నదే. అత్యున్నత పదవులందుండియు నే వస్తువును వెదకుచున్నారో, యిపుడు మీరు చక్కఁగాఁదెలియఁగలరు. సందేహము లేదు. అదె 'నేను', అదె 'సత్యము'. ఎచ్చట బ్రహ్మత్వవిష్ణుత్వాది భావములు లేవో, యట్టి భావాతీతము నిత్యము నిరంజనము నైన "ఆత్మ నేను" అను దానినే వారనుసంధానము చేయుచున్నారు.

'జుష్టం' అనుదానికి సేవింపఁబడునది యనియు నర్థము; క్తప్రత్యయము వర్తమానమందును వ్యవహరింపఁబడును. దేవతలేయనుఁడు; మనుష్యులే యనుఁడు. తెలిసియో తెలియకో 'నేను' అను వస్తువును సేవించుచునే యున్నారు. తెలియనివారు

జీవభావమునొందిన 'నేను' అను దాని సేవయే చేయుచున్నారు. జ్ఞానులు సర్వభావవిముక్తమైన 'నేనును' సేవించుచున్నారు. 'నేనొక మనుష్యుఁడను; నేనొకఁడను' అనుటేటిది ? జీవభావముతోనే యనుఁడు; దేవభావముతోనే యనుఁడు; లేదా సర్వభావవిరహితమే యనుఁడు; 'నేను' అనునదొక్కటే, సచ్చిదానంద స్వరూపాత్మయే విరాజిల్లుచున్నది అని గదా.

"యం యం కామయే" నేనెవనిని సర్వాధికునిఁగ జేయఁగోరుదునో, వాని నట్టులే చేయుదును. అనఁగా 'నేను' అనుదాని యిచ్ఛతోనే జీవులెల్లరు నున్నతపదవిని బొందుచున్నారని యర్థము.

ఉన్నతి రెండు విధములు — లౌకికము, అలౌకికము, ధనధాన్యాదిసమృద్ధి, యశస్సు, ప్రతిష్ఠ మున్నగునవి లౌకికోన్నతి. అవి పొందియు, మనము మన దృఢప్రయత్నము కఠోరవ్యవసాయము మూలముగానే పొందుచున్నామనుకొనుచున్నాము; కాని యాయున్నతికిని, అభ్యుదయమునకును, ఆపురుషకారమునకును ఒక్కటేయైన 'నేను' అనుదాని యిచ్ఛయే హేతువని తెలియ లేకున్నాము.

తరువాతిది యలౌకికోన్నతి — అది మూఁడు విధములు. సుమేధుఁడు, ఋషి, బ్రహ్మ యని. సచ్చిదానందరూపమైన 'నేను' అనుదాని యిచ్ఛచే జీవుఁడు ఎపుడాధ్యాత్మిక జీవనమును రుచి చూడఁగలుగునో యపుడు వాఁడు సుమేధుఁడు; అనఁగా, ఆత్మజ్ఞానధారణోపయోగియైన బుద్ధి లభించినవాఁడనుట. ఎంతదాఁక ధారణావతియైన మేధ లభింపదో (శ్రవణాదులచేఁదాను గ్రహించిన సత్యవిషయమును జాఱిపోనీయనిబుద్ధి) అంతదాఁక ('శ్రవణాయాపి బహుభిర్యో న లభ్యః' అను

నట్టులు) పలుసారులు ఉష్ణాసనః ఈయుపదేశము శ్రవణము చేయఁబడినను గొంచెమైనఁ దెలిసికొనఁ జేయును. "కృత్స్నప్రణి ధానాద్వా" అను వేదాంతసూత్రప్రకారముగా (ప్రణిధాన మనఁగా ఫలత్యాగపూర్వకమైన యొకతెగని చింతనము) చేయఁగా, ఆధ్యాత్మికజీవనమునకుఁ బ్రతిష్ఠము సూచనము, జీవుఁడు సుమేధుఁడగుట.

తరువాత ఋషిత్వము నొందును. "ఋషయో మంత్ర ద్రష్టారః స్రష్టారశ్చ" "జ్ఞానస్య పారగమనాదృషిః" "ఋష యః సత్యవచనాః" అనుటచే, ఋషి వేదగుప్తమంత్రములను గాంచి యుద్ధరించువాఁడు, ద్రష్ట; తపోబలముచే మంత్రబీజ వాక్కుల మహిమ నెఱింగి మంత్రమును సృష్టించి తత్ఫలమును దెలుపువాఁడు స్రష్ట; బ్రహ్మజ్ఞానము తుదఁజూచినవాఁడు ఋషి. సత్యవచనుఁడు ఋషి; అనఁగా సత్యమును (బ్రహ్మమును) గూర్చియే పలుకుచుండు వాఁడు. సర్వకాలసర్వావస్థలయం దును బ్రహ్మజ్ఞానముతోఁగూడి యుండి బ్రహ్మానుభూతి నెవఁ డభ్యసించునో, వాని పూర్ణజ్ఞానమును అనుభూతియు భాషా రూపముతో వెలువడును; అదే మంత్రము పేరఁబ్రసిద్ధము. "మననాత్త్రాయత ఇతి మంత్రః" అర్థజ్ఞానయుతముగా దానినే తలంచుచుండుటచే రక్షించునది, గాన మంత్రమది; అనఁగా నితరజీవులు సైతము ఆవాక్యములను మననము చేయఁగా సంసారసముద్రమునుండి రక్షింపఁబడుదురు. ఇట్టి మంత్రద్రష్టయు స్రష్టయునో సాధకుఁడు ఋషి. కావుననే యేమంత్రమును మనము జపింపఁబూనినను, ద్రష్టయో స్రష్టయో యైన ఋషిని కృతజ్ఞభావముతో మున్ముగాఁదలఁదాల్తుము. అసలు మాట — సర్వత్రాత్మదర్శియే ఋషి. ఇట్టివాఁడగుటయే యాధ్యాత్మి

కోన్నతియందు రెండవ మెట్టు. అంత జ్ఞానము, అంత బ్రహ్మానుభూతి, అంత సాధనములు, అంత నాదబ్రహ్మసాక్షాత్కారము లేని వాఁడు, ఆ బీజాక్షరములు ఈబీజాక్షరములు, ఆ వాక్యములు ఈవాక్యములు అక్కడక్కడఁ జూచినవి, భ్రమమూలకమైన యజ్ఞానముతో దురభిమానమున, మంత్రసృష్టినని, ప్రతిసృష్టినని నట్టి పనికిఁ గడంగినవాఁడు ఆత్మహానికిని బరహానికిని నష్టము గల్గించినవాఁడే గాక, దాననగు పాపమునకును నొడిగట్టినవాఁడే.

అట్టి యవివేకసాహసముతో మంత్రస్రష్టలమని బయల్దేరిన ఋషింమన్యులు మొదలంటఁజెడుట చూచుచున్నారము. వైదికమంత్రమే యైనచో స్వరప్రధానము. తాంత్రికమంత్రమే యైనచో బీజాక్షరప్రధానము. ఇది వైదికమంత్రమే యని తనక్రొత్తవాక్యములను స్వరపఱచుఁగలఁడా? స్వరసంధానము చేసి పలికినను "ఇదెందులోని"దని ప్రశ్నించు వేదవేత్తలకు శిక్ష యిచ్చినవాఁడగును. సక్రమాధ్యయనము చేసినవారు సైతము "యథేంద్రశత్రుః స్వరతోఽపరాధాత్" అనునట్లు, స్వరాపరాధమగునేమో యను భయమునఁ బ్రాతిశాఖ్యాదుల సాయమును నిరంతరాభ్యాసమును గోరుచుందురు. ఇఁకఁదాంత్రికమంత్రములను బోలి సృష్టింతుననుట సుప్తసర్పమును గఱ్ఱతోఁగొట్టి మేల్కొల్పుటయు, నగ్నితో నాటలాడుటయు వంటిది.

మంత్రబీజములు నాదరూపములు. నాదమనఁగా బ్రహ్మశక్తి. "నారాయణీ నాదరూపా" (నామస్మృతి) ఆశక్తియే పరావాఙ్మయముతో మూలాధారమునందుండి సంకల్పము కలుగఁగానే నాదరూపముతో నాధారోపరిచక్రములందుచ్చ

రించును. ఉచ్చరించుట యనఁగాఁ బ్రాణాపానవాయువుల చేరికతో మీఁది మీఁదికి లేచుట. అది లేచునప్పుడే మూఁడు రూపముల నొందును. "నమామి తాం పరాం వాచం పశ్యంత్యాదిక్రమాశ్రియామ్। నానావిధమహాకారరసానుభవకారణామ్" (సౌభాగ్యహృదయము.) ఆరూపములు పశ్యంతీమధ్యమావైఖరులు. వైఖరీరూపముండే పరుల కర్ణేంద్రియములకందునది. అంత దానికన్న రెండవస్థలమందు నుచ్చరించునప్పుడు, మొదటిది సంకల్పానుసారముగా నిర్వాణమెటులో చూచునది గాన 'పశ్యంతి.' పశ్యంతికిని వైఖరికిని నడిమి యవస్థ కావుననే మూఁడవది 'మధ్యమా'. ఇది యితరులకు వినఁబడక పోయినను బ్రత్యేకపిండమందును లోన వినఁబడుచునే యుండును. (వీని విపులవివరణమును నా చండీపాఠవివరణము మధ్యమఖండమునఁ జూచునది) ఉచ్చారణము మూలాధారాది మూర్ధపర్యంతము నగును. ఈయుచ్చారమార్గమే సూక్ష్మరంధ్రవిశిష్టమగుటచేత "సుషుమ్న", సంచరించు నిల్లగుటచేత "కులము"; ("వసిష్ఠ ఋషికులేషు నః., ర.వం) ఈ కులమనెడి సుషుమ్నాభాగమందు సంచరించునది కావుటనే బ్రహ్మశక్తికి, "కులదేవత, కౌలినీ, కులయోగినీ" యనిపేరు. ఈ సుషుమ్నకు శ్మశానమనియు మఱొక పేరు. "శవానాం శయనం యత్ర - శ్మశానం" ప్రేతలుగా భావింపఁబడిన బ్రహ్మవిష్ణురుద్రులు శయనించుచోటు కావున శ్మశానము. ఆ బ్రహ్మాదులుండు చోటులే కులమందు గ్రంథులనఁబడును. ఆ చోటులను దాటుచు నాదరూపిణి బ్రహ్మశక్తి యుచ్చరించుటే గ్రంథిభేదనము. ప్రధానులు బ్రహ్మవిష్ణురుద్రులు సర్వదేవతలకుపలక్షణము. బంధువులను గూర్చునది

కోన్నతియందు రెంతవ మెట్టు. అంత జ్ఞానము, అంత బ్రహ్మాను భూతి, అంత సాధనములు, అంత నాద బ్రహ్మసాక్షాత్కారము లేని వాఁడు, ఆ బీజాక్షరములు ఈబీజాక్షరములు, ఆ వాక్యములు ఈవాక్యములు అక్కడక్కడఁ జూచినవి, భ్రమమూలకమైన యజ్ఞానముతో దురభిమానమున, మంత్రస్రష్టనని, ప్రతిష్ఠాశతో నట్టి పనికిఁ గడఁగినవాఁడు ఆత్మహానికిని బరహానికిని నడుము గట్టినవాఁడే గాక, దానసగు పాపమునకును నొడి గట్టినవాఁడే.

అట్టి యవివేకసాహసముతో మంత్రస్రష్టలమని బయల్దేరిన ఋషింమన్యులు మొదలంటఁజెడుట చూచుచున్నారము. వైదికమంత్రమే యైనచో స్వరప్రధానము. తాంత్రికమంత్రమే యైనచో బీజాక్షరప్రధానము. ఇది వైదికమంత్రమే యని తనక్రొత్తవాక్యములను స్వరపఱచఁగలఁడా? స్వరసంధానము చేసి పలికినను "ఇదెందులోని"దని ప్రశ్నించు వేదవేత్తలకు శిక్ష యిచ్చినవాఁడగును. సక్రమాధ్యయనము చేసినవారు సైతము "యథేంద్రశత్రుఃస్వరతో௨పరాధాత్" అనునట్లు, స్వరాపరాధమగునేమో యను భయమునఁ బ్రాతిశాఖ్యాదుల సాయమును నిరంతరాభ్యాసమును గోరుచుందురు. ఇఁకఁదాంత్రికమంత్రములను బోలి సృష్టించుననుట సు_ప్తసర్పమును గఱ్ఱతోఁగొట్టి మేల్కొల్పుటయు, నగ్నితో నాటలాడుటయు వంటిది.

మంత్రబీజములు నాదరూపములు. నాదమనఁగా బ్రహ్మశక్తి. "నారాయణీ నాదరూపా" (నామస్మృతి) ఆశక్తియే పరావాఙ్నామముతో మూలాధారమునందుండి సంకల్పము కలుగఁగానే నాదరూపముతో నాధారాదిచక్రములందుచ్చ

రించును. ఉచ్చరించుట యనఁగా ప్రాణాపానవాయువుల చేరికతో వీరాది వీరాదికి లేచుట. ఆలేచునప్పుడే మూఁడు రూపముల నొందును. "నమామి తాం పరాం వాచం పశ్యంత్యాదిక్రమాశ్రియామ్। నానావిధమహాకారరసానుభవకారణామ్" (సౌభాగ్యహృదయము.) ఆరూపములు పశ్యంతీమధ్యమావైఖరులు. వైఖరీరూపముండే పరుల కర్ణేంద్రియములకుఁ దాఁకుట. అంత దాఁకనైన రెండవస్థలయందు నుచ్చరించునప్పుడు, మొదటిది సంకల్పానుసారముగా నిర్వహణమెట్టులో చూచునది గాన 'పశ్యంతి.' పశ్యంతికిని వైఖరికిని నడిమి యవస్థ కావుననే మూఁడవది 'మధ్యమా', ఇది యితరులకు వినఁబడక పోయినను బ్రత్యేకపిండమందును లోన వినఁబడుచునే యుండును. (వీని విపులవివరణమును నా చండీపాఠవివరణము మధ్యమఖండమునఁ జూచునది) ఉచ్చారణము మూలాధారాది మూర్ధపర్యంతము నగును. ఈయుచ్చారమార్గమే సూక్ష్మరంధ్రవిశిష్టమగుటచేత "సుషుమ్న", సంచరించు నిల్లగుటచేత "కులము"; ('వసన్ ఋషికులేషు సః, ర.వం) ఈ కులమనెడి సుషుమ్నాభాగమందు సంచరించునది కావుటనే బ్రహ్మశక్తికి, "కులదేవత, కౌలినీ, కులయోగినీ" యనిపేరు. ఈ సుషుమ్నకు శ్మశానమనియు మఱొక పేరు. "శవానాం శయనం యత్ర - శ్మశానం" ప్రేతలుగా భావింపఁబడిన బ్రహ్మవిష్ణురుద్రులు శయనించుచోటు కావున శ్మశానము. ఆ బ్రహ్మాదులుండు చోటులే కులమందు గ్రంథులనఁబడును. ఆ చోటులను దాఁకుచు నాదరూపిణి బ్రహ్మశక్తి యుచ్చరించుటే గ్రంథిభేదనము. ప్రధానులు బ్రహ్మవిష్ణురుద్రులు సర్వదేవతలకుపలక్షణము. బంధువులను గూర్చునది

కావున "కులము". కుల్యాతే బంధానితి కులమ్ = ఇల్లు. జగన్మాతకు దేవతలెల్లరు పుత్రాదిబంధువులు. పిండమందున్న బ్రహ్మశక్తివిశేషములన్నియు దేవతలె. వారు నివసించు నిల్లు కులము (సుషుమ్న) కావుననే షట్చక్రసంచయస్థానమైన యిదియే పరాశక్తిశరీరము (స్థూలము) నాదమే సూక్ష్మశరీరము. సాధకుడు మూలాధారాది సహస్రారాంతముగానైన చక్రముల యందు నాదరూప బీజాత్మకాక్షరములను న్యసించుకొనుట యందలి భావపరమార్థమిదియే.

ఇక మంత్రవర్ణముల కాయాయి శక్తులెట్లు గలుగునో సంగ్రహించి విచారింతము మన శరీరమెట్లు పాంచభౌతికమో, నాదరూపశక్తి సంచరించు సుషుమ్నారూపశరీరము నట్టిదే. అందలి చక్రములు (అవెపద్మములు-గ్రంథులు) సైతము పాంచభౌతికప్రత్యేకతత్త్వవిశిష్టములె. శక్తిసంచారము నాదవిశిష్ట బీజాక్షరరూపముగా జరుగునపుడు ఆభౌతికశక్తివిశిష్ట స్థానములను దాకుచుండును. ఆ తాకునపుడు గల్గు స్పందన మందే యొక్కొక శక్తి విజృంభణమగును. ఆ స్పందనములు ప్రత్యేకశక్తివికాసముతో ప్రత్యేకఫలముల నిచ్చునవిగానుండును. ఈశ్వరసృష్టిలో స్థితి కనుకూలించునటులు పంచభూతములును, అన్యోన్యానుగ్రహ,అన్యోన్యోపకార, అన్యోన్యానుప్రవేశములు కలవైనను, వానిక్రమమును స్వస్థావస్థయు విషమించినపుడు విపరీతఫలప్రదములగుట బ్రహ్మాండపిండాండములందు రెంటను దప్పదనుట సాధకులు మఱువరాని శాస్త్రసమ్మతరహస్యము. వీణాదండమందమర్పంబడిన సారెలవంటివే యీ సుషుమ్నయందలి గ్రంథులు (పద్మములు) వీణియ సారెలపైని వ్రేళ్లతోం దాకుచుం దంత్రీస్పందనము గల్గించినపుడు, సప్తస్వరములలో, నేసారెను

దాకిన నేస్వరము పలుకునో తెలిసికొని దాకినప్పుడే, యా స్వరము శ్రుతిగోచరమగును. అట్టి జ్ఞానము లేనివాఁడు స్వేచ్ఛముగాఁ దంత్రిస్పందనము చేయునపుడెల్లను దాకినపుడు శ్రుతికటువులైన యపస్వరములు పుట్టి మనఃక్లేశమును గల్గించును గదా. అటులే నాదసంచారమునందును ఉద్భూతమైన మాతృకాబీజములు ఆయాయి చక్రములందాఁకుచుఁబోవునపుడును గలుగు స్పందనములు ఎంత ఎంత శక్తుల నుత్పాదించును. అవి తపస్సాధనబలమున నెఱింగికొన్న మహర్షులు బ్రహ్మలోకమందలి యనుగ్రహముతో, ఈబీజాక్షరములతోఁ జేసి యీమంత్రమనియు, నీమంత్రముల నీచక్రములయందు అర్థమననముతో న్యసించి జపకాలమందు భావచ్యుతి లేనటులు చూచుకొనవలయుననియు శాసించిరి. కావుననే అది మంత్రశాస్త్రమైనది. పూర్ణముగా నుచ్చరించిన సంగీతమై ఖరీనాదము శాస్త్రోక్తముగా నిర్దుష్టరీతిని బ్రచారము చేసినప్పుడు వ్యాధిశమనము, వర్షకారకమేఘరంజనము మున్నగు విస్మయఫలజనకమునగుట మనము వినుచున్నాము. అనేకరాగముల నామములు ఆయాదేవతలకుఁ బ్రీతికరములగు నాదస్పందనములనుటను దెలుపును. అటులే పశ్యంత్యాద్యవస్థలలో నుపాసింపఁబడు మంత్రబీజనాదములును, అట్టి విస్మయజనకఫలదములే యని తెలియఁదగునది. మాతృకాక్షరములును భౌతికశక్తివిశిష్టములే గాన, భౌతికశక్తి విశిష్టములయిన చక్రములందు వాని స్పందనములగునపుడు విరుద్ధఫలజనకములు కానటులెంచి యనుభవించి, ఆయాదేవతలకుఁ బ్రీతికరములై యాయాదేవతల తత్త్వముం దెలుపు మంత్రములు ఆయా చక్రములందె భావించి జపింపవలయునని యామ్నాయముల నేర్పఱచిరి. కావున మంత్రసృష్టియందు మనకధికారము లేదు.

సృష్టించి దర్శించి యనుగ్రహాముతో మహర్షులిచ్చిన మంత్రములను ఏ గురువువల్లనో యుపదేశమందియు, ఆ మంత్రార్థము నెఱుంగకయే, మంత్రోద్దిష్టదేవతాతత్త్వము నెఱుంగకయే, వాని హృదయము నెఱుంగకే జపించుచున్న సాధకుల సంఖ్యయే యధికముగాఁదోఁచును. "స్థితస్య గతిశ్చింతనీయా" యని యున్నదాని తత్త్వమును ఉపాసాక్రమము నెఱింగి, స్తుత్యుక్త ఫలములఁ దొరకవానినొందిననుంజాలు. నూత్నమంత్రిసృష్టికి నేను వెనుకఁజెప్పిన ఋషిత్వమనెడి యధికారమబ్బిన జన్మములో జూచుకొన వచ్చును. ఈయుపన్యాసమిప్పటికె పెరిగినది. ఉండనింము.

కనుక సర్వాత్మదర్శియైన ఋషియై రెండవ మెట్టెక్క వలయును. ఆపిదప బ్రహ్మ—సృష్టిస్థితిలయకేంద్రస్థానము. ఈ స్థానమందు జీవుఁడాధ్యాత్మికోన్నతియందు లీవ మెట్టెక్కుచున్నాఁడు.

ఎంతదాఁకఁబరాంతకాలము (బ్రహ్మలీలావసానకాలము) కాదో, యంతదాఁక బ్రహ్మలోకమందే నివసించును. ఇమ్మాడు అలౌకికోన్నతులును ఒక్క 'నేను' అనెడి యాత్మయొక్క కామనలే. 'నేను' అనుదాని యిచ్చచేతనే యివన్నియు సంఘటించునని యర్థము.

6. అహం రుద్రాయ ధనురాతనోమి బ్రహ్మద్విషే శరవ
హాంత వా ఉ। అహం జనాయ సమరం కృణోమ్యహాం
ద్యావా పృథివీ ఆవివేశ ॥

మున్ను బ్రహ్మద్వేషియు లోకహింసకుఁడునైన త్రిపురాసురుని వధించుటకు నేనె మహాదేవుని వింటికి నారిఁగూర్చిన దానను. నన్ను స్తుతించువారి రక్షకై వారి శత్రువులతో నేనె యుద్ధము చేయుదును. నేనె భూమ్యాకాశములందంతట నంతర్యామినినై నిండి యున్నాను.

వి॥ నేను బ్రహ్మజ్ఞానవిరోధుల నశింపఁజేయు రుద్రులను (ఏకాదశేంద్రియములను) గొట్టుటకుఁ బ్రణవమనెడి ధనుస్సునందు, ఆత్మయనెడి శరము నెక్కించెదను. మఱి నేనే జను నమ్మి కొలుచువారి కొఱకై వారి శత్రువులతో యుద్ధము చేయుదును. నేను సర్వభావములతోను స్వర్గమర్త్యలోకములం దనుప్రవేశించి యున్నాను.

దశేంద్రియములు మనస్సు ననెడివే యేకాదశరుద్రులు: బ్రహ్మజ్ఞానవిరోధులు (ప్రథమమంత్రవివరణమందు జూచునది) ఇచట రుద్రశబ్దము ఏకవచనమందున్నది. ఇంద్రియవర్గము మనస్సునందంతర్గతము. మనసునునికితోడిదే యింద్రియసత్త. మనోలయముతోనె యింద్రియములు లయించును. మనస్సె యచట శరవ్యము. (కోలదెబ్బతో నశింపఁజేయఁదగినది. శరపాతయోగ్యస్థానము శరవ్యము.) శరవయను మూలమందు యకారలోపము ఛాందసము.

సాయణాచార్యులు 'శరవె' యనుదానికి హింస్రమని వ్రాసిరి. ఆయర్థమునుం గైకొనఁదగును. మనస్సు బ్రహ్మజ్ఞానవిరోధి గాన, దానిని హింసించుదానినిగాఁ జెప్పిరి. ధనుశ్శబ్దమునకు అమ్మెక్కుపెట్టుట యనిరి. అందులకు "ప్రణవో ధనుః శరో హ్యాత్మా బ్రహ్మ తల్లక్ష్యముచ్యతే" అను నుపనిషద్వాక్యమే ప్రమాణము.

ప్రణవ (మంత్ర) మనెడి వింటియందు యోధుఁడైన జీవాత్మ యనెడి యమ్మును దొడిగి బ్రహ్మము నుద్దేశించివిడిచినచో, దాని ఫలము మనోలయము. ఈమనసే రుద్రుఁడు. ఇదియె బ్రహ్మజ్ఞానవిరోధి. ఈమనసే 'నేను' అను దాని యఖండచైతన్యమును, ఖండజ్ఞానముచే జగదాకారముగాఁ

బరిణమింపఁజేయుచున్నది. ఇందుచే శరవ్యము మనస్సు. దీనిని 'హంతవే' అనఁగా హతము చేయుటకునై చేయఁబడు ధనుః శరసంధానము, యోగధారణాసమాధిపూర్వకజపహోమపాత్ర నాదికమైన యుపాయము నవలంబించుటే యగును. ఆయుపాయ ములన్నియు నేనే. ముక్తపున సాధనరూపముగా నైతము నేనె ప్రకాశించుచున్నానని భావము.

తల్లి, మున్ను రుద్రరూపముతో నేనె ప్రకాశించు చున్నానని తన విభూతిందెలిపి, యిచట మళ్లి యారుద్రుని గొట్టుటకు నేనె పూనుకొంచున్నది. ఇది 'నేను' అనువాని పని. జీవరూపముగాను జగద్రూపముగాను బంధనరూపముగాను నేనె యున్నాను; మఱియు నీబంధనమును ఛేదించి ముక్తినొందించు యోగసాధనరూపమంతయు నేనె. ముక్తియు నేనె యనుటే.

ఇచ్చట, అయిదు మంత్రములు చెప్పిన పిదప నీయాఱవ మంత్రమును జెప్పుటయందుఁగొంచెము రహస్యమున్నది.

ఎవఁడు సర్వవిధములచే నాత్మదర్శనము చేయ నభ్యసిం చినాఁడో — అనఁగా

" సర్వభూతస్థమాత్మానం సర్వభూతాని చాత్మని।
సంపశ్యన్ బ్రహ్మ పరమం యాతి నాన్యేన హేతునా॥"

అనెడి యాశ్రుతివాక్యసాధనమందెవఁడు సిద్ధినొందినాఁడో, వాఁడె రుద్రుఁడనెడి మనస్సును వినాశముచేయుటకుఁబై ని జెప్పిన ధనుఃశరసంధానము పేరి యనుభవము నొంద సమర్థుఁడగును.

ఇకాకారణముచే మొదటి యైదు మంత్రములందును సర్వవిధముల నాత్మప్రకాశము వర్ణింపఁబడినది. తర్వాత నీమంత్ర మందు సర్వభావవిలయపూర్వకముగా నేకాత్మప్రత్యయమునకు సాధనరూపముగా నైతము 'నేన' నెడి యాత్మయే యుద్యుక్త

మైనదని వర్ణింపఁబడుట తేటపడినది. బుద్ధియోగధన్యుఁడైన వానికే యీయవస్థలు తఱచుగా ననాయాసముగా లభించును.

"అహం జనాయ సమదం కృణోమి" — 'నేను' (విశుద్ధచైతన్యస్వరూపాత్మయే) జీవునికొఱకై యుద్ధము చేయుదును. అనఁగా, ఎప్పుడు జీవుని ప్రాణశక్తి ఆత్మరాజ్యస్థాపనము చేయఁబూనుకొనునో, యపుడు మనసుమూలముగా నంతయు హరింపఁబడును. ప్రాణము భగవచ్చరణమందు సర్వస్వము సమర్పించి కృతార్థమగును; ఇఁక మనసో — సంసారవాసనలందుఁ గట్టిపెట్టును. ఇదె జీవజీవనముల శుభసంధిలక్షణము. అపుడె యుద్ధమారంభమగును. కురుక్షేత్రమందు (కర్మక్షేత్రమందు) ఈవిధమైన యుద్ధము సంఘటిల్లును. తరువాత, విజ్ఞానమయ క్షేత్రమందు — ఏదేవాసురయుద్ధము ప్రాపఁగునో (యది చండీతత్త్వమందు వర్ణింపఁబడినది.) అది నేనె చేయుచున్నాను, చేసితిని. ఇందుచేత, సాధనక్షేత్రమందే యనుఁడు, విషయక్షేత్రమందే యనుఁడు; అంతట నన్నికర్మములు నడుపునది 'నేను' అనెడి యాత్మయే యని భావము.

"అహం ద్యావా పృథివీ ఆవివేశ" — 'నేనె' ద్యులోకభూలోకములను బ్రకాశింపఁజేసి, యందంతటను బ్రవేశించి యంతర్యామినినై నిండి యున్నాను.

ఇందలి విశేషార్థము — దేవలోకము. విజ్ఞానమయ కోశము. దీనియందే యాత్మబోధ సమాప్తమైనచోఁజైతన్యమయమైన బ్రహ్మసత్త కానవచ్చును.

భూలోకము అన్నమయకోశము. అనఁగా స్థూలదేహము. తక్కిన కోశము లీరెండిట నంతర్గతములు గానవానిని వేఱుగాఁ జెప్పలేదు.

ఆత్మకు అన్నమయకోశమేది? ఈవిరాట్స్వరూపమైన బ్రహ్మాండమే. ప్రాణమయకోశమేది? సృష్టిస్థితిక్రియాశక్తి. మనోమయకోశమేది? అనేకభావములతో వ్యక్తమగుటకైన సంకల్పమే. విజ్ఞానమయకోశమేది? ఏజ్ఞానమందీబహుత్వసంకల్పముంచఁబడినదో యది. ఆనందమయకోశమేది? ఎచ్చోటనాత్మయొక్క స్వరూపము కేవలానందమయమై యుండునో యది. ఈస్థానమందే జగద్బీజము అవ్యక్తభావముతో నుండును. వీని యన్నింటి సమష్టి (విరాట్) విజ్ఞానమయకోశము. "విశేషేణ రాజతి ఇతి విరాట్" ఇదె స్వర్గలోకము. జీవభావీయమై వ్యష్టియై విజ్ఞానమయకోశమందుండఁగల్గుటచేతనే, యితఁడు స్వర్గలోకమునకుఁబోవఁగల్గుచున్నాఁడు. మఱియు నసంఖ్యదేవదేవీదర్శనమును, అనేకప్రకారాత్మవిభూతులను బొందఁగల్గుచున్నాఁడు. శ్రీచండీతత్త్వమనునది యీవిజ్ఞానమయకోశసాధనమే. ఇది మున్ముందు స్పష్టపడును. ప్రతివ్యక్తియు దాను సంకల్పించినచో ఈక్షేత్రమునకుఁబోఁగలుగును. ఇది కేవలభాషాఝుంకారము కాదు; సత్యము. కావుననే దేవతాకృతస్తుతియందు "స్వర్గాపవర్గదే దేవి" యనుట. కావుననే జీవుఁడు సంకల్పబలముతోఁడి సాధనబలముచేత నీమహాలాభము నొందఁగలఁడనుట ముమ్మాటికి సత్యము.

7. అహం సువే పితరమస్య మూర్ధన్మమ యోని రప్స్వంతః
సముద్రే। తతో వితిష్ఠే భువనానువిశ్వోతామూం
ద్యాం వర్ష్మణోపస్పృశామి ॥

తండ్రియైన యాకాశమును గన్నదానను నేను. "ద్యౌః పితా" "ఆత్మన ఆకాశః సంభూతః" శ్రుతి. ఆకాశాదికార్యజాతమంతయుఁబరమాత్మనై సర్వకారణభూతనైన నాయందే,

నూలునందు వస్త్రమువలె భాసిల్లుచున్నది. భూతజాతమంతయు నాయందుఁగలుగుచున్నది గాన, సముద్రమనెడి పరమాత్మను నేను. ఆభూతజాతముల బుద్ధివృత్తులయందు వ్యాపించియున్న బ్రహ్మచైతన్యము నేను. ఇట్టిదానను గావుననే సమస్తభూత సంఘములందును బలువిధములుగా వ్యాపించి యున్నాను. దివ్యులుఁగానవచ్చు స్వర్గలోకము నున్నగు వికారజాతమంతయుఁ గారణభూతమైన మాయా (బ్రహ్మశక్తి) రూపమైన నాశరీరమే.

"శ్రీగురుః సర్వకారణభూతా శక్తిః"

మఱియొక భావము — ఈభూలోకముకంటె వెలిని గానవచ్చు నాకాశము నావలనఁగలుగుచున్నది. సముద్రమందలి జలముల నడుమ నాకుంగారణభూతుఁడైన అమ్భృణుఁడను ఋషి యున్నాఁడు. సముద్రమున నంతరిక్షమందును, జలమయమైన దేవశరీరములందును బ్రహ్మచైతన్యమనై నేన యున్నాను. నేనే సర్వకారణాత్మికనై సర్వమందు నిండియున్నాను.

సారాంశమేమనఁగా — సముద్రము నాయోని (జన్మస్థానము). "సముద్రవంత్యస్మాద్భూతజాతానీతి సముద్రః" = పరమాత్మ. ఇతనివలన సమస్తభూతజాతములు వెలికి వచ్చుచున్నవి. ఇతని పైపై మఱల భూతజాతములు పరుగెత్తుచున్నవి. ఇతనియందే సమస్తభూతజాతములు నిమిడియున్నవి. కావునఁ బరమాత్మ సముద్రుఁడు. వేదమందుఁబరమాత్మ "సముద్రశబ్దముతోఁ బలుతావుల వ్యవహరింపఁబడును. "సముద్రాదర్ణవాదధిసంవత్సరో అజాయత" ఇట్టివెన్నో శ్రుతులు.

సముద్రమందు — అప్సు = అమ్మయములైన దేవశరీరములందు, మూలకారణమైన బ్రహ్మచైతన్యమున్నది. దానినుండి నేను కారణరూపనై వ్యాపించి యున్నాను.

దీని సారాంశమేమనఁగా, నేను జగత్పితను గన్నదానను "ద్యౌఃపితా" ఆకాశము తండ్రి. దాని మీదిభాగమున ఆనందమయకోశము. లోపలనున్న విజ్ఞానమయకోశమందు నాకారణశరీరమున్నది. నేను సమస్తభువనములందును జొచ్చి యున్నాను. దూరముగానున్న యాస్వర్గలోకమును గూడ నాశరీరముతోఁ దాకుచున్నాను, అన్నది.

ఔ॥ జగత్పిత — హిరణ్యగర్భుఁడు. ఎవనివలన నీజీవజగత్తు గల్గినదో వాఁడు. ఇదె పరమాత్మయొక్క మనోమయకోశము. కావుననే, "బహుస్యా"మ్మనెడి సంకల్పమునకు మూలమైనది (సంకల్పస్థానము). పృథివి మున్నగు నైదు భూతములందును మొదటిది యాకాశము. ఆకాశము = అంతటఁబ్రకాశించునది. ఇది వ్యోమతత్త్వము. వ్యోమము = అంతటినావరించి యున్నది. అన్నియుఁదనయందుండుట కవకాశమిచ్చి రక్షించునది యని యర్థము. హిరణ్యమనఁగా వెడలిపోవునది యనియు, ప్రకాశించునది యనియు నర్థము, తనలో నిమిడియుండి, జ్ఞానరూపప్రకాశముగల, వెలికి వచ్చు స్వభావముగల జీవకోటిని మ్రింగి యున్నవాఁడు (= కడుపునఁగలవాఁడు) నగుటచే హిరణ్యగర్భుఁడయినాఁడు కావున నాకాశతత్త్వమే హిరణ్యగర్భుఁడు. ఆకాశతత్త్వమునకుఁబైది మనస్సు. కనుకనే షట్చక్రములందు, ఆకాశతత్త్వవిశిష్టమైన విశుద్ధమునకుఁబైదయి, భ్రూమధ్యగతమైనదే మనస్తత్త్వవిశిష్టమైన యాజ్ఞాచక్రము. ఇచ్చట ననుసంధానము చేయునపుడే పరశివునుండి వచ్చు

నాజ్ఞలను సాధకజీవుడు గ్రహించును గాన ఇది 'ప్రాజ్ఞ' యనఁబడినది. మనస్సునుండే యాతాయాతాదిభోగాదుల సంకల్పములున్నవి. మనము మనస్సునుండె యనేకవిధములయిన సంకల్పముల నెటులు చేయుచున్నామో, యటులే పరాత్మనఃసంకల్పములే బ్రహ్మాండములు. మన మనస్సంకల్పములు తృణప్రాయములను నితరులకుఁగానరానివి. ఇది మనోమయుఁడైన పరమాత్మ సంకల్పములు గొప్పవియు దీర్ఘకాలము నిల్చునవియు నితరులకు భోగ్యములునునై యుండును. ఈవిరాట్పురుషుని పేరె హిరణ్యగర్భుఁడు. ఇతఁడే జగత్పిత. ఈసచ్చిదానందస్వరూపాత్మను నేనే కన్నాను. వాని జననిని.

"అస్య మూర్ధన్మమ యోనిః" — దీనికి మీఁది భాగమున నాకారణదేహమున్నది. అదెక్కడనఁగ "అంతఃసముద్రే అప్సు" = సముద్రమునడుమనున్న జలములయందు. సముద్రశబ్దమునకర్థము ఆనందము. ధాతుప్రత్యయముయొక్క యర్థమును బట్టియు సముద్రశబ్దమున కానందార్థము వచ్చును. సమ్ పూర్వకమైన క్లేదనార్థకమైన ఉద్ ధాతువునుండి సిద్ధమైన మాటయే సముద్రము. ఉన్ద్ క్లేదనే, మిక్కిలి క్లేదమును బొందునది — అనఁగా వృద్ధినొందునది. మఱియు "సమంతాన్మోదం రాతీతి సముద్రః" అంతట సంతోషమును గలిగించునది. కనుకనే "రసో వై సః" "ఆనందో బ్రహ్మ" యనియు శ్రుతులు. రసమే జలము; ఆరసమే ఆనందము; ఆనందమే బ్రహ్మము.

అప్ శబ్దమునకు వ్యాపనశీలమైన ధీవృత్తి. సాయన భాష్యమందునుంగలదు. బుద్ధివృత్తికే విజ్ఞానమయకోశమని పేరు. పూర్వమంత్రమందు, ఆత్మయొక్క పంచకోశములు వివరింపఁబడినవి. ఉండగా ఈమంత్రమునకు మనమెఱింగిన యర్థము.

— ఆనందమయకోశములోపలి విజ్ఞానమయకోశమే హిరణ్యగర్భుని మీఁదుగానున్నది. అదె 'మమ యోనిః' పరమాత్మ యొక్క కారణశరీరము.

జీవుని కారణశరీరముగూడ, ఆనందమయకోశమనుపేరఁ బ్రసిద్ధమైనను కేవలానందమయకోశమే కారణశరీరము కాదు. దాని లోపలనుండు విజ్ఞానమయకోశమే యథార్థకారణమగుచున్నది. విజ్ఞానమే యీజగత్తును ధరించుచున్నది. ఇది తటస్థుఁడైన సాక్షివలెఁగాననచ్చుట మాత్రమే; దాని ఈక్షణము — "స ఐక్షత" అని శ్రుతి. ఈక్షణము, సంకల్పము, చికీర్ష అనునవి సమానార్థకములు. ఆయీక్షణముతోఁ (ప్రకాశము) జేరుట చేతనే ప్రవృత్తిరూపమైన యీమనస్సు, అనంతవైచిత్ర్యములతో నిండిన యీజగత్ప్రపంచరచనమును జేయుచున్నది. ఈకారణముచే, హిరణ్యగర్భుని (జగత్పితః) యొక్క మీఁది భాగముననే ఆత్మయొక్క కారణశరీరమున్నది యని తెలియవలయును.

"తతో వితిష్ఠే భువనాని విశ్వా" — కావుననే సమస్త భువనములందును 'నేనే' ప్రవేశించి నెలకొని యున్నాను.

"ఉత అమూం ద్యాం వర్ష్మణా ఉపస్పృశామి" ఏది సాధారణజీవుల పక్షమున, దూరవర్తియైన స్వర్గలోకముగాఁ నెన్నఁబడుచున్నదో, ఏది విజ్ఞానమయకోశమను పేరఁజెప్పఁబడినదో, ఆస్థానమును సైతము నేను నాశరీరముతోఁదాకుచున్నాను. సారాంశమేమనఁగా — సమస్తబ్రహ్మాండములును సచ్చిదానందస్వరూపమైన నాశరీరమే. ఆద్యులోకమునకు (విజ్ఞానమయకోశమునకు) ఆరోహింపఁగల్గితిమా, ఆ 'నేను' అనుదాని స్పర్శానుభవము చేయఁగలము. ఇదె, యీవాక్యముయొక్క విశేషతాత్పర్యము.

8. అహమేవ వాత ఇవ ప్రవామ్యారభమాణా భువనాని విశ్వా। పరో దివా పర ఏనా పృథివ్యైతావతీ మహినా సంబభూవ॥

కార్యరూపమైన సమస్తభూతజాతములను నేనే కారణమనై పుట్టించుచున్నాను. ఇతరుల ప్రేరణ మొక్కటి లేకయే గాలి స్వేచ్ఛమై యెటులు వీచుచున్నదో, యటులే నేను ఒరుల ప్రాపు లేకయే ప్రవర్తింతును. ఈయాకాశాది వికారజాతమును నేనే పుట్టించి, యాసర్వమునకుంబరమందు వర్తించుచు దేనిని నంటక యుదాసీనకూటస్థ (వికారములు లేక నిశ్చలమై యుండి, వికారములు లేక నిరవధికకాలముండునది) బ్రహ్మచైతన్యమైన దాన 'నేనే' ఇట్టి మహిమముతో నంతటనున్నాను. "అతతి సర్వత్రేత్యాత్మా" అంతట వ్యాపించి యుండునది గాన ఆత్మ.

వి॥ ఇచ్చట స్వేచ్ఛాసంచారముగల వాయువు దృష్టాంతముగా నీయఁబడినది. "పరో దివా" యనునపుడు, అధః అధస్తాత్ అనునటులే 'పరస్తాత్' అని గ్రహింపవలయును. పృథివ్యాకాశములకుఁబరముగా, సమస్తభూతవికారజాతము కంటెను మీఱి యుండుచు అసంగత్వముతో (దేనినంటకే) యనియర్థము. 'మహినా' యనునపుడు (మహిమ్నా) మ లోపము ఛాందసము.

వాయువువలె నేనెపుడు స్వేచ్ఛతోఁబ్రవర్తింతునో, యపుడే యీసమస్తభువనముల సృష్టియుఁబ్రారంభమగును. ఈస్వర్గమర్త్యములను మీఱి నేనున్నాను. ఇదె నాగొప్పతనమున్నది.

ఇచట వాయువువలెఁబ్రవహించు స్వభావముగలది యను మాట, బ్రహ్మచైతన్యముయొక్క క్రియాశక్తిని దెల్పును.

భూతములందు ఆకాశము క్రియాహీనమై, ఉదాసీనమై సర్వాధారమై యున్నది. వాయువో, ప్రవాహరూపక్రియాశక్తిమయము. గీతయందు

"యథాకాశస్థితో వాయుర్నిత్యం సర్వత్రగో మహాన్ ।
తథా సర్వాణి భూతాని మత్స్థానీత్యుపధారయ ॥"

అంతటఁ బ్రవహించునదియు, మహాబలవంతమును, గొప్పదియునైన వాయువు ఆకాశమందెటులున్నదో, యటులే సర్వభూతములు నాత్మయందున్నవి. ఎపుడు జీవుఁడీయాత్మవస్తుసాక్షాత్కారమునకై యవసరపడునో యప్పుడిది క్రియాశక్తివిశిష్టమగుటను గాంచుచున్నాము ఎపుడు లక్షణములతో మన సమీపమందుండునో, యప్పుడు యథార్థముగా నిదే వాయువువలెఁ బ్రవహించు శీలము గలదగుచున్నది. కావుననే వేదాంతసూత్రములందు "జన్మాద్యస్య యతః" అని బ్రహ్మజిజ్ఞాస కుత్తరమిచ్చినాఁడు.

దేనినుండి యీసమస్తజగత్తునుంబుట్టినదో, దేనియందు నిల్చియున్నదో, మఱల దేనియందుఁజేరిపోవుచున్నదో యదియే బ్రహ్మము. (ఎప్పటికప్పుడు వృద్ధినొందునది) అదె యాత్మ — (అంతట వ్యాపించియున్నది.) అదె "అహమ్" (అస్య చ హస్య చ సమాహారః అహమ్) (అ = బ్రహ్మము, హ = శక్తిః. శక్తియుతబ్రహ్మేత్యర్థః).

అహమ్ = నేను, అనఁగా నేమో తెలియఁగోరువారికి ఒక్క "జన్మాద్యస్య యతః" అను సూత్రమే యుత్తరము. ఇంతకంటె సరళమైన వాక్యము మఱి లేదు.

జగత్ప్రసవ — పాలన — సంహారములను జేయు శక్తిరూపజననిని 'నేను'.

ఇందుచేతనే మంత్రమందును 'అరభమాణా' యని స్త్రీలింగశబ్దమే ప్రయోగింపబడినది. ఈజననియే జీవులకెల్లను సాధ్యవస్తువును, లక్ష్యమునునై యున్నది.

ఈసమస్తభువనములు యెంతవఱకు నిండినవో, ఎంతదాక నిది (నేను "వాత ఇవ ప్రవామి" అనగా క్రియాశక్తి రూపముగా నుండునదే, ఇది శ్రుతిచెప్పిన మాట. (భావము)

నిర్గుణభావముతోనే యుండును; పురుషభావముతోనే కానిండు; ఉపాసనవ్యాపార మెంతవఱకుండునో, యంతవఱకు నాత్మ క్రియాశక్తి (మహామాయా) రూపముతోనే ప్రకాశమానమగుచుండును.

ఇదే గాక 'నేను' అనుదాని మఱియొక యవస్థ కలదు. సూక్తము నుపసంహరించుచు జెప్పుచున్నది "పరో దివా పర ఏనా పృథివ్యై తావతీ మహినా" ద్యులోకభూలోకములను వ్యాపించి, యాద్యులోకభూలోకముల (ఇవి సర్వలోకములకు నుపలక్షణములు) రూపమై యే 'నేను' అనుదాని స్వరూపము చెప్పఁబడినదో, దానికి వెలుపలను (ఉపరిభాగమందును) ఆ 'నేను' ఉన్నది. అది మాటలకును మనస్సునకును అందదు. అదె జీవునికి గమ్యము (పొందదగినది) లక్ష్యము (గుఱించి యుపాసింపదగినది) నునై యున్నది. అది జగములనన్నిటిని మీఱి, నిరంజనమైన (దేని నంటని) స్వరూపమగుటవలన, దాని మెట్టిమహిమయుఁదెలియ బడదు. దానినే గీతాగురుఁడు "న సత్తన్నాసదుచ్యతే" అని నిర్వచించినాఁడు. సారాంశమేమనఁగా — "నేను" అనుదాని మహిమ యీజగత్తు — ఈజగత్తుల వ్యాపించియున్న విరాడ్దేహము. వేదాంతసూత్రములందును నిత్య (త్రికాలములందును

బాధలేని) నిరంజన (దేనినంటని) స్వరూపమును, అఖండితము గానే యుంచి, 'నేను' (తల్లి) తన స్వయంపరిచ్ఛిన్నమైన, జీవ జగదాకారముతోఁ బ్రకాశించుచున్నది. ఇదె యాశ్చర్యకర మును, ఇదె యథార్థమునైన 'నేను' యొక్క మాహాత్మ్యము.

ఈ 'నేను' అనుదాని మాహాత్మ్యమును, అతికష్టంపడి యనుభవింపఁగలిగినపుడే మనవి సార్థకజీవనములగును. కావున నోసాధకులారా! జీవులారా! మనమింతదాఁక ఏ 'నేను' అను దానిని గంటిమో, యిపుడు కనుచున్నామో, ఆమాతృస్వరూ పముయొక్క మేరలేని యుదారస్నేహవికాసము – అట్టిదిట్టిదన రాని సంతానవాత్సల్యము – అలౌకికమాహాత్మ్యము – మన వంటి కృతఘ్నసంతానముపై నెటులు ప్రసరింపఁజేసినదో, చూడుఁడు కనువిచ్చి; మ్రొక్కుడు మనసులిచ్చి; అమృతు లరగుఁడా శ్రీమాత యొడిని జొచ్చి.

ఈనుడుల తత్త్వమెఱిఁగి పర్వెత్తి పోయి
యమ్మ యొడిలోఁబడితివా, యపుడె నీదు
జాగతక్రీడనైన కశ్మలము తొలఁగ
జలకమాడించు నమృతవర్షమున నిన్ను.

దేవీసూక్తరహస్యబోధమె సుఁడీ దివ్యాంజనంబై, పున
ర్వ్యావృత్తింగననీని నిత్యసుఖసోఽహంభావసాధమ్మునన్
జీవుంజేర్చు; నదే సమాధి యను చణ్డీమాతృమృద్వంకని
త్యావాసంబదె ముందు గ్రంథము; కనుండత్యాదృతిన్ సాధకుల్.

ఇది

శ్రీకాకుళవాసి, హరితసగ్గోత్రుఁడు, శ్రీశ్రియానందనాథాపర నామకుఁడు, ఈశ్వరసత్యనారాయణశర్మ వ్రాసిన

శ్రీదేవీసూక్త పరమార్థవివరణము.

శ్రీ మాత్రే నమః

సోఽహమ్ (సమాధి)

వాఁడే నేను (ఆపరమాత్మయే నేను)

ఎన్ని చదివినను, ఎన్ని వినినను, ఎంత యోజించినను అద్వైతమతానుయాయుల లక్ష్యమీభావమే; గమ్యమీభావమే.

సమాధి యనెడి పట్టున, సాధకులనేకులు భాషాఝంకార పూరితములైన వాక్యములను జదివియు వినియు సమాధితత్త్వ విషయమున భ్రమపడి ప్రమాదములకు లోనై సమయశ్రమములను వృథ చేసికొనుచున్నటులు గ్రహించుచుందును.

నా శిష్య యొకతె, శ్రీమతి యువతి, శ్రీవిద్యాదీక్ష గొన్నది. ఉపాసనాతీవ్రత గల భాగ్యశాలిని. ధ్యానస్వప్నతదితర కాలములందుదనకగు ననుభవముల నెప్పటికప్పుడు నాకుఁ దెలుపు చుండును. నేనును శిష్యులు వ్రాయు జాబులలోని మాటలను శ్రద్ధతోఁ జదివి, వారి యాధ్యాత్మికోన్నతిని గుర్తించుచు నొందు నానందమే ఫలముగాఁ గనువాఁడనౌట, వానికి బదుళ్లు విసువక వ్రాయుచుందును. ఈ నడుమ నాబిడ్డ యొక ధ్యానవేళానుభవమును వ్రాయుచుఁ దానొందిన యవస్థకు "సమాధి" యను పేరుపెట్టి, యింకేమేమో వ్రాసి "నా యీ యవస్థానుభవమును గూర్చి నన్నుద్బోధింపుఁ"డని కోరినది. ఈబిడ, అనంతపుర మండలమందలి తాడిపత్రి గ్రామవాసిని.

నేనును, బదులు వ్రాయఁబూనియు, నా వ్రాత యిప్పుడామె కొక్కర్తకే గాక, అంతమాత్రపుటధికారము గల నా శిష్యబృందమునకంతటికి నుపయోగించునటులుండఁదగునని యెంచి "సోఽహమ్ — సాహమ్" సమాధి — యను సాధనావస్థావిశే

షమును గూర్చి విపులముగా యథానుభూతముగా వ్రాసితి, నదియే యిది. సాధకులారా! మీ సోదరి సౌభాగ్యవతి సరోజమ్మ వ్రాతకిది బదులు. శ్రద్ధతో జదివికొని, ఏపాటియైన మీలాభమున కగునేమో చూడుడు.

అమ్మా! సరోజా! శ్రీ శంకరాచార్యకృత సౌందర్య లహరి, నా యాంధ్రానువాదముతో నీకుఁ గంఠస్థము; నే నెఱుంగుదును. అందలి —

"భవాని త్వం దాసే మయి వితర దృష్టిం సకరుణా
మితి స్తోతుం వాంఛన్ కథయతి భవాని త్వమితి యః।
తదైవ త్వం తస్మై దిశసి నిజసాయుజ్యపదవీం
ముకుందబ్రహ్మేంద్రస్ఫుటమకుటనీరాజితపదామ్" ॥

అను శ్లోకసారము ననుభవమునకుం దెచ్చుకొనుచున్నావా? బాగు! బాగు! అదే త్రోవ; తప్పిపోక నడువునడువుము. "మంత్ర గురుదేవతాత్మమనఃప్రాణానామైక్యనిష్ఫాలనాదేవ సర్వసిద్ధిః" యను కల్పసూత్రమునర్థము నీమనసున గట్టిగా నంటినదన్నమాట. దాని నన్వర్థము చేయుచున్న నీ యీ త్రోవలోనే యోగాంగము లన్నియు సిద్ధమై పోఁగా, నీవశ్రమమున గమ్యముం జేరుదువు.

ఇఁక నీనావ్రాతలోని పారిభాషికములు, మున్ను నీకెన్ని సారులో వివరించినవే. పలుసారులు చదువుకొని సందేహములున్న తావులను గుర్తించి మొగమోటమి వీడి మఱి యడుగుము. ఇంతేలమ్మా! సంకల్పములోనే, "తల్లీ! తమోహారిణీ! మబ్బులు తొలఁగింపు"మని మఱి మఱి వేడికొని చదువం బూనుకొమ్ము. సకలజనని సానుకంపయై, యిందునుగూర్చి మఱల నాకు వ్రాయ నీయకయే సాయపడి నిన్ను దన యొడిలో నిల్పికొని ముద్దాడును.

ఇఁకఁజూడుడు. ప్రకరణ మారంభింతును. అనేక జన్మార్జిత సుకృతఫలముగా జీవునికి సమాధిసంధానలాభ మగును. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తులనెడి మూఁడవస్థలును సాధారణ జీవులెల్లరు ననుభవించుచున్నవే. ఈ మూఁడుఁగాక మఱియొకటి యున్నది; దాని పేరే తురీయము (నాలవది) సమాధి. ఎక్కఁడనో ఒక్కొక్క జీవుఁడు దాని (సమాధ్యవస్థను) పొందె ధన్యుఁడగుచున్నాఁడు.

ఏ యవస్థయందు మనోబుద్ధి చిత్తాహంకారములు, పంచ జ్ఞానేంద్రియములు, పంచకర్మేంద్రియములు అను నీ పదునాలుగును దమ తమ పనులు చేయుచుండునో, యది జాగ్రదవస్థ.

ఏ యవస్థయందు నాలుగంతఃకరణములు పనిచేయుచుఁ దక్కిన పదియు నిష్క్రియావస్థయందుండునో, యపుడు స్వప్నావస్థ యందుము.

ఏ గాఢనిద్రావస్థయందు (సుషుప్త్యవస్థ) మనలనే మనము మఱచి (యెఱుకలేక) యుందుమో యపుడు ప్రాయశః మృతవదవస్థ (శవమువలెఁ బండియుండు నవస్థ). అపుడంతఃకరణ వృత్తులుండవు; నేనేమియు నెఱుఁగననెడి యవస్థ. ఇదే సుషుప్తి.

కాని నాలవది యగు సమాధ్యవస్థయందట్లుకాదు. అపుడు జాగతికజ్ఞానముండదు. అనఁగా నింద్రియములచేఁ దెలియఁదగినవి తెలియఁబడవు. అయినను ఆత్మసత్త జాగరితమై యుండును. అనఁగా జగద్భావముల సంబంధమింతయు లేని నిద్ర; మైనను ఆత్మభావముతో జాగృతుఁడే. దీని పేరే సమాధి.

బుద్ధియోగ ఫలముగాఁజైతన్యమను మహాకాశమండలమందు, (చిద్గగనమందు) ఉండుట యలవాటుపడిన వెనుక, నీ యవస్థ తనంతటనే వచ్చును.

ఇదె యాత్మరాజ్యమందు (తల్లియొడిలో) జేరుటకైన ద్వారము. మాతృస్నేహరసాభిషిక్తుఁడై భక్తిధనముచే గురునకారణకృపాధనముచే జ్ఞానవంతుఁడై, అపారసత్యప్రతిష్ఠా శక్తిచే వీర్యవంతుఁడై, బుద్ధియుక్తకర్మఫలముచే విస్మయ జ్యోతిర్ధనముచే ధనవంతుఁడై యుండునో, ఆ ధనవంతునియందే సమాధిభోగము వెలయును. ఆధనవంతుఁడే సమాధిరాజ్యాభిషిక్తుఁడగును.

సమాధి:— అష్టాంగయోగములందుఁదుది యంగము. యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధారణ, ధ్యాన, సమాధులనెడి యెనిమిదియు యోగాంగములని యోగశాస్త్రము. ఇవి కేవలభగవత్ప్రాప్తి విషయమందే యుపయోగపడు ననరాదు; సరి గదా; యోగము లేక యెట్టిజాగతికకార్యమును సిద్ధింపదు. యోగమనఁగా నొకదానితోనొకటి చేరుట. ఇంద్రియములతో విషయములే యనుము; మనసుతో బుద్ధియే యన్ము; బుద్ధితో నాత్మయే యనుము; ప్రత్యగాత్మతోఁబరమాత్మయే (భక్తులతో భగవంతుఁడే) యనుము; లేదా మాతతోఁబుత్రుఁడే యనుము; ఇవన్నియు యోగపదవాచ్యములే. ఈ యోగము మును జెప్పిన యమనియమాదులైన యెన్మిదింటి సమష్టియే. విషయేంద్రియయోగము పేరే కర్మము. కనుకఁగర్మమే యోగము. జీవుఁడే యోగి. మహాయోగిని, యోగమాయ యైన మన యమ్మయొక్క కల్పితప్రత్యేకపరమాణువుకూడ నీమహాయోగముతో సదా యుక్తమే. మహాయోగియైన మహేశ్వరుని హృదయమందు విహరించు మహాయోగేశ్వరితో యోగచ్యుతి (సంబంధవియోగము) యయ్యేనేని, బయలనెగురు పరమాణుపర్యంతము నిల్చి యుండలేదు. పూర్తిగా

సమ్మతిఁ జేసి పోవునపుడు (మహాముక్తివేళ) ఈ యోగమునకు సమాప్తి. కడచిన యేయుగమందు, ప్రథమమైన యేప్రకారమునా నాఁడీ యోగము మొదలయ్యెనో, దీని సమాప్తి యెప్పుడో మహాయోగేశ్వరుడైన మన యమున్నకే తెలియును. ఇపుడు మనము చూడవలసినదేమనఁగా — "కర్మసు యోగమెయులుగు" సన్నది.

సరోజా! నీవు భోజనము చేయుచున్నావనుకో. అపుడు నీ చిత్తమును దదితర కార్యములనుండి, యావశ్యకతను బట్టి కొంచెము లోఁబఱచుకొన (అడ్డగింప) వలసి వచ్చును — దీనికే యమమని పేరు.

నీవు తిండి తినువేళ, ముందుగాఁ గాలుసేతులు కడిగికొనుట, పీట వేసికొనుట, మడుగులు గట్టుకొనుట, అన్నాదుల నిటునటు సరదుకొంట మున్నగు కొన్ని యావశ్యకములను నియతముగాఁ బాటింతువు. ఇదే నియమము.

ఏవిధముగా నీవు కూర్చుండిన నీభోజనము చక్కఁగా సుగముగా సాగునో యాప్రకారముగాఁ గూర్చుండుటకే ఆసనమని పేరు. పరుగెత్తునపుడును బండుకొన్నపుడును, నెట్టులు నీశరీరన్యాసముండునో యటులున్నచో నీభోజనము సరిగా జరుగదు. అంతే గాక, యేపని చేయునపు డేవిధముగాఁ గూరుచున్న నాపని సుఖకరముగా సాగునో, యటులు కూరుచుంటే, ఆసనము.

తరువాత — ప్రాణాయామము. ప్రాణముల ఆయామము ప్రాణాయామము. ఆయామమనఁగా విస్తారము. సాధారణముగాఁ బ్రాణాయామమనఁగానే శ్వాసప్రశ్వాససంయమమనియే యందుము. మనము చేయు వేర్వేఱు పనులందు శ్వాసగతిపరి

మాణము తారతమ్యము నొందుచుండును. ఏకార్యమందుఁ బ్రాణప్రసారమగునో, యాపని చేయువేళ, శ్వాసగతి తదనుసారముగా మృదుభావము నొందుచుండును. ఏకార్యము చేయునపుడు ప్రాణము సంకుచితమగునో, ఆకార్యవేళనది (గతి) తీవ్రత నొందుచుండును. ఏకార్యమందుఁ బ్రాణమెంతదాఁక సంకోచమునో ప్రసారమునో పొందుచున్నదో, సాధకులు గుర్తించుచుండవలయును. అట్టి లక్ష్యమునుంచియే పూర్వాచార్యులు పుణ్యపాప, విధినిషేధవ్యవస్థచేసిరి. ఏవిధముగాఁబని చేయుటచేఁ బ్రాణము స్వభావముచేఁబ్రసారితమగునో దానినే శాస్త్రమందుఁబుణ్యరూపముగా వర్ణించిరి ఇదియే విధినిరూపిత కర్మము. మఱి యేపని చేయుటచే సంకుచితమై నడుచునో, దానినె శాస్త్రకారులు పాపకర్మమనిరి. అది నిషేధించిరి. పాపపుణ్యములు విధినిషేధములు నీప్రాణాయామతత్త్వముపైనే నిల్చి యున్నవి. (ఆయామము = దీర్ఘముగా నెమ్మదిగా సాగుట. సంకోచము = హ్రస్వముగా దగ్గరదగ్గరగా శ్వాసము నడుచుట.)

అది యటులుండనిమ్ము. ఇపుడు ప్రస్తావించిన భోజన కార్యమందు సైతము, నిటులే స్వాభావికప్రాణాయామము యొక్క తారతమ్యము నిత్యసిద్ధము.

ప్రత్యాహారము:— ఇంద్రియవృత్తులను ఇతరవిషయము లందుఁబోనీయక యడ్డగించి, యభీష్టకార్యమందే తగిల్చి యుంచుట పేరే ప్రత్యాహారము. ఆహారకార్యము పూర్తిచేయుట యందును నీప్రత్యాహారము కొంత యత్యావశ్యకమే కదా.

ధారణము:— తిండి, దానివలని తృప్తి, ఆఁకలి యడఁగుట యనువానియెడ ధారణ చేయఁబడుచునే యుండును.

దీనివలన క్షుధానివృత్తియుఁ దృప్తియుఁగాఁగానే భోజనము నెఱ వేఱినట్లగును.

ఈవిధముఁగా, భోజనము విషయమైన కొంతధ్యానము (చింత)ను, అంగములై యత్యల్పముఁగా క్షణమాత్రమే యైన సమాధియు నేర్పడునే యుండును. అనఁగా క్షణకాలము మనసు, ఆజ్ఞాచక్రమును దాఁకి మరలుచుండును. దాని ఫలముగానే భోజన కార్యము నెఱవేఱుచుండును. ఇట్లే యన్ని పనులయందునని యెఱుంగునది.

మన పనులయందన్నిటను, లోపల మనకుఁ దెలియఁ బడకయే, అష్టాంగయోగసాధన జరుగుచుండును. సాంసారికము లైన పనులయందన్నింట మనకిట్టి యలవాటయియే యున్నది, యైనను, ఇంత తంతు నడుచుచున్నదని మనము గుర్తింపలేకు న్నాము. అయినను నయెనిమిది పనులు నొకదానివెనుక నొకటి యవ్యవధానముగా సిద్ధమగుచున్నవి. పద్మపత్రశతవేధన్యాయ ముగా, అనఁగా నూఱు తామరపువ్వు రేకులను దొంతి పెట్టి సూది గ్రుచ్చునపుడు, ఒకదళము వెంట నొకటి వేధింపఁబడుచున్నను, ఒక్కప్రయత్నముతో నొక్కసారియే వేధయగుచున్నటులు తోఁచినను, ఇవన్నియు నొక్కసారిగా వెనువెంట నడుచుచున్నవని తెలియవలయును.

కనుక సమాధి లేక యెట్టికార్యమును నెరవేఱజాలదు. మనసు నిశ్చయరూపవృత్తి యనెడి బుద్ధియందు నిల్చి చక్కఁగా సంస్థాపితమగునపుడే సమాధి కలుగుచున్నది.

నీ కాలియం దొక ముల్లు గ్రుచ్చుకొన్నదనుకో. అపు డింద్రియములు ముల్లు గ్రుచ్చుకొనుట యనెడి కార్యమును మనస్సమీపమునకుఁ గొనిపోవును, గాని మనస్సు, అదియేమిటో

చెప్పలేదు, గాన నది మఱల నిశ్చయాత్మికబుద్ధి చెంతఁజేర్చును. ఈచేర్చుట యనునదే సమాధి ఇపుడు మనసు ఆజ్ఞాచక్రమందు బుద్ధితోఁజేరి పోవును. అపుడు బుద్ధి "ఇది ముల్లు గ్రుచ్చుకొనుట" యని చెప్పివేయును. అపుడే కొంచెము నొప్పి తోఁచును. అపుడే మనస్సు "ఉస్స్, అమ్మా!" యనుచు, చాల నొప్పి యగుచున్న దనుచు, ముల్లు గ్రుచ్చుకొనుటచేనైన యాతన ననుభవించును. ఇటులే యంతటనని తెలియుము. ఇదే మనోబుద్ధుల యోగమనెడి సమాధి. ఇదే సాంసారికములయిన సర్వకార్యములకును మూలము. ఇట్టి సమాధిని జీవుఁడు రేవగల్లు విడువక చేయుచునే యున్నాఁడు. ఇందుచే, దాని యంగములైన యమనియమాదుల యెన్మిదిటి యోగమును, స్వభావముతోనే సిద్ధము అయిన నిట్టి సమాధి సమాధి కాదు ఏమన నిది మానసికసంస్కారములతో నిర్భరమై యుండును. ఇక వాస్తవికసమాధి యనఁబ్రజ్ఞతో (బ్రహ్మముతో) జేరుట. "ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠా ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ" యనెడి ఋగ్వేదీయవాక్యప్రమాణానుసారముగా, ప్రజ్ఞానమే బ్రహ్మము.

ఎపుడు మనస్సు ప్రజ్ఞానాకారముగా నాకారితమగునో (అనఁగాఁబ్రజ్ఞయందు విలీనమగునో) యపుడే యథార్థసమాధి యేర్పడును. ఇది తొలుదొల్త జ్ఞాత (తెలియువాఁడు), జ్ఞానము (తెలివి), జ్ఞేయము (తెలియఁదగినది) యను త్రిపుటితోఁగూడి యుండి, సవికల్పరూపముగా నావిర్భవించును. తర్వాత అమ్మ కృపచేతను, అభ్యాసబలముచేతను నిర్వికల్ప (త్రిపుటీరహితము) రూపమై కేవలవిశుద్ధబోధరూపముతోఁ బ్రకాశించును. దీనినే యసంప్రజ్ఞాతసమాధి యందురు.

సమాధియే ఆత్మను జేర్చు దారి. అఖండజ్ఞానసముద్రముచే గల్పితజీవభావము నొందిన పరిచ్ఛిన్నచైతన్యము చేరుటకైన ప్రణాళికయే సమాధి. ఎల్లప్పుడును చైతన్యజీవునందు దీని యావిర్భావతిరోభావములగుచున్నను, ఎంతవరకు దానిని ప్రత్యక్షము చేసికొనలేడో, అనుభవింపలేడో, యంతవరకు జీవుడు జననమరణదుఃఖకష్టశోకతాపములను దూరముగాఁ ద్రోసి వేయలేడు.

ఆత్మయే మన సమాధిస్వరూపమని తెలిసి ప్రేమమయ సంతానమైన జీవుని, ఆత్మసముద్రమునందుఁజేర్చి వేయుటే (దేహాత్మబుద్ధిని మఱపించుటే) అదియే మనుజుని చరమపరమ కృతార్థత.

తొలుదొల్త నీసమాధి మలినభావముతో నుండును, గాని, ఆత్మకృపచే క్రమముగా నామాలిన్యము తొలఁగి పోవును.

స్థూలదృష్టిచేసిన కేమి తోఁచునో చూతము. యమనియమాద్యంగముల వెనుక, పూర్వాపూర్వావస్థలు క్రమముగాఁ బరిపాకము నొందును; యమము తర్వాత నియమము సిద్ధించు ననియు, నియమము తర్వాత ఆసనమునకు సమయమనియు, నిటులే క్రమముగా ధారణమును దానివెనుక ధ్యానమును సిద్ధింపఁగా గంభీరధ్యానముచే సమాధి సిద్ధించు ననియుఁదోఁచును గాని, వాస్తవముగా నటులు కాదు. సమాధిస్థితి రాఁగానే తక్కిన యోగాంగములు తమంతనే సిద్ధమగుట కనుగొందుము. సమాధి నిత్యసిద్ధవస్తువు. అదేదో క్రొత్తదికాదు. ధ్యానముచే సమాధి రాదు. సమాధిస్థితి వచ్చినపైనే ధ్యానము సిద్ధమగును. చీకటి పోయిన తర్వాత సూర్యుఁడుదయింపఁడు. సూర్యుఁడుదయించినంతనే చీకటి తొలఁగును.

ఇదిగో; ఏ యనులోమక్రమముచే సృష్టి యగునో, ఆయనులోమక్రమముతోనే ప్రలయమునగును. ప్రకృతివలన మహత్తు, మహత్తువలన నహంకారము, అహంకారమువలనఁ బంచతన్మాత్రలు, పంచతన్మాత్రలవలనఁ బంచమహాభూతములును, నిటులనులోమక్రమముగానే సృష్టి యగుచున్నది. ప్రలయ సమయమందు పైతము, సూక్ష్మదృష్టితోఁ జూచినం బ్రకృతి యెపుడు "ఇఁక నేను పరిణామము నొందను" అని యను కొనునో, యాక్షణమునుండి తప్పక యీయనులోమక్రియయే సాగునని తోఁచును. అపుడు పైనుండి లాగుటయే యారంభమగును. అనఁగా బ్రకృతి మహత్తును లీనము చేయుటకుఁ బ్రయాసపడును; మహత్తు అహంకారముఁ లాగుకొనును; అహంకారము పంచతన్మాత్రలను, బంచతన్మాత్రలు పంచమహాభూతములను నిటులాకర్షించుట యనులోమక్రియతోనే యగును, గాని పైకి వెలుపలనుండియే యని తోఁచును. క్రిందినుండియే ప్రలయారంభమగునని (అనఁగా బంచభూతములు పంచతన్మాత్రలందును, పంచతన్మాత్రలు అహంకారమందును, అహంకారము మహత్తునందును, మహత్తు ప్రకృతియందును సమాప్తియగును. ఇటులే ప్రకృతి పురుషునందును విలీన యగును. అనఁగా బురుషునిలో నిల్చిపోవును. అని) యిపుడు మనకుఁదోఁచుచున్న యీ విలోమగతి యన్నది, లోపలనగు ననులోమగతియొక్క బహిర్వికాసఫలమే. ఎటులనఁగా నదులు, శాఖానదులు, కాల్వలు మున్నగునవి పరుగెత్తి పోయి సముద్రజలరాశిని జేరి, వాని శరీరమును బోషించుచున్నటులు తోఁచును, గాని సముద్రని యాకర్షణశక్తిచేతనే నదీనదాదులందలి నీరు సముద్రమువంకకుఁ బోవుచు నందుఁజేర్పఁబడుచున్నదని యెఱుంగుము. తొ త్త

సముద్రము నడుమను బోవుట ప్రారంభమగును, గనుకనే నద్యాదుల జలము సముద్రమున సంక్రమించుచున్నవి. సరిగా, ఈవిధముగానే సమాధి యున్నచో యోగాంగములు నగును. జగమునందంతటను సమయోగముగతియే సాగుచుండును. సమాధి వలన ధ్యానము, ధ్యానమువలన ధారణము, ధారణమువలనఁ బ్రత్యాహారము నిటులే తక్కిన యోగాంగముల నెఱింగికొనునది. యోగశాస్త్రమందు సరిగా నీక్రమము చెప్పఁబడకున్నను, సాధకులు క్రిందినుండి మీదికిఁబోవుటకే ప్రయత్నించుచున్నను, చక్షుష్మంతులైనవారు, ఇంచుక నిరముగా నాలోచించినచో, సమాధి యొక్క నిత్యసిద్ధవస్తువనియు (అవస్థయనియు) అది యెల్లప్పుడును సమభావముతోనే యున్నదనియు, అది ధ్యాన ధారణములవలనఁ బుట్టదనియు, ఆధ్యానధారణాదులే సమాధి నన్నివిధముల ననుగమించుననియు, (అనఁగా సమాధితోడనే యవి రావలసినవనియు) సమాధిస్థితి కలుగఁగానే యమనియమాదులు ప్రకాశించుననియుఁ దెలియఁగలరు. సాధారణముగా జీవులీరహస్యము ననుభవమునకుఁ దెచ్చుకొనలేక, తమ సాధన గతిని గ్రిందినుండి మీదికే ప్రారంభింతురు. మఱి యత్యంత శ్రమమునొందియు యథార్థాత్మస్వరూపము నెఱుంగలేక హతాశులగుచున్నారు.

సాధకా! చూడుము, నీవు తొలుదొల్త యమమును సాధింపవలసి యుండును. బ్రహ్మచర్యము, అహింస, అస్తేయము, సత్యము, అపరిగ్రహము అనువానికి యమమని పేరు. వీనిలో నొక్కొక్కదానిని సాధించుటకు ఎన్నో యేండ్లు పట్టును. ఈవిధముగాఁ బ్రత్యేకయోగాంగము, దాని ప్రత్యంగములయు సిద్ధినొంది సమాధిని జేరి పరమాత్మసాక్షాత్కారమునొందుటకు, ఎన్ని

యేండ్లు! ఎంత యోర్పు! ఎంత దార్ఢ్యము! కావలయునో?
ఈయుగమున నది మిగుల దుర్లభము. పూర్వపూర్వయుగము
లందలి మనుజుల చలశక్తి వేఱు. దారి చూపినంతనె ప్రగతి
నొందు శక్తి యుండెడిది ఇపుడు మనకుం బూర్తిగా గతిశక్తి
నశించి పొట్టలమై పోయినాము. దారి చూపినంతనే పనులు
సాగునా? ఔరా! దుష్కాలము! అమ్మ యొక్క అస్తిత్వము
నందే నమ్మకము లేదే! చక్కగా నాధ్యాత్మికమార్గమునందు
ముందంజవేయు బలమెట్లు గలుగును? ఆయోగాంగముల నను
ష్ఠించుటకు సమయము సహిష్ణుతయు నేవీ? ఇపుడు, అమ్మ
తనంతనే వచ్చి, తన సంతానమును జంటఁబెట్టుకొని పోవు కాల
మెంతకఠోరముగా నున్నదో, చీకటి యెంత యొత్తుగా నల్లుకొను
చున్నదో — పుత్రవత్సల — అమ్మ తన కరుణాసముద్రము
నంతగాఁబొంగించుచున్నది. తన దయతో జగత్తును ముంచి
వేయుచున్నది. అదె మన మాత మాతృత్వము. శ్రీమాత
యస్తిత్వమందు గట్టి నమ్మకముతో, "అమ్మా! నీవే మా కన్న
తల్లివి" అను మాట సరళాతిసరళమనస్సుతో ధరింపుము.
అడుగడుగునందును, "అమ్మ, సత్యము. ఉన్నది. ఉండును"
అని స్మరించుచుండుము. నీశుభసాధనమందు నీయుత్కంఠ లోటు
పడ నీయకుము. ఈమాటలు నిబ్బరముగా నీగుండెపై వ్రాసికో.
చూడు; నీసమాధి తనంతట దానే నీకడకు వచ్చును. మఱి
చూడు; నీ యష్టాంగయోగము నీకుఁదెలియకయే సిద్ధమై
పోవును. కేవలకాతరభావముతో, జాలితో, "అమ్మా! నీవు
సర్వత్ర సర్వభావముతో విరాజిల్లుచున్నావు; నేనెందుకు నమ్మను?
నా యీ యశక్తిమూలమందును నీవే యున్నావు. మమ్ముల
నెందుకీ యంధకారమున ముంచి యుంతువు? అమ్మా! ఒక్క

సారి తెరిగికన్ను విడజేయునవు. ముల్లోకముల వ్యాపించిన నీస్నేహరసము నాస్వాదించుభాగ్యము కేవల ముక్తాహారియే యొసంగును. అమ్మా! యని నిన్ను తలంచుకొనుచు దాని తోనే ధన్యుడనౌదును. ముక్తాఫలములనే శోభిల్లిన యీ హారిణము సరసమగును." అని చెప్పుచుందును. పశ్చాత్తాప పడుము. తల్లియే నీవిశ్వాసమును స్థిరపఱచును. అప్పుడు సమాధి సంధానమునకు నీవు ప్రయత్నించకున్నను, అది బుద్ధియోగఫల ముగా దనంతనే సిద్ధించును.

కాని, ధనలోలుడవు గాకుమా. ఈశోపనిషత్తునందు "మా గృధః కస్యచిద్ధనమ్" అనినట్లు విషయగతధనగ్రహ ణము చేయకు. అనగా, నేవిషయములకును ముగ్ధుడవుగాకుమా. ధ్యానధారణాదియోగాంగము లెప్పుడును విషయముల వంకనే పోవుచుండును. సమాధియో — యెప్పుడును (ప్రజ్ఞ) అఖండ జ్ఞానమందుబ్రతిష్ఠితమగుటకే చూచుచుండును. గాని ధారణ ధ్యానాదికము విషయాభిముఖ్యమనెడి ధనలోభమును విడువ లేదు. మన ప్రత్యేకకార్యమందును సమాధి (అష్టాంగయోగము) సిద్ధమగుచుండునని మున్నే చెప్పియుంటిని.

మనుజుడు రేవగిల్లు విషయధ్యానమునే చేయు చున్నాడు. విషయముల ధారణకే యలవాటు పడినాడు. విషయభోగమునకే యింద్రియనిరోధము చేయుచున్నాడు. అతడు చేయు సాధనమింతయైన, నది రూపరసాదిప్రాప్తి యనెడి ధనలోభముతోనే సాగించుచున్నాడు. కావున నవి యన్నియు నసాధువులు. సమాధి యన్ననో, స్వభావముచేతనే నిర్మలము. సర్వదా ప్రజ్ఞతోఁజేరుటకే చూచును. ఈ యున్నతసమాధి భావము గలుగనంతనేఁపు, మనుజుడాలుబిడ్డలు మున్నగువారిని

దనుపుటకే లాలసుఁడగుచుండును. యోగాంగములు, పరూప రసాదులను దెచ్చి పెట్టుచుండునో కానినే సమాధి బయల్పెట్టు చుండును. సమాధియే లేకున్నచో విషయములు ప్రకాశించు టయే యుండదు. ఈవిధముగా నిన్నాళ్ళ కాలము తన పరివారమును బోషించుచున్నను, తన యున్కి నెఱపేఱనపుడు, ఆసమాధి విష యములనుండి తానే విముఖత్వముగొంది, యొక్కటిగాఁ బ్రజ్ఞతోఁ జేరఁజూచును గాని, ధ్యానధారణాదులు మున్నిటివలెనే ధనలోలుపతకు దూరము కాకుండెనేని సమాధి నోడించుచునే యుండును. "మన ప్రభువు సమాధి, మన వెంటనంటి విడ కున్నాఁడు" అని ధ్యానధారణాదులనుకొనుచుండును. ఇఁక సమాధి యున్ననో, ధ్యానధారణాదులు నాకనుకూలములై భూమానందము ననుగమింపఁజేయునని కోరుచుండును. ఇట్టి పరస్పరవిరుద్ధభావమే కారణముగా, ధ్యానధారణాదులవలన నపు డపుడు సమాధి పరాజయము నొందుచుండుట యగును. అవి యన్నియు సమాధికంగములైనను, నిపుడవి బలవంతములును స్వతంత్రములునై రేకెత్తుచుండును. చిరమునుండి యహంబుద్ధి గల జీవభావముతోనుండుటచేతనే, అన్నిటికిఁ బ్రత్యేకముగా నొక్కొక్క "అహమ్" యేర్పడి, నాతో నెవఁడు సమానుఁడని యొక్కొక్కటియు స్వతంత్రముగాఁ గోరుటచే సమాధి మోస పడుచుండును. అసలుమాట యేమనగా — బుద్ధిమయక్షేత్ర మందు నిల్చి కొంచెము కొంచెముగాఁ దన్మయత్వము లభించు నంతవఱకు విషయ సంస్కారములు దూరముకావు. అందుచే సమాధి దీర్ఘకాలము నిలువదు. నిర్మలమును గాదు.

ప్రత్యేకజీవుని హృదయమందును నిట్టి సంఘటనమే యగుచుండును. మన తల్లి ప్రత్యేకజీవుని హృదయమందును

నెట్టి భావముతో నావిర్భవించి జీవుని ముక్తిమందిరమునకు లాగునో, యేసాధకుని హృదయమందు గుప్తరూపమున సంఘటితయగునో, అవశ్యము బయల్పడునాభావముతోనే ప్రకటమై వానిని ముక్తిమందిరమున ప్రవేశపెట్టుచును. అట్టి ప్రకాశ్యభావముతోనే సిద్ధముగాఁగానఁబడుటకై విశిష్టరూపముతో నవతరించును.

సమాధిధనము ఆనందమే. దానిని ధ్యానధారణాదులు తీసికొనును. ప్రత్యేకకర్మమందును జీవులు ఈయష్టాంగయోగము ననుష్ఠించుచునేయున్నారు గాని, యది విషయేంద్రియ సంయోగమునన్నైనది గాన సమాధి మూలముగాఁగల్గు నానంద సింధువునందొక బిందుమాత్రమే. బ్రహ్మ మొదలు చీమవఱకుఁ బ్రత్యేకానందమునకై చూచుచుండును. సంసారమునందు ఎండమావులవంటి కామకాంచనాద్యాశలతో జీవకోటి పిచ్చిదై, గ్రుడ్డిదై, దిగ్భ్రమముతోఁబరుగులెత్తుచుండును. ఉద్దేశ్యము క్షుద్రానందమే. ధార్మికులు ధర్మము ననుష్ఠించి యానందము నొందుదురు. ధర్మదూరులు, పాపులు నిందితకర్మములు చేసి యానందింతురు. ఆనందాంశమందు రెండును సమములే. "గంజి త్రాగువాఁడు కాంచెడి తృప్తినే పడయుఁబాయసాన్నభక్షకుండు" అటులే ఆనందాంశమందు రెండును సమానమే. కారణమేమి? "ఆనందమే బ్రహ్మము — ఆనందమే అమ్మ" సచ్చిదానందమయి తల్లి యొక్క సత్స్వరూపము, విశిష్టభావముతో జడపదార్థములందు ఉదితమగుచున్నది. అమ్మ యెట్టి సత్స్వరూపయో, అనఁగా అమ్మ యెవ్వరో, మనకుఁజక్కఁగాఁదెలియఁజేయుటకే, యీకానవచ్చు జడపదార్థములందే సదా ప్రకటిత యగుచుండును. మన తల్లి చిన్మయి. ఆమాట లెస్సగాఁదెలుపుటకే, ఆమె ప్రాణిరూపమున నంతటను దోఁచుచున్నది. ప్రాణు

లందు మనము చైతన్యసత్తయొక్క విశేషవికాసము కనుచున్నాము కాదా! మఱి యానందధర్మము విశేషరూపముతో దానియందే యున్నది. మఱియొక యానందమొక్కడనో లేదు. ఆత్మయొక్కటే యానందఘనమూర్తియై సదా సర్వత్ర ప్రకాశించుచున్నది. ప్రతిజీవుడును విషయభోగమునకైన యానందమేది కనుచున్నాడో, యదియు, ఆ యానందసముద్రమందలి యొక బుడగ మాత్రమే. ఈ యానందమును జీవుఁడేల క్షణముగా ననుభవించుచున్నాఁడు?

మనము, ఏదేనొక యభీష్టవస్తువును సంగ్రహించుటకుఁ బ్రయత్నించునపుడు, మనమనస్సును నింద్రియములు నాయుద్దేశ్యముచేఁ బ్రేరితములగును. అపుడు బుద్ధియును ఆనందసముద్రమందు జాఱి పోయి విషయాభిముఖి యగును. ప్రయత్నము సఫలమైనంతనే, అనఁగా అభీష్టవస్తువు ప్రాప్తించినంతనే, యింద్రియమనోబుద్ధులు క్షణకాలము స్థిరపడును. అపుడు బుద్ధియందానందప్రతిబింబము ప్రకాశించును. ఇందుచే నానందము గల్గును. అప్పుడు మనము, అభీష్టవస్తువే యానందదాయక మనుకొందుము. ఇదే యజ్ఞానము. విషయమందానందము లేదు. ఆనందచ్ఛాయ యెల్లపుడును బుద్ధిపైనే పడును. బుద్ధి యాప్రతిబింబమువైపు లక్ష్యముంచక విషయమువంక కెప్పుడు పరుగెత్తునో, యపుడె మనమానందమునుండి చ్యుతులమై పోదుము. మఱల బుద్ధి స్థిరపడునపుడే యానందానుభవమగుఁగాని, యిచ్చట నొక యాశంక కలుగ వచ్చును. "ఆనందమొక యఖండస్వరూపము గదా. మనము భిన్న భిన్న విషయప్రాప్తిచే, భిన్న భిన్న ప్రకారముల యానందమెట్లు పొందుదుము" అని. ధనము లభించుటచేత నెట్టి యానందము లభించుచున్నదో, యట్టిది గాక, యింద్రియ

పరితృప్తిసాధనమందు వేఱొక విధమైన యానందమెట్లనుభవింపఁ బడుచున్నదో? ఒక చక్కని పూవును జూచునపుడగు నానందమే, మధురగానము వినునపుడు కాదేమి? యను నీయాశంకలకు బదులుమాట యేమనఁగా — ఆనందవస్తువు నిజముగా నఖండమయ్యును, అది విషయేంద్రియసంయోగనైమిత్త్యవశమున, మన యెడ భిన్నభిన్నరూపములతో ననుభూతమగుచున్నది. మన యింద్రియములు విశేషరూపముతో సంతుష్టములగునపుడు, ఆయింద్రియముల తనివి యందైన విభిన్నతయే యానందమందలి విభిన్నతగాఁబ్రతీతమగును గాని, యానందముమాత్ర మఖండమే.

ఆనందమున కభావ మెన్నఁడును, నెచ్చటను లేదు. జగమంతయు నానందముతో నిండియున్నది. ఆనందము నుండియే జీవుఁడు పొడమినాఁడు. ఆనందముతోనే జీవితుఁడగుచున్నాఁడు. ఆనందమునందే జీవుని యవసానమగుచున్నది. ఈ మోహనవాణినే ఋషులు పలుతావులఁ బలుసారులు వెల్లడించిరి. ఈ యుగమందు సైతము దీని లోఁతునెఱిఁగినవారును ఈయొక్కమాటనే యుద్ఘోషించుచున్నారు. శోకార్తుని కరుణపూర్ణరోదనము, రోగార్తుని హాతాశనుదెల్పు నిట్టూర్పు, క్షుధార్తుని యాఁకటి మొఱ్ఱ మున్నగునదంతయు నానందమును బ్రకటించునదే. మనుజుఁడీవిధముగా నేడ్చి, హాహాకారములు చేసి యానందము జాడ గాంచుచున్నాఁడు. అందులకే యటులు చేయుచున్నాఁడు. చేదుమందు, అనఁగానే రోగి చీదరించుకొనును; ఊరకే ఢోకును; అయినను వానికామందునందలి రోగనివారణశక్తిరూపమయిన యానందలక్షణము నచ్చెనేని, యామందు నానందముతో సేవిం

చును. వ్రణము పుట్టిన యంగమును గిల్లి జిల్లి కట్టుకట్టుట వల్లనగు పీడయందును నొక సాటిలేని యానందము సంఘానిత మగును. రాముని వనవాసము, సీతాపహరణము, హరిశ్చంద్రుని రాజ్యచ్యుతి, అభిమన్యువధము మున్నగు కథలందుఁగరుణారసము నుద్దీపింపఁగల నటకుల యభినయమును జూచునపుడు సహృదయులు కన్నీరు కార్తురు. అసద్ద్వనందును నానందాస్వాదమున్నది. కరుణయు నొక రసమే. "రసో వై సః" రసస్వరూపిణి యమ్మయే. ఆరసము (ఆనందప్రవాహము) కరుణాకారముతో వెలికి వచ్చునపుడు దానినే మనము దుఃఖమనుచున్నాము. ఈవిధముగా శృంగారవీరహాస్యాదికానేకభావములతో రసస్వరూప అమ్మయే ప్రకట యగుచు, అత్యంతప్రియజీవరూపిసంతానముచే మాటిమాటికి నా న ం ద ర స పా న ము చేయించును; గావుననే సౌభాగ్యలక్ష్మి పేరి బ్రహ్మశక్తిని స్తుతించిన ఋషి, సౌభాగ్య హృదయమందు "నానావిధమహాకారరసానుభవకారణామ్" అన్నాఁడు. పతివ్రతయైన సతి, మరణించిన తన మగనితో, మండుచున్న చితిలోఁబడఁబోవును. అపుడా ప్రాణాంతకరమైన దుర్భరమైన యగ్నిదాహమునందు సైతము నొక యవ్యక్తానందము ననుభవించును. ఇటులే జగమునందంతటనని తెలియునది. అంతః సలిలప్రవాహము గల ఫల్గునదివలె, అంతర్నిహితానందరససంధానము చేయువాఁడు, జాగతికమైన దుఃఖశోకసంతాపముల నడుమ నున్నను, నిత్యానిత్యానందమునే భోగించుచుఁగృతార్థుఁడగుచున్నాఁడు. ఔరా! జీవుఁడా! నీవెపు డాయానందరసపానము చేసి యనంతశాంతి నొందుదువో కదా! ఇదిగో, సమాధి, యీ యఖండానందసముద్రము లోఁతు చూచునది; గాని ధ్యానధారణాదులు విషయానందమగ్నములు ఆనందమయి, అమ్మ తన

స్వరూపమును గుప్తముగానుంచి లీలలు నెఱపుటచే ప్రపంచము యొక్క కపటవేషమును దాల్చి యానందబిందుపానము చేయునో, యాయుద్యోగమునే యోగాంగములన్నియుఁ జేయును; కనుకనే సమాధితో వీనికిఁ బరస్పరవిరోధము. అవిషయసంస్కారముననైన యానందకణములు సైతము సమాధివల్లనే పొందఁబడును. ఇతరయోగాంగములు ఆనందము చేరువకైనను బోలేవు. కావున మనస్సు ఆజ్ఞాచక్రమందు నిలిచి మాయానందము నాస్వాదించునంతనే ఖండఖండానందగ్రహణమగుచుండును. ధ్యానము, ఏదేనొక విశిష్టపదార్థమందే సమాప్తమగుచుండును. కేవలవిషయములను ధ్యానించువాఁడు ఆ మహానందమును ఖండములుగాఁ జేయుచున్నాఁడు. మఱియు నేవిశిష్టమూర్తినో జ్యోతినో విశిష్టభావముతో ధ్యానించువాఁడును, సమాధిచేఁ బొందఁబడు నఖండానందమును ఖండఖండములు గానే చేసి వేయుచున్నాఁడు. ఈవిధముగా ధారణధ్యానప్రత్యాహారప్రాణాయామాదులు, పరిమితానందము నెడనే ముగ్ధములు. యోగాంగసమూహముయొక్క యీసీమాబద్ధముగ్ధత, సదా చేయఁబడు ప్రత్యేకకర్మమందును, యోగశాస్త్రోక్తభగవత్సాధనము నెడను రెంటను ప్రాయశః సమానమే. అయినను ఆత్మజ్ఞానప్రాప్తి యనెడి యుద్దేశ్యముతోఁ జేయఁబడు యోగాంగములు జీవుని యాత్మజ్ఞానప్రాప్తికే యుపయోగించును. ఎంతదాఁక యమనియమాదిసాధనసహాయము చేనే యాత్మ నెఱుంగఁగడంగునో, కేవలయోగాంగసహాయముతోనే యఖండానందస్వరూపానుభవము చేయఁగడంగునో, యంతదాఁక యథార్థానందసంధానము కాలేదని యెఱుంగఁగలఁడు. సర్వత్ర సుప్రకటమై యున్న దానిని స్వేచ్ఛామాత్రముచేతనే పొందఁగలవు. అనఁగా నాయానందానుభవము చేయఁ

గలవు. దాని దర్శనమగు ముహూర్తముందే సమాధి సిద్ధమగును. సమాధి సిద్ధింపఁగానే యోగాంగములు తమంతనే సిద్ధమగును. అమ్మను జూతునని నీవు యమనియమాదులను జరుపుచున్నంత సేపు, అమ్మను జూతునని పద్మాసనమందు విశిష్టాకారముతోఁ గూర్చున్నంతసేఁపు, ఇంద్రియముల నడ్డగించి యమ్మను దర్శింతునని నడుము గట్టుకొని ధ్యానించునంతసేఁపు, నీవు మాతృలాభము నొంద లేవు. మాత వచ్చినంతనే ధ్యానము తనంతనే కుదురును.

నేనిచ్చిన భోజనదృష్టాంతము స్మరించుకో. మాతృలాభ సమయమునఁగేవలము 'నేను తల్లిని జూచుచున్నాను' అనుచు నీచూపు తల్లివైపే మఱల్పుము. నీయోగాంగములన్నియుఁ దమంతనే సిద్ధమయ్యెననుట తర్వాత నీవే కనుఁగొనఁగలవు.

ఆహారవిహారాది దైనికకర్మములన్నియు స్వాభావికములై పోయినటులే, యప్రయత్నముగానే యవన్నియుఁదమంతనే సిద్ధమగునని తెలిసికొన్నావా? శ్రీ మాతృప్రాప్తియు నటులే స్వాభావికమమ్మా! మన యమ్మ సహజవస్తువు. అది తెలియ లేక, అమ్మ యెక్కడనో మనకందని దూరదేశమున నున్నదను కొందురు. కష్టపడి మాతృస్నేహాకర్షణము చేయుమమ్మా! ఆమెయో — తన బిడ్డనెయ్యము లాగుచుండుటచేఁబానే మన వెంటఁబరుగులెత్తుచున్నది. అమ్మా! యని మొఱపెట్టుము. అమ్మ యెక్కడనో లేదు. ఇక్కడనే యున్నదని నమ్ముము. అమ్మ గుండెపైనే కూరుచున్నాము. మాయమ్మ యేదీ? యనుచున్నాము. అందుకే యమ్మ యెప్పుడును దుఃఖపడు చున్నది. ఈవిధముగా అమ్మ నవజ్ఞ చేసినచో నామె యెంత కంగారుపడునో! ఇట్టి యవజ్ఞ మాని 'అమ్మా!' యని పిల్చితిమా— యారాజరాజేశ్వరి, బ్రహ్మాదిజనని "వచ్చితి, వచ్చితి"నని మన

లను దన యొడిలోఁజేర్చుకొనును. ఆమెను నీవు చెదరని జాలి చూపుతోఁజూచి "మా యమ్మవు నీవా" యనుచు, ఆ చూపు మఱలింపక చూడ నలవాటుపడుము. సమాధికై విచారింపకు. అది తనంతనే వచ్చును. నీవు సదానందమందు నిల్తువు. ఆమెయు నట్టి స్వాభావికానందమును స్వాభావికమాతృమేలనమునే కోరు చుండును. సర్వదా సర్వభావములతో అమ్మను జేరి యుండఁ గల్గుటే, సర్వదా అఖండానందాస్వాదముతో నుండఁగల్గుటే, సమాధివిషయమైన యాకాంక్ష. ఇంక విను.

"ఆపరమాత్మయే నేను" అనునిట్టి యవస్థ సాధకులకుఁ గల్గును. జీవునకెపుడు సమాధి సాక్షాత్కరించునో (సమాధితోఁ దనకెపుడు పరిచయము గల్గునో) అపుడె వానికి 'సోఽహమ్' అనెడి మాట లోలోనఁబ్రతిధ్వనించును. అదిగో — ఆ "సోఽహం జ్ఞానము" పేరే సమాధి. "ఆపరమాత్మయే నేను" అను నీప్రజ్ఞ పేరే సమాధి.

పుస్తకములు చదివినంతనే, ఉపదేశములు విన్నంతనే, సోఽహాంబోధ వికసింపదు. "ఈతల్లియే మనయందయిన స్నేహముచేఁదన్నుఁదాను మఱచి 'నేను' అయిపోయినది. అనంత మహిమమయి, అనంతకోటిబ్రహ్మాండాధీశ్వరి అమ్మయే, యీ మన 'నేను'రూపుతో వెలయుచున్నది" అను నీయనుభవ మేమూరుతమందగునో,యామంచి మూరుతమందే సమాధి.అపు డెట్టి యవస్థ యగునో యది మాటలతో వెల్లడించుటెటులు ? అది మూగవాని బెల్లము. అది స్వసంవేద్యమాత్రమే (ఎవని మట్టువానికిఁదెలియవలసినదే). మూఁగవాఁడు బెల్లమును దిని, దాని రుచి నెఱుఁగఁగలఁడే కాని, దానివర్ణనము చేయ లేఁడు. అటులే, చెప్పవలయుననెడి యభిలాషముతోఁదనకు వీలయినంత

చెప్పఁజూచును గాని, యనుభవించినంత చెప్పఁజాలఁడు. అప్పుడెట్టి యవస్థలోఁబడునో తెలియునా ? — కన్ను జాగతికరూపములను జూడదు. అమ్మయొక్క రూపహీనరూపసాగరమున మునిఁగి పోవును. చెవి జాగతికశబ్దములను వినదు. చప్పుడు లేని యమ్మ పిలుపును విని మతిపోయి యుండును. నాలుక, ఆయఖండరసమునే గ్రోలుచు మొద్దువాఱి పోవును. ముక్కునకు శ్వాసప్రశ్వాస ముల పనియే యాఁగిపోయి, సంలమాతృస్వర్గీయసౌరభముతో స్తబ్ధమై పోవును. (ప్రాణాయామకుంభకావస్థ తనంతటనే సిద్ధ మగునని యర్థము.) త్వక్కు మాతాలింగనమధురస్నేహమయ స్పర్శముచే నేమగుచున్నదో తెలిసికొన లేదు. శరీరప్రత్యేక పరమాణువు నెట్టి యానందరసముతోఁదడిసి పోవునో దానిని వర్ణింప లేము. "నిష్పీడితేందుకరకందళితోను సేకః" అని భవ భూతి మహాకవి చెప్పినటులు, చంద్రకిరణములను బిడిచి, యా యమృతసారముతో లోను వెలిని దడిపినను ఆ సుఖమయ స్పర్శముతో సాటి కాదు. సరోజమ్మా ! మఱియు వింత; — హృదయపిండము పనియు నొక్కప్పుడాగి పోవును. రెండు కన్ను లును శవనేత్రములవలె జ్యోతిర్హీనములయి పోవును. అంగ ప్రత్యంగములు. పట్టు సడలి పోవుటో, కొయ్యవాఱి పోవుటో యగును. జాగతికములైన భిన్నభిన్ననామరూపములు మఱే వియుఁదోఁపవు. పెక్కేల ? శరీరమున్నదన్న తెల్వియే యొక్క సారి లోపించి పోవును. కేవలానందమయచిన్ముద్రమే మిగిలి పోవును.

ఇంకను వినుము. సరోజా! బిడ్డా! మొట్టమొదట "ఆ పరమాత్మయే నేను" (ఆభవానినే నేను) అను బోధప్రవాహామే నీలో సాగినది కదా. అదే సో௨హంభావ (సాహంభావ) సమాధి.

దానినుండి జారి పోకుండ, అప్రవాహ మాగిపోకుండఁజూచు కొనుము. ఈవిధమైన సమాధి మఱికొంచెము దినములు అలవాటు పడెనేని, యప్పుడు మఱి "నా యదీ, ఆమె, నీవు, నేను" అను మాటయే లేని నిస్థితికి వత్తువు. అప్పుడేముండునో, ఏమి యగునో చెప్ప లేవు. ఊహింప లేవు. సరోజా! నేను గొంచెము చెప్పనా? అప్పుడుండునదియే మహాసత్తు. మహాచైతన్యము. నిస్సీమానందము. సందేహము లేదు. ఏమ్మాయీ! కాదు, కాదు. అది మహాత్ అన లేము; అణువు అన లేము. ఏమంటేనప్పుడు పరిమాణజ్ఞానముండదు. మఱి దాని నేమనుటంటేని, ఒక్క విశేషము. నీవు దానిని అణువనుకొంటె నట్లే చూతువు. నీవు మహాత్ అనుకొంటె మహానే. నీవు తలంచు స్వరూపముగానే ప్రతీతమగుచుండును. మఱొక్క మంచిమాట. యథార్థమేమంటేని- ఆస్థితికి వచ్చినప్పుడు సంకల్పములే తల యెత్తవు. కారణమేమో యెఱుఁగుదువా? సంకల్పములు చేయునదియు సంకల్పరూపమైన నదియు మనసు. మఱి దాని జాడయైన నుండదు. (ఇదే మనో విలయము.) అమ్మ దయచేసి, యట్టి దివ్యక్షేత్రమునందు మఱి కొంత యెక్కువసేపు నిల్వనిచ్చెనా — చెప్పెడిదేమి, బిడ్డా! మఱి సంకల్పము తలయెత్తుట సున్న. ఏమన, సంకల్పములుదయించు తావది కాదు. ఆచోటు దానికంటె మిగులఁగ్రిందిది. ఔరా అమ్మయొడి! ఎంత సుఖమయము! ఎంత యానందమయధామము! మన తల్లియొడి! అదె మన యున్నరూపు.

అమ్మ యెప్పుడు జీవుని సోఽహంజ్ఞానమునకుఁజేర్చునో, యెప్పుడు జీవుఁడు జీవబ్రహ్మైకత్వము నిది యని తెలియఁగల్గునో, యప్పుడే మెల్లమెల్లగా వాని జీవత్వబంధనము, కర్మవాసనలు, దేహాత్మబోధ మున్నగునవి విడిపోవ నారంభించును. ఎంతదాఁక

పరిపక్వావస్థ కాదో – అనఁగా నెంతదాఁక జ్ఞానము సంశయ రహితము కాదో, ఎంతదాఁక చిత్తము కార్మ్యము పొరపాటులకును గలఁతకును దూరము కాదో, యంతదాఁక సాంసారిక సంస్కారములు తలయెత్తుట తప్పదు. ఎపుడు జీవుఁడు సోఽహాం భావమందవస్థితుఁడుగా (నిల్కడగని) నుండునో యపుడన్నిటిని మఱచి యుండఁగలఁడు.

సరోజా! అదియు నెంతసేపు? కొంచెము సేపే. మఱల సంస్కారములు తలసూపును. మఱల, "నావి నావి" యనుకొనుచుండిన వాని వార్తలు విన వ్యాకులపడుచుండును. అది యొక యవస్థ. అది కేవల సాధకునకే యనుభూతమగును. సాధకుఁ డెపుడు సోఽహాంభావముతో జాగృతుఁడై తన్మయుఁడగుటకు మొదలగునో, యపుడతఁడు నిరాలంబమహాచిత్సముద్రమందు, ఒక క్షుద్రజీవభావముతో మునుఁగవలసి వచ్చునపుడు, ఎట్టి భీతినొందునో యూహింపుమా – ఒకవంక నానందావేశము, ఒకవంక భయముతోఁగూడిన వింత – కాదా? ఎందుచేత? జీవుఁడు బహుకాలమునుండి క్షుద్రక్షుద్రవస్తువులయు, క్షుద్రక్షుద్రభావములయుఁదోడ్పాటుతోనే, అహంతాజ్ఞానమును రేపుటకే యలవాటు పడినాఁడు. కనుకనిపుడు, మేర లేని, యలలు లేని చిత్సముద్రమునఁజొచ్చునపుడు తొలుదొల్త నిట్టి చీకాకునఁబడుట యెంతయుఁదప్పదు గదా. అన్నా! యేమిది? ఈచిక్కులోఁబడితినే; యనుకొనును. ఇంద్రియరాజ్యమందు మనఃక్షేత్రమునఁ బరిచ్ఛిన్నభావములతోనే చరించి చరించి, యొక్కసారిగా నాకస్మికముగా భావాతీతస్వరూపము సమీపింపఁగానే, మొట్టమొదట నిట్టి యవస్థ కలుగునా? కలుగదా? అమ్మా! సరోజా! నీకుఁగలిగినదా – లేదా? మఱలఁగ్రమముగా జగదంబ కృపచే

సలవాటు పడుచున్న కొలఁది, పేభయమంతరించును. సరోజా, అపుడదే తన యిల్లనుకొనసాగును. మఱి, యీసంసారము, దేహము, మనసు, బుద్ధి, యింద్రియములు మున్నగు వానిని విదేశముగాఁదలంప మొదలిడును.

అట్లుగాక, ఆవిస్మయవిహ్వలావస్థయందు జీవుఁడు మఱల నొకచిన్న భావసంధానము చేయుచుండును. ఏమన - దాని కభ్యాసపడి యున్నవాఁడు గాన, ఆలుబిడ్డలు దేహము మున్నగు వానియందు లోతుగా నాటుకొన్న సంస్కారబలప్రాపున మఱల నించుక తనివి నొందుచుండును.

బిడ్డా! సరోజా! నీవు చిన్న చంటిపాపను వీవనతో నెప్పుడేని గట్టిగా విసరి చూచినావా? విసరి చూడు. ఆపాప యెటు లుక్కిరిబిక్కిరియగునో. ప్రబలవేగముతోఁ బ్రవహించు గాలిదెబ్బ కాబిడ్డ యూపిరి యాడక శ్రమమొందును. కాదా? అటులే, యీ స్థితిలోనున్న జీవునకు సైతము, ఆయానందభయవిస్మయావస్థలు ఒక్కసారి కూడుకొనుటచే ఉక్కిరిబిక్కిరియై చీకాకు నొందునైనను, ఆనందానుభవము నించుక రుచి గొన్నవాఁడు గాన, జాగతికవాసనలు క్రమ్ముకొన్న వేళఁదొలఁగఁద్రోసికొంచు, ఆత్మబోధయే యూఁతగా,నిరాలంబసత్తవంక ముందంజ వేయుచు, చిరపరిచితములైన యాక్షుద్రములను మఱలఁజేకొన నొల్లక ప్రయాసంపడుచుండును. ఇదె, యమ్మ కరుణచే నగు సమాధి యెడ జీవునకుఁగలుగు నుత్కంఠ.

నీ జాబులందెన్నిటనో నీ యీ యుత్కంఠను నేఁగని పెట్టితినమ్మా!

సరోజా! ఏదీ, యిటురా; నీసాధకసోదరులతో సావధానవై కూర్చుండుము. ఇపుడు మనము సోఽహంతత్త్వమును

దెలియ నించుక ప్రయత్నింతము. మనమెంతమాత్రము తెలియఁ గల్గుదుమో, యది మన బుద్ధిహద్దునందే యుండుననుట మఱువరు. భగవత్తత్త్వము మానవబుద్ధికతీతమై యున్నది. గాన నింతదాఁక నెవ్వఁడును దానిఁబూర్తిగా నెఱుంగ లేఁడయ్యె. తెలిసికొంటి నన్వాఁడా? సందేహమే యది. హరిహరవిరించ్యాదుల ధ్యానమునకును నగమ్యమైన అమ్మ, మానవబుద్ధిగమ్య యెటులగును. సరే, మనకు — జగన్మాతనుగూర్చిన బిందుమాత్రజ్ఞానమున్నం జాలును. చీమకుఁబంచదారకొండ పరిమాణము నెఱుంగు నక్కఱ యేమున్నది.

'సోఽహమ్' శబ్దార్థమేమి? వాఁడు నేను. వీఁడునేనుకాదు. "వాఁడు నేను" ఈ 'నేను'నకు మూఁడు రూపములు. అనఁగా 'నేను' మూఁడు రూపములుగా నున్నది. మొదటి నేను జీవుఁడు. రెండవ నేను ఈశ్వరుఁడు. ఇఁక మూఁడవ నేను పరముఁడు. ఆ మూఁడవవాఁడగుటే ఈ నేనుయొక్క పరమభావము. అదె శ్రేష్ఠతమావస్థ (రూపము). అది మనోబుద్ధుల కతీతస్వరూపమగుటచే జీవభావమునకుఁగేవలమప్రత్యక్షము. కావుననే సర్వనామమైన "సః" శబ్దము ప్రయోగింపఁబడినది. వ్యాకరణానుశాసనానుసారముగా సైతము, అప్రత్యక్ష విషయమందే తచ్ఛబ్ద ప్రయోగము చేయఁబడును. ఇందువలన నిట "సః" శబ్దముచేఁ బరమాత్మయే కైకొనఁబడును. 'నేను' అన్నను, ఆత్మయన్నను నొక్కటే. వాస్తవముచే జీవాత్మపరమాత్మలు వేఱుకావు. ఆత్మకు, ఏకల్పితాంశముచే జీవభావము వికసించునో దానిపేరే జీవాత్మ. ఏయంశమం దెట్టి భావవికాసమును లేదో, యదె పరమాత్మ.

ఆత్మయొక్క యీపరమభావమెట్టిది? (పరమభావమనఁగానేమి?) అది కొంచెము తెలియ బ్రయత్నింతము. ఏభావములో (ఏయవస్థయందు) ఆత్మ సచ్చిన్మాత్రమై యానందరూపముతోఁబ్రకాశించుచుండునో — అనఁగా దేనియందు అచిత్, అసత్, నిరానందములనునవి యెన్నఁడును నెంతయులేవో యదియే పరమభావము. దానిని భాషలోనికిఁదెచ్చి, భావము — అవస్థ — స్వరూపము మున్నగు పదములు ప్రయోగించుచున్నారు. విచారించినచో, ఆపరమున కీపదములు ప్రయోగింపఁదగినవి కావు. ఏమన — భావము, అవస్థ, స్వరూపము మున్నగునవి పరిచ్ఛిన్నపదార్థములందే యుండును. స్థూలముగా యోజింపుఁడు. అసత్తుయొక్క జాడ వెదకినను లేనిదియు, అచిత్ అనుమాట యనుటకును వీలు లేనిదియు, నిరానందము లేశమాత్రమును బొందనిదియు, నెట్టి పరిచ్ఛిన్నతయు లేనిదియు, రూపరసాదివిషయసంపర్కము లేనిదియు నైన నేనుయొక్క యొక యవస్థ యున్నది. ఈకారణముచే భావాభావములు రెండును నట్టిబ్రతీతములు కావు. ఆయవస్థయే 'నేను' అను దాని పరమభావము. నీవు సదా యేచైతన్యసత్త మూలముగా సాగుచున్నావో, దాని నొక్కసారి దేహము, మనస్సు, ఇంద్రియములు, అను వానిని మఱచి నీతెలివికిఁజేరువగాఁదెచ్చికొని స్థిరముగా నుంచుకొనఁగల్గుదువేని, ఈపరమాత్మభావాభాసమును బొందుదువు. అయిన నచట (అట్టి స్థితియందు) నేను, నీవు, వాఁడు — మున్నగువాని జ్ఞానముండదు సుమా. దానిఁదెలియువాఁడు (జ్ఞాత), చూచువాఁడు (ద్రష్ట) అనుటయుండదు సుమ్మా. ఏమందువా — ఆయవస్థయందుఁబూర్తిగా జ్ఞేయము లేదు; దృశ్యము లేదు. ఇదిగో, ఈయవస్థ పేరే పరమాత్మ.

అదె 'నేను' యొక్క పరమభావము. సౌందర్యలహరిలో నా తత్త్వవివరణమందుఁబరమశివుఁడిదే.

అమ్మా! సరోజా! మనమిపుడు 'అహం' వస్తువగునేమో తెలియఁబ్రియత్నింతము. చండీసప్తశతికి అంగములుగానున్న గ్రంథములలో శ్రీదేవీసూక్తము ప్రాణభూతము. అది మీకుఁ జక్కఁగాఁదెలియుటకే దాని పరమార్థము యథాశక్తిగా వ్రాసితిని. చూచితివి గదా. అందులో నీ'అహం'స్వరూపప్రశ్నమే కదా కలదు. ఇచట దాని సంగతియే మఱియొక విధముగాఁ దెలియఁబ్రియత్నింతము.

సరోజమ్మా! చూడు — మనము కడుపునిండ నొక్కసారి తిన్నంతనే మఱి బ్రతికి యున్నంతకాలము ఆఁకలి వేయకుండునా? ఉండదు; అలాగుననే, యతిగహనమైన యాత్మతత్త్వమును కేవలమొకసారియే యాలోచనముఁ బెట్టినంత మాత్రానఁబట్టుపడునా? మాటిమాటికి దీనిఁగూర్చిన యాలోచనానుశీలనములు చేయుచునే యుండవలయును. (అనుశీలన మనఁగా — తఱచు అభ్యాసము). కనుక నిట్టి విషయమును బలుసారులాలోచించుటకు మనము బాధ్యులము గదా.

సరె; ఇది విను; పరభావమును గూర్చి కొంత విన్నావు. అదిగో, దాని యద్వితీయమైన యంశమందు స్వభావముగా లీలాకైవల్యవశమున (కేవలవిలాసముచే) ఒక యహంబోధము (నేను అనుజ్ఞానము) వికసించును. ఏవిధముగా వికసించు నను ప్రశ్నము వేయకు. ముందుగా దాని నెఱుంగఁజూతము. ఓపిక పట్టి నాసౌందర్యలహర్యనువాదము ద్వితీయముద్రణమున తత్త్వవివరణము చూడు. కొంత తెలియును. ఇపుడు మీ సమక్షమున మాటాడుచున్నాను గనుక విను. ఆపరమభావ

మందు, అహంబోధము ఉబుకక మున్ను, దాని స్వరూపము అవాఙ్మానసగోచరము. 'నేను' అను మాటయే అహంబోధము. ఇదె బహుత్వసంకల్పమునకైన ప్రథమశక్తి (ఇచ్ఛ) స్పందనము, పుట్టినతోడనే అఘటనఘటనాపటీయసి మహామాయ ప్రకట యగును. అదిగో — ఆ ప్రప్రథమమైన అహంబోధప్రకాశము మొదలుకొనియే, ఈపంచభూతముల, పాంచభౌతికపదార్థముల పర్యంతము, మఱి విరాడ్రూపబ్రహ్మాండపర్యంతమును గూడ మహామాయాప్రకాశమగును. ఈమహామాయయే యెంతవఱకు స్థిరమై, స్పందనము లేనిదై, అనఁగా క్రియాశక్తిరహితమై యుండునో అంతదాఁక, పరమాత్మ—బ్రహ్మము—నిరంజనము, మున్నగు పదములతో ప్రసిద్ధయగుచున్నది. ఎపుడు శక్తిరూప వికాసమారంభమగునో, యపుడె దాని పేరు మహామాయ యైనది. తొల్దొల్త నేయహంబోధము వికసింపఁజొచ్చెనో, ఆ 'నేను' మహాత్ — ఏకము. అపుడు రెండవ నేను లేదు. అద్వితీయమై యుండిన 'నేను' నకు, ఇచ్ఛ (సంకల్పము) ("సోఽకామయత! బహు స్యామ్" అని శ్రుతి) కలిగినంతనే, అది బహుత్వ భావముతో ప్రకటమగును. బహుత్వపుటాటలాడుకొనును; అదె జగన్నాటకము. ఆనందమే దాని స్వరూపము. కావున నీబహుత్వ లీలలోపల నైతము, అఖండానందము అఖండితభావముతో నున్నది. ఈ బహుత్వమునకైన యిచ్ఛ పొడము చోటే మనస్సు. మనసు లేక సంకల్పము కాఁజాలదు గదా. ఈమనోమయియైన మన యమ్మ పూర్వాపూర్వకల్పముల సృష్టిబీజముల నింతదాఁక గుప్తముగాఁ దనగర్భరూపముగా ధరించి యుంచి, యిపుడు మఱల వానిని ప్రసవించినది. ఈ బహుత్వసృష్టికి నిమిత్తోపాదానకారణములు రెండును అమ్మయే. ఆ బహుభావసంకల్పము చేసినది

"నేను". ఆనేనే బహుత్వమునొందెదనని సంకల్పించినది గాన నిమిత్తకారణమైనది. కామముతో గూడిన సర్వశక్తిసంపన్న గావున నిపుడా 'నేను' కాముఁడు — కామేశ్వరుఁడు—కామేశ్వరి. ఆమెయే వాయువు, అగ్ని, జలము, స్థలము, సూర్యుఁడు, చంద్రుఁడు, అణువు, జీవాణువు, పరమాణువు, కీటము, పతంగము, పశువు, జ్ఞానవృక్షు, దేవతలు, ఓహో! ఇదేమి-అదేమి-ఇంకేమేమో యయినది. దిక్కులు, కాలము, కర్మము, ధర్మము, అధర్మము, కామము, క్రోధము, లోభము, మోహము మున్నగు శత్రువులు, దయాశౌచశాంత్యాదులైన మిత్రులు—ఒకటేమిటి—అన్నియుఁదానే యైపోయినది. అనంతకోటిబ్రహ్మాండాకారముతో ఆత్మప్రకాశము చేసికొన్నది. ఈ బ్రహ్మాండాకారసృష్టి కనువైన పంచభూతాదులైన సరకుగానుం దానే యైనది, కావున, ఉపాదానకారణమునుం దానే యైనది. అనఁగా నన్నియుం దానే యైపోవుటచే శవపర్యంతముం గావలసి వచ్చినది. చైతన్యమే దాని స్వరూపము. అంతె గాక, ఆనందపూరణము చేతను, స్నేహము మిగుల నిండి యుబుకుటచే జడపర్యంతముం గావలసి వచ్చినది. ఆ తానే 'నేను'. ఈకారణముచే దాని కల్పిత మైన అణుపరమాణువుల పటము 'నేను' అనెడి జ్ఞానముతోనే మెలఁగుచున్నది. గాన, అది సముద్రమువలెనున్న "నేను". ఈజీవజగత్తు దానియందలి తరగలవలెనున్న 'నేను'.

ఒక లాంతరు, ఏడురంగుల యద్దములతో నమర్పఁబడి యున్నదనుకో. నడుమ నొక దీపపువత్తి వెల్గుచున్నది. ఈ యేడురంగుల యద్దపుముక్కలలోనుండి వెలుఁగొక్కటే, యేడు విధములుగాఁ బ్రకాశించుచున్నది. సరిగా నిదే విధముగాఁ బ్రత్యేక జీవుని యందును ఆ యొక్క (అద్వితీయమైన) అహంబోధమే

(నేను అను తెలివియే) యొప్పుచున్నది. వాస్తవముగా నది, ఒక్క నేనే యైనను, అనేకజీవులందనేకమైన నేనులుగాఁదోఁచు చున్నది.

ఇంకను, ఓపికతోఁ బ్రయత్నింతము. సరే; ఈ బహుత్వముగా నున్న 'నేను' (రూపాలయందు పలు నేనులులేకున్నను అనేకభావములతోఁ బ్రకాశితమగుచున్న ఒక్క 'నేనే' సుమా) అను దానికి వ్యష్టిగాఁ బేరుపెట్టినపుడు "నేను—జీవుఁడు" అనియే కదా.

ఒక నిలువుటద్దము వేయి ముక్కలయినది. నిలువుటద్దముగా నున్నపుడును అందు నీరూపు గానవచ్చినది. ప్రత్యేకములైన అద్దపు ముక్కలందును నీరూపు గానవచ్చినది. సమష్టి నిలువుటద్దములోని నీరూపే ఈశ్వరుఁడు. చిన్న యద్దపు ముక్కలోని నీరూపే జీవుఁడు. అనుకో.

ఆ (యద్వయ) సమష్టి నేను పేరే ఈశ్వరుఁడు. ఈశ్వరుఁడెందుకనవలయును? ఈశ్వరుఁడనఁగా సర్వసమర్థుఁడు. ఈబహుత్వ సృష్టియు, దాని స్థితియు, ఆ నేనునందే జరుగుచున్నది. ఎప్పుడా నేను "మఱి నేను బహుత్వభావముతో వెలయు"నని యిచ్ఛించునో యపుడే సృష్టి యైపోవును. ప్రలయమారంభమగును. ఇందుచే సృష్టిస్థితిప్రలయకర్త యీశ్వరుఁడు. ఈ యంశమునకుఁ బూర్వమందుఁజెప్పబడిన పరమాత్మస్వరూపమునకే శక్తిరూప వికాసమందురు. ఆపరమాంశము పేరే శక్తిమంతుఁడు. అహంబోధతో నారంభించి, యనేకభావములనొంది ప్రకాశించువాఁడు. అతని జగద్ధారణప్రలయాదికార్యాంశమునే శక్తియనిరి. ఆశక్తియు శక్తిమంతుఁడును వాస్తవముచే నభిన్నులనియే యెన్నిసారులో నీకుఁజెప్పిన శ్రుతిసిద్ధాంతమునే మఱల నీకిపుడు తలంపించితిని. సూర్యుని ప్రకాశశక్తి యని, యగ్ని దాహకశక్తి యని,

యూరక యిట్లు నోరితోఁజెప్పికొందుము. చెప్పినట్లుగా సమాప్తి యెన్నఁడును భేదానుభవమునకుఁదగియుండదు. శక్తి శక్తి మంతుల భేదము కేవలవాచికవిచారముతో సరిఁబడదే. 'రాహువుశిరస్సు' అన్నంతమాత్రాన రాహు శిరస్సులు వేర్వేఱు కానటులే, పరమాత్మయుఁదచ్ఛక్తియు నభిన్నులనియే మెఱింగి మఱువరానిది.

ఉండనీ — ఇపుడు మన యాలోచనములోఁదేలినది— 'నేను' అనుదానికి మూఁడు రూపములని కదా. ఒక నేను జీవుఁడు; ఒక నేను ఈశ్వరుఁడు; మూఁడవ నేను పరముఁడు (పరమ భావము). ఆ "నేను" కే "సః" యని పేరు. ఏమన నది కేవలము(ప్రత్యక్షము. మొదటి జీవుఁడు 'నేను' కు అహమ్ అని పేరు. ఆ 'సః' యు, ఈ "అహమ్ము" ను రెండునెపుడు ఏకమై పోవునో (అనఁగా, ఈ "అహమ్" తాను "సః" గాఁదెలిసికొని, అనిక్కపుఁదెల్వియందు నిల్చునో) అపుడు జీవుఁడు (బ్రహ్మ స్వరూపమునఁ(బకాశితుఁడగును. ఈ యైక్యము మూలముగానే సమాధి, సమాధియే 'అహమ్'ను 'సః'గాఁజేసి వేయును. కావున సమాధి తనను సోఽహమ్ అనుచుఁబరిచితము చేసికొన్నది.

ఈవిధముగా మనము "సోఽహమ్"అను దానిని గూర్చి యెటులు తెలిసికొంటిమో యటులే యింకను మఱికొంత తెలిసి కొనఁదగి యున్నది. చూడుము.

"నేను జీవుఁడను" అని నీవనుకొనుచున్నావే, యది వాస్తవమింతయును గాదు. నేనిచ్చిన లాంతరుదృష్టాన్తమును స్మరించుకోఁగలవా?

"నేను ఒక జనమాత్రుఁడను." 'నేను' అనినచో ఈశ్వరుఁడనియు నర్థమగును. 'నేను' అన్నంత నీదేహామే యను

అజ్ఞానము జీవునందలి విశేషము; కార్యముచేతను నదియే. "సః" తోఁగూడ "అహమ్" చేరుట యున్నదే, పరముతో నీశ్వరుఁడు చేరుట యున్నచో సరిగా నుండును. ఇదిగో, సాధకా! చేరుట యన్నపుడు రెండు భిన్నవస్తువు లొకచోటఁగూడుకొనుట యని మాత్రము తలఁపవలదు. జీవభావముతోనైన యజ్ఞానముచేఁ బుట్టిన "నేను" ఈశ్వరభావముతోఁ బ్రకాశించు యథార్థమైన 'నేను' యొక్క లోతును దెలిసికొనఁగానే (లక్ష్యము నెఱుఁగఁగానే) జీవేశ్వరుల యేకత్వము సంఘటించినదగును. పిదప నీశ్వర భావముతో వెలయు 'నేను' పరమభావమునకుఁ గొంపోఁబడఁగానే పరమపురుషార్థము (మోక్షము) లభించును. జీవుఁడు పరమ భావముతో వెలయునన్నంతనే మధ్యవర్తిస్వరూపమైన "ఈశ్వరుఁ డనెడి నేనును అతిక్రమించి పోఁజాలఁడు. జీవుఁడు తొలుత నీశ్వరుఁడు కావలయును. ఈశ్వరుఁడు పరమభావమును బొంద వలయును. ఇదే ముక్తి. ఇదే మూలతత్త్వము.

ఇందుచే మనమేమి తెలియఁగలిగితిమి, సరోజా! జీవునకు సాధ్యము ఈశ్వరుఁడనియు, పరమభావము సాధ్యము కాదని యును గదా. ఆపరమభావము సాధ్యసాధనాదిసర్వమునకు నతీతము, కావున నుపాసనము సాధన మున్నంతవఱకు నా మధ్యవర్తి (ఈశ్వరుఁడు) యవస్థయందే సిద్ధమగుననియుఁగదా. జీవుఁడు ఎటులో ఈశ్వరరూపవిశిష్టుఁడు కాఁగలఁడేని వాస్తవముచే, అహంస్వరూపవస్తుసంధానము నొందును. జీవభావముతో, ప్రకాశించుచున్న "నేను" ప్రతిబింబమాత్రమే. కావుననే చండీ పాఠమందు "యా దేవీ సర్వభూతేషు ఛాయారూపేణ సంస్థితా। నమస్తస్యై నమస్తస్యై నమస్తస్యై నమోనమః" అని వర్ణింపఁబడినది. యథార్థమైన "నేను" సృష్టిస్థితిప్రలయకర్త. సర్వజ్ఞము.

సర్వేశ్వరము. అపారకృపాసింధువు, స్వప్రకాశమయము, నిగ్రహానుగ్రహసమర్థము. ఏకాంతాశ్రయము ఇదే ఉత్తమపురుషుడు. జీవుడనెడి 'నేను' పరపురుషుడు. కారణమేమందువా? అద్దములో మఱుగుపడియున్న ప్రకాశరూపమైన 'అహమ్' తొలంగి పోయెనేని ఆ ప్రతిబింబరూపజీవుడు ఉండజాలడు; గాన మున్ను చెప్పినట్లు 'నేను' అన్నది కేవలము బ్రహ్మయే. మన తల్లి 'నేను' రూపమైన అహమ్మయిగా నున్నది. కావున నామె సర్వాంగము లందును "నేను" (అహమ్) ప్రకాశించుచున్నది. ప్రత్యేక పరమాణువునందును, 'నేను, నేను' అనుచు వ్యక్తయగుచున్నది. ఏ మహాన్-విరాట్-అయిన ఆ 'నేను' అనెడి సముద్రమునుండియే యీ చినచిన్న బుడగలు లేచుచున్నవో, ఆ 'నేను' యొక్క అనుసంధానమే సాధన యనబడును. (అనుసంధానమనగా విడువక వెదకుట, లేదా, దానిఁజేర బ్రయత్నించుటయన్నను దప్పులేదు). ఆ 'నేను' నందలి రుచికే భక్తి, ప్రేమ యని పేరు. ఆ 'నేను'ను దెలిసికొనుటకే జ్ఞానమని పేరు.

సాధకా! నీసాధన తత్త్వమయము కానన్నాళ్లు అనఁగా, ఆత్మానుసంధానయుక్తము కానన్నాళ్లును, నీరసముగా మెల్ల మెల్లఁగా సాగును. అందుచేతనే ఆత్మసంవేదనము గ్రంథమందు "పూజాధ్యానజపాదీని నామసంకీర్తనాని చ। అహందేవవియుక్తాని విఫలాన్యాహ బ్రహ్మవిత్ ॥" పూజయే కానీ, ధ్యానమే కానీ, జపమే కానీ, నామసంకీర్తనము కానిమ్ము, నీవు చేయునది "నేను వేఱు, దేవుఁడు వేఱు" అను బుద్ధితో నయ్యేనేని, యీ నీచేష్టలన్నియు లోపసహితములే; పూర్ణములు కావు. అనఁగాఁ బూర్ణఫలదాయకములు కావు. అహందేవయుక్తమన నిదియే. 'నేనే' సాధ్యము, 'నేనే' పూజ్యము, 'నేనే' ఉపాస్యము.

ఎన్నాళ్లు, ఈ 'నేను'ను విడిచి సాధకుఁడు ముందంజ వేయుచున్నను, అతఁడు అన్నాళ్లు "నేను" పూజనే చేయుచున్నాఁడు. గాని యది విధిపూర్వకమైన పూజ కాదు. కావుననే శ్రీకృష్ణభగవానుఁడు గీతలో "యేఽప్యన్యదేవతా భక్తా యజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః। తేఽపి మామేవ కౌంతేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్॥" "అహం హి సర్వయజ్ఞానాం భోక్తా చ ప్రభురేవ చ" ఇత్యాదివాక్యము లన్నాఁడు.

ఇంతేల — సంధ్యానామకగాయత్రిని బ్రహ్మశక్తి నుపాసింపుఁడని యుపనయనసంస్కారము చేసి "న భిన్నాం ప్రతిపద్యేత గాయత్రీం బ్రహ్మణా సహ। అహం బ్రహ్మేత్యుపాసీత విధినా యేన కేనచిత్॥" గాయత్రిని జపధ్యానపూజా సంకీర్తనాదులచే నెట్లారాధించినను "అహం బ్రహ్మాస్మీతి" మహావాక్యార్థము భంగపడకుండునటులు (అహం కేవలియుక్తము కానటులు) యజింపుఁడనియే కదా వసిష్ఠభారద్వాజాదులు ద్విజబాలురకుపదేశించిరి. మఱియు "అనన్యాశ్చింతయంతో మాం యే జనాః పర్యుపాసతే। తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం యోగక్షేమం వహామ్యహమ్" అనెడి కృష్ణభగవానుని ప్రతిజ్ఞావాక్యమందు "అనన్యాశ్చింతయంతః" అనునపుడు, "నాకంటె పరమాత్మ వేఱు" అనక చింతించు వారే నిత్యయోగులని కదా యర్థము.

"ఈ 'నేనే' ఈశ్వరుఁడను; సర్వయజ్ఞముల భోక్తను నేనే; ప్రభువను నేనే; యెవ్వఁడేమాత్రపుఁగర్మమాచరించినను దాని భోగించువాఁడను నేను. జీవుఁడా! యెందాఁక నన్నెఱుంగవో, నన్నాదరింపవో అందాఁక నీవు జన్మమృత్యుదుఃఖయాతన యనెడి తిరుగటిలోఁబడి పిండియై పోవుచుందువు. నేను సర్వజీవుల హృద

యమందును బ్రాహ్మణరూపముతోనున్నాడు. నన్నెవఁడు తెలియు లేఁడో, వాని మించిన దురాచారి మానవకోటిలో మఱి లేఁడు. ఇంతకంటెను దురాచారి వ్యక్తియు నన్ను భజింపఁగల్గుచున్నాఁడు. వాని నేను రక్షింతును. ఈ నేనే వైష్ణవుల రాధాకృష్ణుఁడను; శైవుల శివుఁడను; శాక్తుల శక్తిని; గాణాపత్యుల గణపతిని; సౌరుల సూర్యుఁడను; ఈ నేనే సాకారమైన విశ్వరూపము. భక్తభక్తి విశేషమును బట్టి విశిష్టరూపముతో నేనే యావిర్భ వింతును. ఈ నేనే రూపాతీతము; నిరంజనము. ఎందాఁక జీవుఁడు 'నేను జీవుఁడ'నను తెల్వితోనే యుండి, 'ఈశ్వరోఽహమ్' అను దానిని పృథగ్భావముతో నుపాసించునో అంతదాఁక నన్ను వాఁడు పొంద లేఁడు. పొందునుపాయమును మఱి లేదు." ఇవి భగవంతుని మాటలు; అమ్మ మాటలు.

సాధకా! "నేను జీవుఁడను గాను" అను మాటనే తలంచుకొనుచుండుము. "నేను జీవుఁడ"నని యభిమానముతో నుబ్బుచుండు వాని యందలి నేను అమ్మ, యైపోవును. అమ్మ యెన్నఁడును జీవుని విడిచియుండఁబోదు. సాధకుఁడా! జన్మ జన్మాంతరములనుండియు 'నేను' (అమ్మ) జ్ఞానసారముగా హృదయమందుండి, అజ్ఞానసారముగా సర్వరూపముగానుండి నిను బోషించుచున్నది; ఆదరించుచున్నది. నెయ్యముతో నాశ్రయమిచ్చి పెంపొందించుచున్నది.

ఇంతదాఁక నీవెటులుండకున్నను హాని లేదు. ఇప్పుడు మనుష్యుఁడవైనావు. ఇప్పుడైనను నీయమ్మను నీవు గుర్తింపవా? మహాదుఃఖముతో నున్నానుసుమా! "అవజానంతి మాం మూఢా మానుషీం తనుమాశ్రితమ్" (గీత. 9-11) మనుజులారా! మీరు నన్ను మివుల నవమానించుచున్నారు. మీరు

నన్నెంత తిరస్కారము చేయుదురో, మీకు నేనంత సుప్తగానే (తెలియఁబడకే) యుందును. సిగ్గుతో మొగము దించుకొని ఊరక కన్నీరు నించుచు, కొమరకులారా! యనుచు మీ వెను వెనుకనే తిరుగుచున్నాను. మీరు నన్నెప్పుడాదరింతురో, యెప్పుడు మాయమ్మా! యని గొంతెత్తి పిలుతురో యను నపేక్షతో నున్నాను. మీరు లేవఁగనే "నాది, నాది" యనుచున్నారే — అభిమానరూపిణినైన నా మహామాయచేత నభిమానముంచి మెలఁగుచున్నారనుటే కదా యది. "నాది" యను సంస్కృతమున 'మమ' — 'మీరు మమ' యన్నను అమ్మా! అమ్మా! యన్న పిలుపే యగును. (మః కాలీ వసుధా చంద్రో లక్ష్మీర్బ్రాహ్మోగ్ర బంధనే — తంత్రాభిధానము.) గాని నావంక నొక్కసారి చూచి మీలో నొకరుఁబిలువుఁడు. కొమరకులారా! ఎంతకాలము శిశువులై యుందురు? నన్ను అమ్మా! యని పిలువుఁడు. నన్ను జేరుదురు.

అమ్మా! సరోజా! అహంతత్త్వము నెఱుంగుటకై యనేకవిధముల యాలోచనము చేసినంతమాత్రాన శ్రమలేదు. చీకాకులేదు. ఈ యాతమున నాశ్రితులయందొక యిరువురైనను నేను జెప్పిన సాధన చేయఁగల్గుదురేని, యీ గోపనీయములు ప్రకాశింపఁజేసిన శ్రమ కానరాదు.

అమ్మాయీ! ఇదిగో — యిది మఱువకుమా; 'సోఽహం' అగుటకుఁ బైని జెప్పిన దానికంటె నుపాయము మఱి లేదు. 'సోఽహం' సిద్ధింపదేని జననమరణప్రవాహమువలన మఱి తేల లేరు. మనము జీవభావముతో "నేను — నేను" అనుచున్నామే, యది వాస్తవికమైన 'నేను' కాదు. 'నేను' అనునదొక్కటే. భిన్న భిన్నోపాధులయందు భిన్న భిన్నముగా ప్రతిధ్వనించుచు,

ఆయొక్క 'నేనే' దేవమనుష్యతిర్యగాద్యాకారములందు వెలయు చున్నది. ఆయేకమైన 'సోహమ్'నే శరణమొందుము. అదే అన్నా.

"సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ |

సర్వరూపములందును, ఏ 'నేను' యొక్క ప్రతిబింబమును జూచు చున్నారో, ఆప్రతిబింబములను విడిచి, అన్నింటిలో ననుస్యూత మైన (సమముగా నల్లుకొనియున్న) ఆ 'నేను'నే సమాశ్రయింపుము.

అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మా శుచః||"

(గీత. 18 - 66)

నేను మిమ్ములను సర్వపాపములనుండి విడిపింతును. శాన్తి మహోదారము కీర్తిక్షేత్రము నగు సోహంసామ్రాజ్యమందుఁజేర్తును; దుఃఖింపకుండు అను సింగినాదమున శ్లోకరూపామృతవాణి యెవ్వ రిలోనజక్కగా ననుభూతమగునో, వారే నిజముగా నీభావ ముతోడల్లినైన నన్నే గురువుగా నెంచి యాదరించి, నాచరణము లందే యాత్మార్పణము చేయుటకై శక్తివంచనము చేయక పాటుపడుదురో వారికొఱకే యీ న్యాసము.

అమ్మా! సరోజా! యిటి రెండు ముక్కలు. మఱువకు. సమాధిధర్మము ఆత్మానుసంధానము; మనోధర్మము చాంచ ల్యము. విశ్వవ్యాప్తిప్రేమమహాత్మ్యదర్శనము దేని యుద్దేశ్యమో అదే సమాధి. పూర్తిగా మాతృభావమందు మునిఁగి పోక, దేహాత్మబోధ సడలిపోక యది యసంభవము. కన్నతల్లీ! సంసా రము సముద్రము, బ్రహ్మము సముద్రము. ఈసముద్రమును దాటించి యాసముద్రమునఁజేర్చుటకైన తెప్ప 'సోఽహంభావ సమాధియే.' ఆతెలివియు నొక సముద్రమే. అది పొందుటకైన సాధనప్రక్రియయు సముద్రమే. ఈ సముద్రవర్ణనము చేయ నాతరము కాదు.

సరోజా! కార్డుపై నీవు వ్రాసిన మూడు ముక్కలకే నీముద్దు చెల్లించుట కింత గ్రంథము పెరిగినది. నా వ్రాతలోని ముడిమాటలు ఆచరణములో నుంచుకొమ్మా.

అమ్మా! అమ్మా! అమ్మా!

శ్రీ గురుః సర్వకారణభూతా శక్తిః (శ్రుతి.)

ఓమ్ । సః

ఇది

శ్రీకాకుళవాసి, హారితసగోత్రుండును, శ్రీ శ్రీయానందనాథాపర

నాముండును, ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ వ్రాసిన

సోఽహంభావ సమాధినిగూర్చిన

వ్యాసము.

శ్రీ వేదవ్యాస ముద్రాక్షరశాల, చిత్తూరు. 11-10-1956.

ఓమ్

శ్రీ మాత ప్రార్థన

('విజయాంబికే' అను వర్ణమెట్టు)

★

పల్లవి॥ కామేశ్వరీ కాత్యాయనీ ॥కామే॥

అ. ప॥ సోమశేఖరురాణీ పావనీ
భ్రమరాంబ నా భ్రమలెల్లఁ బాపు ॥కామే॥

చరణం॥ ఫాలలోచనీ పాలఁబడితి దేవి
పాలింపవే బాల త్రిపురసుందరీ
కలుషహారిణీ కమలలోచనీ
జాలమేలనమ్మా జనని సన్ను బ్రోవా ॥కామే॥

—:o:—

(కల్యాణి — ఆదితాళం)

ప॥ శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ కృపాకరి ॥శ్రీ॥

అ. ప॥ సరోజనయనీ శర్వాణి వాణీ
నారాయణీ అంబా నాదస్వరూపిణీ ॥శ్రీ॥

చ॥ "ఐం" కారరూపివి అఖిలాత్మవాణివి
"క్లీం" కారమూర్తివి సకలార్థదాయివి
"సౌః" కారవ్యాపివి సకలాత్మవాసివి
ఓంకారశక్తివి హ్రీంకారదేవివి ॥శ్రీ॥

ఇట్లు,
శ్రీ మాతసేవకుడు
జి. ఆంజనేయశ్రేష్ఠి
366/11 బాణాలవీధి, చిత్తూరు.

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. వ్రతకథలు - పూజలు

1.	శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.10-00
2.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4.	సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5.	వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6.	కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7.	త్రినాధ వ్రతం(కలర్)	10-00
8.	త్రినాధవ్రతం(సాదా)	5-00
9.	క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10.	మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11.	వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12.	శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13.	కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటతో)	25-00
14.	సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15.	ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16.	సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17.	శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18.	శివదీక్ష	10-00
19.	కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20.	సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21.	తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22.	స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
23.	స్త్రీలవ్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేదునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24.	పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరిపాటతో)	36-00
25.	సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26.	ఆరువ్రతాలు	30-00
27.	రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

28.	తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29.	శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30.	శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31.	లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32.	శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33.	శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34.	కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35.	శివపూజ	10-00
36.	వీరభద్ర పూజ	10-00
37.	ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38.	నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39.	సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40.	రామదేవుని కథ	10-00
41.	శివదేవుని కథ	10-00
42.	లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43.	వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44.	బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	10-00
45.	సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46.	నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47.	రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48.	ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49.	శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50.	16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51.	పార్వతీకల్యాణం	25-00
52.	సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53.	పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54.	అష్టనాగపూజ	36-00
55.	పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56.	ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57.	ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58.	ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59.	ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60.	హనుమద్ వ్రతం	36-00
61.	పంచాయతన పూజ	63-00
62.	28 వ్రతములు	120-00

63.	కలశపూజలు (9ఒకేసారి)	150-00
64.	కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)	....
65.	హ్రీంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)	....
66.	గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1.	శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4.	స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5.	లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6.	స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రౌన్‌సైజు)కేస్‌బైండ్	108-00
7.	సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63)	24-00
9.	విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	25-00
10.	లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	36-00
11.	లలితా సహస్రనామములు	24-00
12.	లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13.	దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14.	ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15.	శివ సహస్రనామములు	24-00
16.	విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17.	గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18.	సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19.	గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21.	శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22.	సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23.	సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24.	శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25.	మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది)	24-00
26.	సంధ్యావందనం	24-00
27.	మంత్రపుష్పమ్	....
28.	త్రిభాషా హనుమాన్‌చాలీసా	15-00
29.	హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30.	మణిద్వీపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31.	ఆరు చాలీసాలు	10-00
32.	శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33.	వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34.	ఆరుదండకాలు	5-00
35.	వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36.	అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37.	దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	10-00
38.	సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39.	భగవద్గీత మూలం	27-00
40.	రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41.	స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42.	పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43.	పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44.	పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45.	పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46.	మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47.	శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48.	కుజదోషం	10-00
49.	కాలసర్ప దోషం	10-00
50.	మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51.	దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52.	పంచసూక్తములు	10-00
53.	సంధ్యావందనం	10-00
54.	రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55.	గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56.	హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57.	దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58.	ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59.	శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60.	నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61.	మహాన్యాసమ్	36-00
62.	సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63.	గోమాతపూజావిధానము	10-00
64.	ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65.	ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66.	ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67.	శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68.	అర్చన	40-00
69.	నిత్యదేవతార్చన	40-00
70.	సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71.	శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72.	చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73.	శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74.	వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75.	శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1.	శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	120-00
2.	సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3.	శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4.	శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
5.	శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
6.	నవనాధ చరిత్ర	99-00
7.	శ్రీసాయిచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8.	శ్రీగురుచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9.	సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10.	అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11.	భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12.	శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13.	శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14.	శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15.	శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16.	శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17.	"శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18.	"శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19.	శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20.	శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21.	శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22.	శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23.	హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24.	శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25.	ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26.	షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27.	సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28.	సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29.	నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30.	శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31.	హృదయంలో సాయి	15-00
32.	శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్ఛరిత్ర)	120-00
33.	గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1.	'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72-00
2.	గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3.	ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4.	ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5.	ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి	12.00
6.	కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7.	గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	25.00
8.	శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్	25.00
9.	సాదా క్యాలండర్	5.00
10.	పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11.	తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12.	కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13.	జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14.	మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15.	వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16.	వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17.	సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18.	శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19.	పూర్వ పరాశరి	100-00
20.	పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21.	ప్రశ్న సింధు	99-00
22.	నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23.	సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24.	దృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25.	ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26.	జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27.	జ్యోతిషమర్మబోధిని	63-00
28.	జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29.	ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30.	జాతక మకరందం	63-00
31.	జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32.	మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33.	ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34.	జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35.	శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36.	నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37.	పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38.	సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39.	ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40.	నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41.	శుభశకునాలు	30-00
42.	హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43.	సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44.	ముహూర్త దీపిక	99-00
45.	పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46.	కలలు ఫలితాలు	30-00
47.	జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48.	మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49.	జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50.	గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51.	ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52.	ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53.	జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	120-00
54.	అంగసాముద్రికం	36-00
55.	హస్త సాముద్రికం	63-00
56.	లాల్ కితాబ్	99-00
57.	శకునశాస్త్రం	63-00
58.	ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59.	పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60.	అష్టకవర్గు (కొండపల్లి)	63-00
61.	బృహత్‌జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62.	లగ్నరత్నాకరం	63-00
63.	షట్పంచాశిక	120-00
64.	40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	270-00
65.	40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	180-00
66.	40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67.	40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68.	40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69.	మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70.	కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71.	ముహూర్తచింతామణి	99-00
72.	సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73.	ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74.	అదృష్టరెమెడీస్	144-00
75.	గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76.	జ్యోతిష రెమిడీస్	300-00
77.	జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78.	జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79.	నాడీజ్యోతిషం	63-00
80.	నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81.	లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82.	గౌతమసంహిత	63-00
83.	హోరరత్నమాల	63-00
84.	జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85.	పుష్కర పంచాంగం (2013-14నుండి 2024-25)	560-00
86.	దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87.	వింత జోష్యములు	63-00
88.	షోడశవర్గులు	200-00
89.	రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90.	చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91.	కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92.	బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93.	గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94.	శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95.	శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96.	రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97.	ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98.	ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99.	లఘుజాతకం	63-00
100.	జాతకాలంకారము	63-00
101.	మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102.	వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103.	మిధున లగ్న ఫలితములు	99-00
104.	కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105.	సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106.	కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107.	తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108.	వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109.	ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110.	మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111.	కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112.	మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113.	నారద సంహిత	200-00
114.	పంచాంగపీఠికలేఖికాగణితం	250-00
115.	తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116.	సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117.	రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118.	ఛాయాగ్రహములు	99-00
119.	జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120.	జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121	గ్రహభావ బలములు	50-00
122.	కాలచక్రదశ	50-00
123.	అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124.	జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125.	పురోగామి జాతకం	50-00
126.	భావార్ధరత్నాకరం	75-00
127.	భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128.	అష్టకవర్గ పద్ధతిః	75-00

129.	జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130.	ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131.	ముహూర్తం	75-00
132.	విశిష్ట జాతకములు	125-00
133.	భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134.	300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135.	జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు

136.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140.	భావార్థరత్నాకరము	100-00
141.	ముహూర్త చింతామణి	100-00
142.	ముహూర్త చింతామణి-పార్టు2	200-00
143.	స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144.	శతయోగమంజరి	50-00
145.	వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146.	దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147.	వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152.	అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153.	అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154.	పంచాంగ వివేకము	99-00
155.	వశిష్ఠ సంహిత	360-00
156.	పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్‌బైండ్)	200-00

5. వాస్తులు

1.	40 రోజుల్లో "వాస్తువిద్య" నేర్చుకొనండి	180-00
2.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3.	వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4.	మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5.	గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6.	వాస్తు పూజ	63-00
7.	వాస్తు సూత్రములు	63-00
8.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9.	గృహవాస్తు వర్గులు	99-00
10.	విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11.	విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12.	విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13.	ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14.	శుభవాస్తు	270-00
15.	వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16.	వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17.	హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18.	గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19.	వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20.	గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21.	జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22.	వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి)	63-00
23.	వాస్తుశిరోమణి ,,	120-00
24.	వాస్తుసంగ్రహమ్ ,,	63-00
25.	పంచవాస్తు పారిజాతం ,,	120-00
26.	వాస్తుడిండిమమ్ ,,	63-00
27.	వాస్తుదుందిభి ,,	120-00
28.	విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్‌బైండ్)	250-00
29.	కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30.	జలవాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31.	మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య)	120-00
32.	వాస్తు జ్యోతి	63-00
33.	మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34.	వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35.	వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్రశాస్త్రాలు

1.	మంత్రసాధన	63-00
2.	తంత్రజాలం	63-00
3.	మంత్రశక్తి	63-00

4.	దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5.	దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6.	తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7.	యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8.	మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9.	సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10.	మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11.	సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12.	సదాచార దీపిక	63-00
13.	యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14.	ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15.	బదనిక తంత్రమ్	63-00
16.	ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17.	గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18.	గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19.	సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20.	యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21.	పాశుపత తంత్రం	99-00
22.	పంచదశ మహాఖడ్గ తంత్రం	99-00
23.	రుద్రాష్ఠాధ్యాయః	99-00
24.	మంత్రసిద్ధి	120-00
25.	పరశురామతంత్రమ్	108-00
26.	శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27.	శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28.	గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29.	మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30.	శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31.	మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32.	సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33.	హవన తంత్రం	250-00
34.	షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35.	శాక్తేయతంత్రం	250-00
36.	రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37.	లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38.	హిరణ్యశూలినీ తంత్రమ్	250-00

39.	మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40.	శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41.	స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42.	కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43.	శాంతితంత్రమ్	250-00
44.	యంత్రసిద్ధి	360-00
45.	శ్రీ లక్ష్మీతంత్రమ్	360-00
46.	మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
47.	మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
48.	మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49.	ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50.	కామధేనువు తంత్రం	360-00
51.	శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52.	శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53.	కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54.	ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55.	సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1.	భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2.	భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3.	భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2.	గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3.	గణేశోపాసన 2	99-00
4.	నవగ్రహవైభవం	99-00
5.	నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6.	నవగ్రహ వేదం	99-00
7.	శనిగ్రహారాధన	99-00
8.	ఆదిత్యారాధన	99-00
9.	సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10.	శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11.	లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12.	హనుమదారాధన	99-00
13.	లలితారాధన	99-00
14.	శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15.	గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16.	వీరభద్రారాధన	99-00
17.	కుజగ్రహారాధన	99-00
18.	భైరవారాధన	99-00
19.	దైవారాధన	99-00
20.	గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21.	శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22.	హయగ్రీవారాధన	99-00
23.	లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24.	శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25.	దేవీ లీలామృతం	99-00
26.	పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27.	పురాణపండ రామాయణం	99-00
28.	పురాణపండ భారతం	99-00
29.	పురాణపండ భాగవతం	99-00
30.	(సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31.	కాలసర్ప యోగం	99-00
32.	నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33.	నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34.	వేదసూక్తములు	99-00
35.	వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36.	పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37.	సూక్తిరత్నాలు	99-00
38.	హనుమచ్చరిత్ర	99-00
39.	నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40.	నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41.	సాలగ్రామములు	99-00
42.	గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	99-00
43.	శనిగ్రహరెమిడీస్	99-00
44.	జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45.	వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్‌మ్యాచింగ్‌గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46.	మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్) ,,	99-00
47.	మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్‌కరక్షన్ ,,	99-00
48.	న్యూమరాలజీ రెమిడీస్	99-00
49.	మూకపంచశతీ	99-00
50.	శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51.	రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52.	ఉపాసన విధానం	99-00
53.	పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54.	దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55.	గణపతిభాష్యం	99-00
56.	యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57.	నవయోగులు	99-00
58.	ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59.	సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్‌బైండింగ్)	216-00
61.	సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62.	ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63.	బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64.	సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65.	శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66.	శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67.	మార్షల్ఆర్ట్స్ (కరాటే,కుంగ్‌ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68.	మ్యాజిక్‌గైడ్	99-00
69.	చదరంగం	99-00
70.	పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71.	గరుడపురాణం	40-00
72.	మాఘపురాణం	36-00
73.	శివపురాణం	36-00
74.	వైశాఖపురాణం	36-00
75.	కార్తీక పురాణం	36-00
76.	కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77.	సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78.	పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79.	గాయత్రీ మహిమ	36-00
80.	వృక్షదేవతలు	63-00
81.	యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82.	సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83.	చతుర్వేదములు	120-00
84.	నవగ్రహారాధన	120-00
85.	తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86.	మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్‌బైండు)	250-00

87.	మానవధర్మములు		120-00
88.	వేదమంత్ర సంహిత		120-00
89.	సహస్రలింగార్చన		120-00
90.	శ్రీ శివగీత		120-00
91.	ద్వాదశఉపనిషత్తులు		120-00
92.	పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్‌బైండ్)	250-00
	(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా	120-00
93.	బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము		200-00
94.	బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
95.	బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
96.	కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు		63-00
97.	దక్షిణావృత శంఖములు		63-00
98.	108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని		36-00
99.	ధర్మసింధువు(కేస్‌బైండింగ్)		270-00
100.	భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని		99-00
101.	చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర		36-00
102.	భగవత్‌స్తుతి		63-00
103.	సూర్యోపాసన		36-00
104.	కాశీఖండం		250-00
105.	దేవీభాగవతం		360-00
106.	శ్రీ ఆంజనేయం		216-00
107.	ధర్మసందేహాలు		216-00
108.	ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు		250-00
109.	రామాయణం		600-00
110.	పోతన భాగవతం		900-00
111.	శివమంత్రములు		63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1.	ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2.	మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3.	ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4.	గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5.	గృహవైద్యసారం	36-00
6.	హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7.	ప్రకృతివైద్యం	36-00
8.	ఆహారం-వైద్యం	99-00

9.	సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10.	ఆయుర్వేదమ్	36-00
11.	ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	99-00
12.	దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13.	ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14.	అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15.	రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16.	ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17.	ఒబెసిటి	99-00
18.	హెల్త్‌గైడ్	99-00
19.	ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20.	ఫుడ్‌థెరపి	63-00
21.	న్యాచురల్‌థెరపి	99-00
22.	సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23.	కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24.	యోగామంత్ర	63-00
25.	యోగా మండే టు సండే	63-00
26.	హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	99-00
27.	హెల్త్‌ఫైల్	108-00
28.	వస్తుగుణపాఠం	250-00
29.	రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30.	వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31.	నాటువైద్యం -(కేస్‌బైండ్)	360-00
32.	నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33.	ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

1.	శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	30-00
2.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	63-00
3.	శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	20-00
4.	శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	20-00
5.	హారతిగైకొనుమా	40-00
6.	శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	10-00
7.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	10-00
8.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	10-00

9. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P 10-00
10. భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం) 36-00
11. దేవీలీలామృతం 99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం 20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు 20-00
14. భవానీదీక్ష P 10-00
15. దేవీ భక్తిమాల F 10-00
16. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి 120-00
17. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో) 24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1. అన్నమయ్య కీర్తనలు 20-00
2. శ్రీరామదాసు కీర్తనలు 20-00
3. సర్వదేవతా మంగళహారతులు 20-00
4. వసుంధర మంగళ హారతులు 25-00
5. సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు 36-00
6. సర్వదేవతా భజనలు 36-00
7. చిట్టి పొట్టి పాటలు 10-00
8. జాతీయ గీతాలు 10-00
9. దేశభక్తి గీతాలు 36-00
10. పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు 36-00
11. గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు 36-00
12. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు 99-00
13. పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు 36-00
14. భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్) 36-00
15. సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల 36-00
16. బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు 36-00
17. అన్నమయ్య సంకీర్తనానిధి(1000కీర్తనలు) 270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1. ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత 36-00
2. ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు 36-00
3. ఘంటసాల సుమధురగీతాలు 99-00
4. పి. సుశీల సుమధురగీతాలు 99-00

5.	ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6.	ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7.	వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8.	సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	63-00
3.	శాకాహార వంటలు	30-00
4.	మాంసాహారవంటలు	30-00
5.	చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6.	అందానికి చిట్కాలు	30-00
7.	పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8.	పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11.	చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12.	పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	30-00
13.	పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	30-00
14.	వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15.	బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16.	పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17.	మైక్రోవేవెన్ వంటలు	99-00
18.	సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19.	పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20.	పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21.	మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22.	మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23.	నోరూరించే నాన్‌వెజ్‌వంటలు	99-00
24.	మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్‌బుక్ (క్రౌన్‌సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్రగడరామారావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు		63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)		600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు		595-00

ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు

విశ్వకర్మ ప్రకాశము		80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	,,	250-00
నారద సంహిత	,,	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	,,	60-00
మయమతము - వచనము	,,	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	,,	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి		......
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)		....
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు	,,	....
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక	,,	....
మహాదశా పారిజాతం	,,	....
వాస్తు నారాయణీయం	,,	120-00
యోగావళీఖండం	,,	120-00
ముహూర్తసింధువు		150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)		1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (దావూద్)		370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)		590-00
సాయి...	,,	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	,,	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	,,	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)		500-00
తాజుద్దీన్‌బాబా సచ్చరిత్ర		100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి
ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ది కారికలు	200-00
నపుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్తంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తొట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చిన్తామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ఠ సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్మృతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్థంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహుర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00